

GRUE IDRETTSLAG

FORORD

Grue IL 1906 – 2006

100 år er gått siden laget Urædd ble stiftet 18. februar 1906. Lagets første formann var A. Riiser-Moe. Fra starten var lagets idrettsgrener ski, sykkel og friidrett. Avisutklippet fra et friidrettsstevne i 1913 eller 1914 forteller om over 30 deltagere og stor interesse hos publikum.

Få år senere kom også turn på programmet. I 1917 ble Kirkenær Fotballklubb stiftet, som 10 år senere ble slått sammen med Urædd og ble til Grue Idrettslag. I 1950 oppløstes Vestsiden Idrettslag og gikk inn i Grue Idrettslag.

Når Grue Idrettslag i år skal markerer sine 100 år, ville arrangementskomiteen gjerne samle alle begivenheter fra hele 100 års – perioden i en bok. Gamle møteprotokoller er blitt borte, og mange av de gamle ildsjelene i idrettslaget er gått bort. Vi fant det derfor riktig å bygge på boken som ble skrevet til 75 års jubileet og som ble til bl.a. takket være Thorbjørn Raabergets innsamlede stoff og intervjuer.

Da redaksjonen tok kontakt med de forskjellige gruppene for å føye de 25 siste årene inn i boken, fikk vi en fantastisk respons fra alle. Bilder og tekst har strømmet inn og gjort det mulig å fullføre historien om Grue Idrettslags første 100 år.

Vi takker dere alle!

Red.

Redaksjonskomiteen:

Liv Irene Sand Mellem, redaktør

Morten Holt - Stein Vidar Lie - Terje Andresen

INNHOOLD:

Forord	3
Innholdsfortegnelse	4
Til jubilanten	5
Tanker ved et jubileum	6
Formenn i Urædd og Grue IL	8
Baner og anlegg	9
Økonomi	16
Fotball –	
Herrefotball	23
Damefotball	40
Grue Supporters Club	44
Håndballgruppa	45
Skigruppa	69
Orientering	83
Trimgruppa	99
Barneidrett	101
Friidrett	103
Teakwondo	119
Helsesport	124
Volleyball	126
Svømming	128
Miniatyr	130
Skøyter	134

Kjære jubilant!

GRATULERER med ditt jubileum.

Du er en livskraftig jubilant med ca. 1100 medlemmer og et stort aktivitetstilbud for barn, ungdom og voksne.

Med en aktivitetsramme rundt gruppene som fotball, handball, ski, orientering, barneidrett, trim og mosjon, taekwondo og miniatyrskyting appellerer du til aktivitet blant mange av kommunens innbyggere, og du gjør det med kvalitet. Rekken av resultater viser dette, og dine norgesmestere er et godt bevis på det.

Siden forrige jubileumsbok kan vi konstatere at idrettshallen ble et faktum og en suksess.

Ved det siste store suksessarrangementet rundt hallen, nemlig aktiviteten rundt kandidatløpet til WRC-søknaden (World Rally Championship) i februar 2006, fremsto hallen med meget gode fasiliteter for arrangementet, noe som du som jubilant har all ære av.

På vegne av Grue kommune ønsker jeg deg lykke til med 100-årsaktivitetene gjennom året. Med hovedmarkeringen rundt St. Hans-helgen vil innbyggerne få muligheten til å støtte opp om 100-åringen sin.

Lykke til i ditt videre arbeid mot neste jubileum.

Niels-F Rolsdorph
Ordfører

Tanker ved et jubileum

Det er i år 100 år siden Grue idrettslag ble stiftet. I løpet av disse 100 årene har det skjedd en utvikling som var umulig å forutse i 1906. Stiftelsesåret var det året det første flyet var på vingene i Europa. Videre har den industrielle utviklingen vært formidabel. Transport med hest og vogn – og kanskje sykkel – er blitt erstattet med tog, bil og buss. Telefonen – og ikke minst mobiltelefon – er blitt allemannseie.

Arbeidsmarkedet har hatt en dreining fra jord- og skogbruk til industri og service. Samfunnet har opplevd lavkonjunktur i mellomkrigsåra, og økonomisk vekst og oppbygging av velferdssamfunnet i etterkrigstida.

Til tross for denne rivende samfunnsutviklingen har Grue IL bestått. Det betyr at 5 – kanskje 6 - generasjoner Grue-innbyggere har vært med på å sette sitt preg på idretten i Grue. Mange har i årenes løp utført store bragder med logoen til Grue IL på skjorta, og enda flere har hatt stor glede av å delta i et idrettslag som har vært tilpasset alle nivåer. Det som kanskje er det mest

imponerende, er tanken på alle de timer som frivillige har lagt ned for å holde et idrettslag gående i så mange år. Det har vært avholdt en anselig rekke loppemarkeder, kakebasarer og annen dugnadsinnsats for at dette har vært mulig å gjennomføre.

Medlemsøkning

Antall medlemmer fortsetter å stige. For 100 år siden var det tegnet et titalls medlemmer. I dag viser medlemsregisteret ca. 1200 medlemmer. Når vi samtidig ser på befolkningstallet i 1906 kontra 2006 ser vi at idrettlaget har hatt en formidabel vekst. I starten var idrettslaget en arena for voksne medlemmer som utførte sin idrett. 100 år etter ser vi at tilbudet til barn har eksplodert. Dette er en viktig utvikling. Vi vet at barn i dag er atskillig mer passive enn foreldrene, besteforeldrene og oldeforeldrene var før dem. Derfor er det bra at mange av Grues barn er aktive i det tilbudet som idrettslaget gir. Samtidig gir dette en samhörighet på tvers av skolekretser og gamle bygdegrenser.

Rivende utvikling

Ser vi på idretten i et historisk perspektiv ser vi en rivende utvikling. Jenter deltar der guttene før var enerådende, økonomien og mulighetene for enhver familie i Grue gjør at tilbudet er åpnet for alle Grues innbyggere. Det er en stor inspirasjon å se at det yrer av barn i alle aldre i Gruehallen og på treningsfeltet ved stadion. I andre idrettsgrener er det vanskeligere å få øye på utøverne, men vi ser stadig oppslag i avisene om utøvere fra Grue som deltar på konkurranser i både inn- og utland.

Noen idretter er blitt borte, men det er kommet nye til. Slik er utviklingen gjennom 100 år.

Inspirasjonskilde

Vi håper at denne boka vil være til inspirasjon og vekke mange gode minner fra en rikholdig idrettshistorie. Vi ser tilbake og gleder oss over det som har vært, samtidig som vi ser framover og jobber videre med prosjekter som skal sikre fremtidige generasjoner i Grue et godt og trygt miljø hvor lek og glede over idrettsprestasjoner står i sentrum.

*Odd Egil Sørli
Leder Grue IL 2006*

FORMENN OG LEDERE I URÆDD OG GRUE IL 1906-1940

A. Riiser Moe	Marius Queseth
Fridtjof Schøyen	Andreas Sveen
Øivind Lockert	Sverre Queseth
Leif Thoresen	

Det finnes ingen protokoller fra tiden før 2. verdenskrig. Lista er satt opp etter samtale med gjenlevende klubbmedlemmer. Men det kan ikke garanteres at den er helt korrekt.

Formenn i Grue IL 1945 – 2006:

Leif Thoresen	1945 – 1947	Hans Hordvik	1970 – 1973
Reidar Mellem	1947 – 1950	Bjørn Ottesen	1973 – 1976
Henry Wålberg	1950 – 1950	Per Gjedtjernet	1976 – 1978
Dagfinn Mandt	1950 – 1952	Georg Sibbern	1978 – 1980
Sverre Stenberg	1952 – 1953	Henry Helland	1981 - 1982
Nils Økstad	1953 – 1956	Arne Skytteren	1983 - 1987
Paul Sveen	1956 – 1958	Niels-F Rolsdorff	1988 – 1991
Nils Økstad	1958 – 1960	Lars Ingvar Telle	1992 – 1993
Rolf Skyrud	1960 – 1963	Torbjørn Johnsen	1994 - 1995
Eugen Korsæth	1963 – 1964	Eyvind Steinbekken	1996 - 1998
Per Eek	1964 – 1965	Anne Skarateppen	1999 – 2001
Svein Solbakken	1/7/64 – 15/12/64	Annette Lynne	2002
Asbjørn Woll	1965 – 1968	Odd Egil Sørli	2003 – 2006
Thorbjørn Raaberget	1968 – 1970		

BANER OG ANLEGG

Da Urædd ble stiftet for 75 år siden, hadde laget ski skøyter, sykling og friidrett på programmet.

Mosegrenbakken

Det eneste som fantes av idrettsanlegg på den tiden var Mosegrenbakken. Den lå like vest for det boligområdet som nå er påbegynt i Bergesiden. Det var Riiser-Moe, Thomas Schøyen og Andreas Sveen som fikk i stand bakken. Bakkerekorden kom etter hvert opp i 38 m, og bakken ble nytt til i slutten av 30-årene.

Riksveg 3 som løpebane

Idrettsaktiviteter utenom skihopp måtte skje der naturen la forholdene best mulig til rette. Langrenn foregikk i de samme områder som Mosegrenbakken lå i. Det var mye skigarder på den tiden, og disse måtte forseres med ski på bena. Det var ikke snakk om å lage åpning for ei løype. Om det hadde vært noe treningsopplegg den gangen, burde nok forsering av skigarder vært en viktig del av dette. Løp foregikk på det som nå er riksveg 3. Sprang og kastøvelser ble utført på ei slette øst for Bryn, og senere på Prestegardsteppa vest for der Mobilstasjonen ligger i dag.

Første fotball til Grue

Det var visstnok i 1908 den første fotballen kom til Grue. Denne runde, spretende kula som kan sette oss i de mest ekstatiske og fortvilende sinnstemninger, ble første gang anskaffet av K.O.Thorsby.

Urædd hadde ikke fotball på programmet, slik at det ble bare uorganisert løkkefotball i ca. 10 år. Dette foregikk på mange forskjellige steder, mer eller mindre egnet til formålet.

Vi kan nevne: Øst for Bryn, på myra hos n'Bernhard Østby, ved Opakersundet og på Prestegardsteppa. Fra ca. 1920 ser det ut som all sommeridrett er samlet på Furulundbanen. (Plassen ved Grue ungdomsskole.) Nå var Kirkenær Fotballklubb stiftet, og kamper i organiserte former ble spilt her. I de følgende 20 år skjedde ikke noe særlig på baneområdet. Furulundbanen var nok hardt belastet, men kravene var jo ikke så store den gangen. Våre friidrettsess fra 30-årene forberedte seg her, og innetreningen foregikk i Furulunds festlokale.

I 1937 formidlet Leif Thoresen, som den gang var formann i laget, kjøp av

det området hvor Gressbanen ble anlagt. I 1939 var Gressbanen klar for åpning. I tillegg til fotballbane var det løpebaner. Garderober var det også, men i dusjen kom det bare kaldt vann. Mot riksvegen var det satt opp plankegjerd. Dette var svært alminnelig den gang for å hindre gratistitting. Det var ingen gressbaner i Glåmdal før, og dette var nr. 27 i rekken for hele landet. Ved siden av dugnadsarbeid kostet banen 7.500 førkrigskroner. Søndag 23. juli 1939 gikk åpningskampen mot Lyn, Oslo, som den gang besto av omtrent halve bronselaget fra 1936.

Fra havnehage til fotballbane

Fra 1940 ble det brått slutt på alle idrettsaktivitet, og anlegget ble fram til 1945 benyttet til havnehage for kuer.

I de første årene etter krigen ble Furulund-banen brukt som avlastningsbane til fotball og håndball.

Da garderobebygget på Gressbanen ble bygget i 1939, var nok pengene oppbrukt, og etter hvert ble det mer og mer forfallent og lite hyggelig å by våre gjester.

Ny stadion

I 1955 hadde laget samlet i kontanter og dugnadstilsagn nok til å bygge nytt klubbhus med garderober og bad. Nå skjer det som kan synes noe underlig. Kommunen gjør henvendelse til idrettslaget for sammen å bygge ny stadion. Arenaen skal plasseres i Rådhusområdet. Dette høres lovende ut, og lagets planer blir skrinlagt. Så var det å sette i gang med møter. Noe annet enn prating ble det heller ikke, for kommunen hadde ikke penger og idrettslaget hadde ikke penger – og da så.

Det ble ikke noe av klubbhuset på Gressbanen heller. Et temmelig negativt resultat må man kunne si.

I 1959 søker laget kontakt med kommunen, og nå er det snakk om bygging av kommunalt stadion. Nå blir det pratet i 3 år. Resultatet ble at idrettslaget skulle overdras grunn og bygge selv. Idrettslaget hadde ingen penger og i tillegg var det dusinvis av andre skjær i sjøen, så noen stadionbygging ble det naturlig nok ikke. To år senere melder idrettslaget fra at det ikke har økonomisk evne til å bygge. En allsidig sammensatt komité jobber nå i 4 år med saken, og den finner ut at det påtenkte området vest for jernbanen ved rådhuset blir for lite. Vi er nå kommet fram til 1969, og idrettslaget har bygget om en dansebane som lå på Gressbanen. Med det er garderobeforholdene løst på en tilfredsstillende måte. Anlegget ellers er for dårlig, særlig løpebanene.

På dette tidspunkt kontakter idrettslaget kommunen og forhører seg om mulighetene for et kommunalt stadion. Svaret er negativt, og det er ikke noe

Fra innvielsen av Grue Stadion 23. august 1975. Øverst: Til venstre hilser Ragnar Strømstad fra Hedmark Idrettskrets. Per Gjedtjernet representerer Idrettens kontaktutvalg. I midten: Kirkenær skoles musikkorps med drillpiker i spissen under defileringen. Nederst: Stadionanlegget har en flott beliggenhet mellom Finnskogvegen og boligfeltet på Vollermoen.

annet å gjøre enn å sette Gressbanen i skikkelig stand.

I 1970 var finansieringen til dette løst, og det er bare å sette i gang så snart en avlastningsbane ved barneskolen er ferdig. Da denne var klar, var plutselig også Grue kommune rede til å bygge. Grunn var nå ervervet øst for jernbanen. Av skade blir man klok. Idrettslaget ville nå ikke ha mer prating og forlangte at prinsippvedtak ble fattet i kommunestyret innen en bestemt dato, og også en tidsramme for fullføringen. Alt dette ordnet seg svært så lett, og i 1975 kunne Grue stadion tas i bruk. Fra den første tanke ble sådd til den kommunale stadion var et faktum, hadde det gått 20 år. Men hvem teller vel de tapte slag på seierens dag?

Det er noe å tenke på for de som strever med å få til en idrettshall. De hadde bare holdt på i 10 år. Vi har fått et pent og tidsmessig anlegg som bygda kan være stolt av. Det er til tider problem med selve gressmatta, men vi får håpe disse overvinnes. Gressbanen er nå kommunal eiendom etter at laget fikk 3 års gratis leie av Grue stadion. Det er nå tre fotballbaner på Kirkenær. Alle er meget godt benyttet. I tillegg finnes treningsfelt. Feltet sør for stadion har flomlys og blir mest brukt til fotballtrening om vinteren.

Hoppbakker

Som nevnt innledningsvis hadde Urædd allerede ved stiftelsen en skibakke i Mosegren. Denne var i bruk til i slutten av 30-årene, da Bårderudskollen ble bygget. Her fikk man en sentral beliggende 60 m bakke. Den betydde mye for hoppporten i Grue og var nok en viktig årsak til den sterke hopptroppen Grue kunne mønstre i 50-årene. Bakken hadde imidlertid ikke fått en helt riktig profil. I 1949 ble det laget nye tegninger med tanke på ombygging. Pengemangel var årsaken til at det ikke ble noe av ombyggingen den gangen. Fra 1958 ble det på ny arbeidet for å få bakken bygget om. Helt fram til 1967 pågikk dette arbeidet. Overgangen i bakken krysser Bergsidevegen, og det var dette som til slutt ble avgjørende for bakkens framtid. Den er nå vokst igjen og er knapt synlig i terrenget. En mindre bakke er bygget i nærheten. Den har ikke fått noen heldig utforming og er lite i bruk.

I 1949/50 ble grunnen lagt for Frysjøbergbakkene. Det var daværende lærer ved Frysjøberget skole, O. J. Løvberg, og formann i skolestyret, Olaf Sæther, som fant terrenget egnet til skoleskibakke. Etter forhandlinger med grunneier Lars Hansen og skolen fikk Grue IL i 1952 overta bakken for videreutbygging. Grue IL er gitt vederlagsfri bruksrett i 40 år fra 1968 til grunnen der bakkene ligger. Bakkene har stadig vært under ombygging og utbygging. Nytt stillas av impregnert virke fikk bakken i 1970. Anlegget består av i alt 3 bakker – alle med flomlys.

Bakkene har i alle år vært flittig brukt. Her er stabile føreforhold, og ofte

Frysjøbergbakken, som er lagets eiendom. Bildet er tatt etter NM for veteraner i 1973. I forgrunnen klassevinnere fra venstre: Thorbjørn Yggeseth, Hegggedal, Johan Vanvik, Selsbak og Halvor Næss, Trysilgutten.

har kretsens hoppere ikke hatt annen bakke å ty til. De tre bakkene har en størrelsesorden med lengste hopp på ca. 48, 28 og 15 meter. Ellers er kretsen dårlig forspent med hoppbakker for tiden. Det er planer om å legge en 60-70 meters bakke til enten Grue, Åsnes eller Våler. Om bakken blir lagt til Grue, vil den nok bli plassert i nær tilknytning til alpinanlegget i Skasenden.

Orienteringskart

Orienteringsgruppa har nå i mange år arbeidet godt og målbevisst med å lage gode orienteringskart for de forskjellige deler av bygda, slik at behovet på dette området skulle være svært godt dekket.

Skytebaner

Miniatyrskyttergruppa fristet nok i mange år kummerlige tilstander i dårlige kjellerlokaler, men har nå i ca. 10 år hatt bra forhold i Kirkenær barneskoles kjellerlokaler. Der har laget for øvrig kontor og klubbrom. I skrivende stund ser det ut som det skal gå i orden med en utendørs 50 meters bane for miniatyr. Gruppa har fått konsesjon på leie av 3,5 da. i et nedlagt grustak i Rønåsen på Grue vestside. Leietiden er på 40 år.

12,5 meters basseng i Grue ungdomsskole

Idrettslaget hadde svømming på programmet i noen år etter at 12,5 meters bassenget i Grue ungdomsskole var bygget. Men i dag er det ingen svømme-gruppe i laget. I Åsnes finnes et 25 meters svømmebasseng som Åsnes svømme-klubbe disponerer. Her har svømmeinteresserte i Solør en mulighet.

Håndball ble fra først av spilt på gress ved Furulund og på Gressbanen. I de senere år har laget fått benytte en asfaltbane ved Furubo barnehjem. Det er også asfalterte områder ved Grue ungdomsskole som brukes til trening og kamper. Håndball har imidlertid utviklet seg til å bli en ren innendørsidrett, og lagets store ønske i den nærmeste framtid er derfor å få en idrettshall. Skolen har også behov for mer plass til sine fysiske innendørsaktiviteter. Jeg vil avslutte med å ønske dem som arbeider med hallspørsmålet, at saken vil få en snarlig og lykkelig utgang.

Thorleif Berger i jubileumsboka 1981

Gruehallen

Allerede i 1973 ble det stiftet en hallkomité av noen ildsjeler i Grue IL. Behovet for en innendørshall var stort, og både skole og idrettslag ivret for å komme i gang. Planer og tegninger på en buehall ble lagt fram, men kommunen mente det ble et for stort økonomisk løft. På slutten av 70-tallet ble det hele utsatt, til stor skuffelse for hele bygda.

Men tanken levde videre. Av nye ildsjeler ble det fremmet forslag gang på gang i kommunestyret – for så i 1984 å få gjennomslag da kommunen måtte bygge ny gymsal for skolene. Nå var sjansen der – hvorfor ikke bygge en idrettshall i nærheten som skolene også kunne benytte?

I nært samarbeid mellom kommunen og Grue Idrettslag ble planer og tegninger utarbeidet og lagt fram. Kommunens oppnevnte komité hadde festet seg ved en liten buehall med "moelvenbrakker" til garderober. Idrettslaget kunne love full dugnadsinnsats pluss innsamling av sponsorstøtte hvis kommunen gikk med på å bygge en hall der Grue Idrettslag kunne få møterom og kafeteria. Slik ble det! Men det hadde neppe blitt noen hall dersom vi ikke hadde hatt en positiv ordfører i Torbjørn Øveråsen.

Byggmester Fjeld Kongsvinger fikk entreprisen – og i samarbeid med dugnadsfolket kunne en ny og stor hall innvies høsten 1986 med håndballands-kamp for damer mellom Norge og Øst-Tyskland. Begge lag ble så begeistret at de brukte hallen vår til treningssamlinger senere.

I de 10 år som er gått har hallen fungert som vi håpet. De fleste idrettsakti-viteter, barnegrupper, skolene og dansegallaer, messer og turneringer av ulike slag har gledet seg over den flotte hallen med spisemuligheter i samme bygg.

Utrolig dugnadsinnsats

Storstua i Grue har blitt bygdas samlingssted, og de 215 som har sitt navn på kobberplata i entreen, kan være stolte av sin dugnadsinnsats for 20 år siden. At vi alle trives godt der, skyldes ikke minst at vi har hatt et dyktig vaktmesterteam som holder lokalene i utmerket stand, en 20 års innsats som vi alle er takknemlige og glade for.

Skrevet av Goggen Sibbern til 10 års markering av Gruehallen i 1996.

ØKONOMI

Da Grue IL var 75 år ble følgende skrevet av daværende kasserer:

Historie

For de fleste idrettslag har økonomien spilt en avgjørende rolle. Grue ILs historie viser at man også i vårt lag har brukt meget tid og krefter på pengeinnsamlingsarbeidet.

Vi vet lite eller ingenting om arbeidet med økonomien i tiden fra første verdenskrig i Urædds og Kirkenær Fotballags tid og frem til sammenslåingen til Grue IL i 1926. I 1908 skaffet dog K.O.Thorsby en fotball, og i 1920 ble plassen ved skolen tatt i bruk til fotball og friidrett. Finansieringen antas løst ved dømning og spleising.

Protokoller og regnskaper ble borte under krigen, slik at skriftlige kilder ikke finnes før ca. 1947.

Periden 1925 - 1940

Fra perioden 1925 – 1940 har det vært mulig å få frem en del opplysninger gjennom samtaler med eldre medlemmer.

Brede Bredesen Opset og Reidar Mellem kunne berette en del om økonomien i tidsrommet 1930 – 1940. På den tiden betalte ca. 100 medlemmer kr 2,- i

kontingent pr. år. Fotballkampene ble besøkt av 200/300 tilskuere som betalte kr 1,- i inngangspenger.

Pølser, basar og revy

Hver høst var det basar. Alle gevinster ble gitt etter intens tigging, og den legendariske Gruset-Olsen utbrøt en høst da "tiggerne" kom: "Er det basar igjen!" Gevinsten kunne være en favn ved, en potetsekk, gratis biltur rundt Gardssjøen eller en tikroneseddel i glass og ramme. Loddet kostet 10 øre og etterpå var det dans. Basaren ga noen hundre i inntekt, men langt større inntekter ga julerevyene. Det kunne bli kr 1000,-/2000,- i kassa.

Det fortelles at kreditorene satt på kjøkkenet hos kasserer Reidar Mellem med regningene klare da revyen var slutt.

Bårderudkollen

Inntekter ble det også av billettsalg og pølsealg under skirennene i Mosegrenbakken. Da Bårderudkollen ble bygget i 1933/34 ble det oppnådd såkalt dagpengebidrag på kr 1,50/2,00 pr. dag. Dette var offentlig sysselsetningsbidrag for arbeidsledig ungdom – administrert av O.H.Sæter – formann i arbeidsledighetsnemnda. Kostnadene for byggingen av den store skibakken var for øvrig beregnet til kr 1800,-. Det hente også at det ble lagt ut lister i forretningene. En gang hadde en velholden mann gitt kr 1,- på lista og tilføyd "Gud elsker en glad giver".

Gressbanen

Det største økonomiske løftet i denne perioden var dog byggingen av Gressbanen i 1936/38. Leif Thoresen og Bredesen Opset kjøpte grunnarealet av Falkner, men solgte det meste videre til andre kjøpere. Idrettslaget kjøpte kun det nødvendige areal til en bane for ca. kr 3.500,- (kr 300,- pr. da.). Spissen langs jernbanen viser at økonomien ikke tillot kjøp av overflødige arealer. En kolossal frivillig innsats gjorde utslaget, men kassa var likevel helt tom da plenfrøet skulle kjøpes. For å finansiere frøet ble det tegnet livsvarige medlemsskap for kr 100,- i kontingent.

Fotballutstyr og transport

Forballspillerne måtte holde støvler selv, men hvis det var penger i kassa fikk de som var uten arbeid dekket halvparten. Liknende ordninger ble også gjort gjeldende når det gjaldt reiseutgifter. De som stort sett sørget for transporten var Magnus Tomterstad og Alfred Hynne. Anton Dahl hadde lastebil og kjørte bl.a. juniorlaget. Gutta betalte sjøl kr 1,- for en tur til Grue Finnskog – billig – men så måtte de også skyve bilen opp hele Frysjøberget.

Regnværsforsikring

I 1939 ble Gressbanen åpnet og Reidar Mellem som var Storebrandagent hadde sørget for regnværsforsikring. Meget beleilig kom det et kraftig regnskyll en time før avspark, mens solen skinte fra en skyfri himmel under kampen. Det sies at folk med bredbremmede hatter viste påfallende interesse for regnmåleren. I det de bøyde seg for å kontrollere vannstanden, rant vannet fra hattene ned og sørget for å fjerne enhver tvil når det gjaldt erstatningsutbetalingen.

Åpningskampen ble et økonomisk eventyr. Kr 1.500,- i billettinntekter og kr 1.000,- utbetalt på regnværsforsikringen.

Fotballturnèer

Man skaffet seg også tidligere inntekter ved å spille mot berømte lag. For eksempel i 1935 da Mjøndalen, med spillere som Jørgen Hval og "Gubbe" Andersen, turnerte med lastebil med presenning og overnattet i telt. Dette sier også noe om hvor billige i drift stjernespillere var den gangen.

Så kom krigen og all virksomhet lå nede.

Med vesentlig gratis frivillig innsats ble det lagt nytt dekke på Gressbanen i 1947/48.

Perioden 1945 - 1955

I perioden fra 1945 og fram til 1953 utviklet laget seg sakte, men sikkert. Inntektene ble skaffet på tradisjonelt vis – kontingent, utlodning, annonser, billettinntekter etc. I 1953 hadde Grue IL utgifter og inntekter på noe under kr 8.500,-.

I 1953/54 skjedde det noe. Fotballinntektene steg fra kr 4.000,- til kr 12.000,- og totalinntektene/utgiftene ble også tredoblet, fra kr 8.500,- til kr 25.000,-. Offentlig tilskudd på kr 2.000,- fra Grue Kommune antyder at det offentlige i de kommende år kommer til å yte mer til idrettsformål. I dette året ble det også lånt kr 2.000,- i Grue Sparebank. Penger ble avsatt til flomlysfond.

Perioden 1955 - 1967

Så følger en lang periode med stabile utgifter/inntekter. I hele tidsrommet 1955 – 1967 varierte ikke pengestrømmen mer enn noen få tusen i året - fra kr 25.000,-/33.000,-, slik at totalen ble ca. kr 60.000,-.

Det er overraskende at det tross inflasjonen ikke har vært en større vekst i økonomien. Det tyder på meget jevn aktivitet.

Inntektene er tilveiebrakt på tradisjonelt vis, men med fotballinntektene som de helt dominerende – normalt ca. 60/65% fram til 1962. Det samme gjelder for øvrig utgiftene, særlig transportutgiftene fordi A-laget hadde lange reiser – bl.a. helt til Drammen.

Nettoinntektene pr. hjemmekamp lå på kr 1.000,-/1.500,-. I denne perioden kom også en del inntekter fra offentlige fester. I 1958 tok for eksempel O-gruppa inn hele kr 5.800,- på fester. Annonseutgiftene betydde en god del – i 1958 utgjorde de ca. kr 3.000,-.

Oppfinnsomheten når det gjaldt å skaffe inntekter var stor. I 1959 ble det for eksempel tatt inn kr 2.500,- på regnskap. Etter busskjøpet i 1961 ble økonomien mer anstrengt – renter og avdrag utgjorde en stor belastning.

Oppstilling av aktiva og passiva – status – var ikke vanlig på denne tiden, men spesifikasjon over gjelden finnes av og til.

Økonomisk krise

Utover 60-tallet gikk det tilbake med fotballinntektene. I 1963 var de nede i kr 6.700,- og utgjorde nå kun 30 % av totalen. Laget er nå inne i en kriseperiode. I 1963 utgjorde underskuddet kr 11.500,- omtrent 50 % av omsetningen.

I 1964 har laget hatt store inntekter, ca. kr 7.000,- på isshow og ca. kr 2.500,- på distribusjon av skatteboka. Men krisen fortsetter mest fordi fotballen nå er helt nede i kr 5.000,- i inntekt, mens avskrivninger på bussen er bokført med kr 11.500,-.

Fra 1966 merker vi oss inntekter av tivoli som en kilde.

Mot bedre tider

I 1965/66 er krisen over og i 1966 kommer fotballen igjen som helt dominerende med inntekter på kr 24.000,-. Omsetningen i de øvrige gruppene var dette året meget beskjeden.

Nå er en ny periode begynt – inntekter og utgifter stiger nå raskt. I 1968 passerer kr 50.000,-. I 1967/68 investerer klubben i klubbhus og bad. Dette forklarer en del av økningen. I 1969 nås ca. kr 80.000,-.

Her er noe av årsaken at Frysjøbergbakken ble ombygd for kr 30.000,- i det alt vesentlige finansiert ved tildeling av tippemidler kr 9.000,-, kommunal støtte kr 10.400,- og gave fra Grue Sparebank kr 5.000,-.

Bingo og økt aktivitet

I 1968 kom bingoen i gang og brakte penger inn i kassa. 1969 representerte en revolusjon på det økonomiske området og selvsagt også når det gjelder aktivitet.

På styremøte 24/2-1969 ble det oppnevnt en komite bestående av Thorleif Berger, Kåre Kroglund og Hans Hordvik, med sistnevnte som formann. Komiteen skulle analysere lagets drift og finansielle muligheter. Komiteens innstilling inneholder en historisk oversikt og en prognose. Utgifter og inntekter ble delt i grupper som blir brukt ennå.

Budsjett og årbøker

Formann Thorbjørn Raaberget og hans styre ante en utvikling som krevde bedre budsjettering og styring med økonomien. Som en kuriositet kan nevnes at prognosen for 1972 viste kr 196.000,- i inntekter, mens de virkelige inntekter ble kr 196.015,55.

Det viktigste var dog at et nytt system med budsjetter og budsjettoppfølging ble utbygd av det kommende styret. Årbok med beretning, regnskaper, budsjetter, status ble også utgitt. Formuen ble anslått til kr 300.000,- i 1972.

I 1970 kom det første virkelig store året. Festene på Gruetunet ga over kr 60.000,- i inntekt, fotballen kr 81.000,-, bingo og øvrige aktiviteter fikk omsetningen opp i over kr 200.000,- og overskuddet ble hele kr 86.000,-.

Så fulgte noen rolige år. De offentlige tilskudd økte og ble gikk til driften av idrettslaget.

I 1974 ble det for eksempel gitt kr 18.300,- i driftstilskudd fra det offentlige.

Økonomisk revolusjon

I 1977 kom bladet Grue Inform, og i dette året skjedde det også en ny revolusjon. Omsetningen er nå oppe i ca. kr 480.000,-. Status viser en formue på kr 333.000,- og fotballinntektene hele kr 236.000,-.

Antall medlemmer er nå ca. 900 og kontingenten som har vært uforandret i mange år, ble av en nedsatt komite foreslått forhøyet til kr 40,- pr. år for aktive fra 1.1.1977. Kontingenten fikk fra nå av større betydning på inntektssiden.

Utgiftene i 1976 var over kr 480.000,-, noe som beviser at aktiviteten er på topp. Gruppene driver også med mange aktiviteter for delvis å kunne finansiere sin eget drift.

De siste årene er knapt blitt historie, men til slutt vil jeg nevne at laget i årevis har hatt lønnet forretningsfører med fast kontortid. I 1980 passerte laget for første gang kr 500.000,- i omsetning, i 1981 vil tallet bli ca. 650.000,-, altså som et middelstort landhandleri. I 1980 ble det underskudd på kr 50.000,-, mens 1981 gir over kr 20.000,- i overskudd.

Grue IL er et stort og meget veladministrert lag med en mangesidig økonomisk virksomhet. I en slik kort omtale vil meget av den verdifulle innsats på

det økonomiske området ikke komme med, men jeg håper ovenstående kan gi et visst inntrykk av lagets økonomi frem til i dag.

*Mye kan leses ut av gamle regnskapsbøker.
Dette tilbakeblikket er skrevet i 1981
av daværende kasserer i laget, Hans Hordvik.
Red.*

Perioden 1981 – 2006 /Grue Stadion og Gruehallen

Historien viser at Grue IL har fulgt med i utviklingen både på det sportslige og det økonomiske plan også de siste 25 år.

Grue Stadion/Gruehallen

I 1975 ble Grue Stadion innviet.

I 1984 ble Gruehallen påbegynt og er kanskje den største dugnadsinnsatsen i Grue ILs historie. Grue IL har frem til 2005 fått utbetalt i overkant av kr 120.000,- hvert år fra Grue kommune for denne innsatsen. Gruehallen sto ferdig i 1986 og hadde en byggekostnad på i underkant av 8 mill. kr. Gruehallen har etter innvielsen betydd mye både sportslig og økonomisk for Grue IL og for alle gruppene. Aktiviteten har vært stor, og mye penger har blitt generert gjennom danse-gallaene som er blitt arrangert. På det meste har det hvert nesten 2000 danseglade på fest i Gruehallen. Håndballgruppa har hatt ansvaret for driften av kafeteriaen hele vinteren og fotballgruppa om sommeren. Kafeteriaen leies også ut til forskjellige aktiviteter.

Grue IL har hatt en daglig leder i ca 40 % stilling frem til år 2004.

Fotballgruppa

Fotballgruppa er fortsatt den undergruppa som har det største budsjettet og den gruppa som også genererer mest inntekter/utgifter - gjennom Grue-turneringa, dansefester og spillautomater. Det er store forandringer på disse områdene. Dansefestene gir ikke de samme inntektene som før og spilleautomatene skal overtas av staten, men Grue-turneringa gir fortsatt et solid bidrag.

Byggeplaner

Det er nå store forandringer og utbyggingsplaner på gang. Det skal bygges kunstgressbane på Grue stadion med fjernvarme fra varmesentralen som oppvarming. Gruehallen skal også påbygges og dette har en total kostnadsramme på ca. kr 20 mill.

Dagens økonomi

Grue IL har i dag sunn og god økonomi, vi har i overkant av 1100 medlemmer, og alle gruppene har disponible midler. Totalt har laget eiendeler i 2005 på til sammen kr 2 052 479,- og en total gjeld på kr 564.174,-. Dette gir en egenkapital på kr 1 488 305,-. Inntektene i 2005 var for alle gruppene kr 2 439 450,- og utgiftene kr 2 207 646,-. Dette gir et overskudd på kr 231.804,-.

Det jobbes veldig godt innenfor økonomien, og alle gruppene leverer regnskap til Grue Regnskapsservice AS, som syr alt sammen til et helhetlig regnskap. Resultatet blir fremlagt på hvert årsmøte hvor også neste års budsjett for hovedlaget blir fremlagt.

Grue IL skal fortsatt ha stor aktivitet og arbeide profesjonelt på den økonomiske arenaen slik at vi kan fremstå som bærebjelken for det meste av den sportslige aktiviteten som blir nedlagt i kommunen.

Vi vil rette en stor takk til alt næringsliv som støtter/sponser de forskjellige undergruppene slik at vi kan tilby aktiviteter til idrettsinteresserte i alle aldre. Vi retter også en stor takk til alle som bruker sin fritid på forskjellige oppgaver som bidrar økonomisk for Grue IL.

Stå på videre! Vi trenger dere alle!

Vi går spennende tider i møte og vi skal arbeide for at alle innbyggerne i Grue skal få et fremtidsrettet tilbud gjennom forskjellige aktiviteter, og Grue skal være mulighetenes sentrum gjennom bruken i og rundt Gruehallen.

FOTBALL

Det var fotballen som satte Grue IL på norgeskartet. Da klubben markerte seg mot de store på 1970-tallet, ble for alvor klubben kjent i Norge, og mange fra andre kanter av landet forbandt Grue med fotball. Men fotballen i Grue har en lang og ærerik historie, og har vært en hjørnestein i idrettslaget gjennom alle tider.

Det er ikke lett å gi en oversikt over den tidlige historien. Det finnes nemlig ingen skriftlige protokoller og beretninger fra tiden før 1940. Det som er samlet her er derfor basert på 75-årsberetningen der det ble gjort intervjuer med gamle fotballvenner, lydbåndopptak og utklipp fra lokalavisene.

Første kamp i 1911

Det første idrettslaget i Grue, Urædd, som ble stiftet i 1906, drev ikke noe særlig med fotball. Men det ble lekt med ballen på forskjellige gressletter og åpne plasser i Grue, og det fortelles at den første fotballkampen i Grue ble spilt på Prestteppa i 1911. Motstander var Hof, og gjestene vant 3-1. Organisert fotball i bygda ble det først i 1917. Da ble Kirkenær Fotballag stiftet. Draktene var blågrå med K. F. L i store bokstaver på brystet. Buksene var blå. Allerede ganske tidlig hevdet Kirkenær Fotballag seg godt lokalt, og knivet med Kongsvinger, Skotterud og Magnor om hegemoniet i kretsen. Det sies at det var en kraftfull og hard fotball som ble spilt på denne tiden, og spillesystemet 3-2-5, altså fem mann i angrep, borget for offensiv fotball. Både treninger og kamper foregikk på skolebanen ved gamle Furulund, der Grue rådhus ligger i dag. Det blir sagt at det ofte var 3-400 tilskuere til stede på hjemmekampene på denne tiden.

Fedre til den moderne fotballen i Grue var Johan Gardsmoen og gartneren på Grøset, Werner Pedersen. Sistnevnte kom fra Horten, der Ørn allerede hadde markert seg som et av landets beste lag. Reisene foregikk stort sett med tog, men på "kortere" turer til Hof, Flisa og Kongsvinger ble sykklene tatt i bruk.

Første proffspilleren

Etter hvert ble kamptilbudet utvidet, og rundt 1920 ble det spilt privatkamper mot både Ham-Kam, Gjøvik, Fremad Lillehammer, Lyn og Gjøa, alle kjente lag i Norge på denne tiden. En spiller som utmerket seg på denne tiden var Ingvald Skulstad. Han var støttespiller på laget gjennom flere år, men utvandret i 1922 til Amerika. Der ble han Grues første profesjonelle fotballspiller på laget Sons of England. Han skal visstnok ha tjent 3000 dollar i måneden, en anstendig inntekt på den tiden. Andre navn som blir trukket fram fra tiden

rundt 1920 er Harald Skulstad, Wilhelm Johansen, Johannes Rønningen, Olaf Johansen og Ole Gardsmoen. Dessuten blir en av de mest trofaste supporterne trukket fram. Petter Smed var så iherdig og levde seg så med under hjemmekampene at det ble sagt at det var store hull i bakken etter skotuppene hans etter kampene.

At temperamentet var på plass også blant spillerne forteller en annen historie: Etter en kamp fikk en dommer et spark i baken av en Grue-spiller. Han mente at han hadde dømt partisk, men det endte med at hele laget fikk to måneders karantene av Norges Fotballforbund.

I 1926 ble Urædd og Kirkenær Fotballag slått sammen til Grue IL, noe som førte til et nytt oppsving for fotballen i bygda. Klubbfarene ble grønt og hvitt.

Det første lagbildet tatt av Grue i 1927, året da Urædd ble slått sammen med Kirkenær Fotballag. Bildet er tatt på Furulund-banen og draktene er lyseblå og hvite (de gamle til Kirkenær Fotballag). Året etter, i 1928, fikk Grue grønne drakter. Spillerne er fra venstre Leif Thoresen, Ivar Skaslien, Harald Bjerke, Sverre Fjeld, Harald Skulstad, Asbjørn Hegdahl, Wilhelm Johansen, Sverre Skaslien, Even Evensen, Klaus Ebbesen og Guttorm Queseth

Spiste kirsebær

Laget vant kretsserien i 1927, og fikk senere muligheten til å møte noen av de gode norske lagene. Men det skulle vise seg at resultatet fra cupkampene viste at det var en viss forskjell på nivået i Glåmdal og rundt Oslofjorden. Det ble tosifrede tap både i 1928 (Ørn Horten) og 1929 (Sarpsborg).

Spillere som utmerket seg på denne tiden var Asbjørn Heggedal, Erling Ottestad, Asbjørn Skulstad, Arnfinn Skulstad, Even Evensen, Ivar og Sverre Skaslien, Claus Ebbesen, Harald Bjerke og Guttorm Queseth. Men også på det administrative plan måtte det fungere, og Even Evensen og Asbjørn Uggerud blir dratt fram for sitt gode arbeid både på klubb- og kretsplan.

På 1930-tallet var det stort sett Grue og Kongsvinger som kjempet om å være

A-laget 1937 som ble kretsmestere samme år: Bak fra venstre Asbjørn Heggedal, Thor Svenneby, Sverre Fjeld, Reidar Mellem, Christoffer Gaustad, Oddmund Haug, Adolf Langseth, Kåre Berg. Foran fra venstre Kjell Bånerud, Helge Ebbesen og Sverre Stenberg.

det beste laget i Sør-Hedmark, men også Brane fra Roverud var farlige oppnøyer. I 1936, samme år som Norge tok bronse i OL, ble Grue kretsmestere. Laget rykket opp en divisjon, og havnet i serie sammen med lag fra Romerike (Eidsvoll, Kløfta, Strømmen og Fet m.fl.). Nye spillere som kom med på laget var Sverre Stenberg, Adolf Langseth, Kjell Bånerud, Reidar Mellem, Christoffer Gaustad, Sverre Fjeld, Oddmund Haug og Helge Ebbesen.

Gressbanen innviet

1938 ble et merkeår for fotballen i Grue. Da sto nemlig Gressbanen like nord for sentrum ferdig. Dette skulle bli Grues hjemmearena i nærmere 40 år. Banen ble innviet med kamp mot Lyn Oslo, og denne kampen blir regnet som en av de virkelig første storkampene i bygda. Lyn, med flere spillere fra det nevnte bronselaget fra 1936, vant til slutt 7-1 på Gressbanen. Det blir fortalt om en stor tilskuerskare, men noe tall foreligger ikke. Dommer i innvielskampen var Guttorm Queseth, tidligere Grue-spiller. Han virket som dommer i lang tid, og var respektert og aktet i hele kretsen.

En meget sentral person i arbeidet med å sikre laget ny gressbane var Leif Thoresen. Han var både administrator, spiller og trener i klubben på slutten av 30-tallet, og det blir sagt at hans innsats i Grue-fotballen på denne tiden har vært av uvurderlig betydning for fotballens vekst i bygda.

Under andre verdenskrig lå alt idrettslagsarbeid i Norge nede, og som første

oppmann i Grue etter krigen ble Reidar Mellem valgt i 1945. Interessen for fotball var voldsom etter fem års opphold, og treningsiveren var større enn noensinne. En god del av dem som hadde vært med i 1939 startet opp igjen, og i tillegg kom mange nye spillere til fra AIF (Arbeidernes Idrettsforening). Vi kan her nevne spillere som Gunnar og Rolf Hynne, Gustav Kjellgren, Asbjørn og Einar Snapa, Birger Lundebymo, Trygve Sørli og Odd Vangerud. Selv om det ikke ble opprykk de første årene etter krigen, hevdet laget seg på den øvre halvdel i den lokale serien. Men i 1948 ble det igjen kretsmesterskap for Grue, og opprykk til det som den gang het 1. divisjon. Men man må huske på at på den tiden var de to beste seriene Hovedserien og Landsdelsserien.

Godt 50-tallslag

Det var nå stor optimisme i laget. I tillegg til den garvede stammen var rekrutteringen uvanlig god, og de mange spillerne på vei inn skulle utgjøre stammen i Grue-laget utover hele 1950-tallet. Spillere som blir nevnt i denne tiden er Magne Tomterstad, Ola Moe, Bjarne og Hans Hordvik, Otto og Harry Jensen, Asbjørn Aker, Adolf Bauer, Per Hveberg, Rolf Skyrud, Arne Bråten og Odd Hagen. En annen som debuterte på denne tiden var Svein Solbakken (1956), en spiller som fortsatt står med flest A-kamper for Grue.

Det var massevis av fotballforståelse og teknikk i disse fotballbeina, og kombinert med det gode kameratskapet ble Grue en fryktet motstander over hele Østlandet. Grues dominans ble gjenspeilet på Glåmdals kretslag, der brorparten av spillerne var Grue-spillere. En viktig brikke i administrasjonen på denne tiden var Thorbjørn Raaberget, som senere også var leder i fotballkretsen i en årrekke.

Generasjonsskifte

Mange av de forannevnte spillerne kom samtidig med i laget, og det skulle føre til et vanskelig generasjonsskifte rundt 1960. Mange la opp, og rekrutteringen var ikke like god. Det førte til en tung periode for klubben. Det hjalp ikke at lovende unggutter som Svein Solbakken, Bjørn Holth, Per Bye, Ola Gunnarsrud, Helge Bjerke og Hans Nettet gjorde det de kunne for å berge plassen. I 1963 måtte laget ta den tunge veien helt ned til det som etter serieomleggingen da het 5. divisjon.

Nå begynte kampen mot de lokale lagene igjen, og det skulle ta tre år før Grue på nytt var klar for opprykk. Etter bare å ha avgitt to poeng i de ordinære seriekampene var det en glad og sliten gjeng som høsten 1966 slo Ski 3-2 og Bjørkelangen 5-2 i kvalifiseringskampene for 4. divisjon. Dette ble på en måte starten på en lang Grue-æra. Flere unge spillere begynte å sette sitt preg på laget: Gunnar Moe, Arne Langseth, John Holgersmoen, Tormod Arneberg

Arne Magnus Tomterstad i aksjon mot Fredrikstad i cupen i 1973.

Laget som rykket opp i 1966:
Bakerste rekke fra venstre: John Holgersmoen, Helge Bjerke, Bjørn Holth, Arne Uggerud (UK-medlem), Gunnar Moe, Erik Engebretsen og Ragnar Nymo. Andre rekke fra venstre: Per Bye, Olav Økstad, Tormod Arneberg, Per Eek, Yngvar Sveen, Tor Solbakken. Første rekke fra venstre: Svein Solbakken, Arne Magnus Tomterstad, Hans Nettet

og en ung gutt som i en årrekke hadde scoret haugevis av mål på smågutte-, gutte- og juniorlaget, Arne Magnus Tomterstad. Arnemann ble i opprykksåret 1966 tatt ut på juniorlandslaget der han spilte samtlige kamper dette året.

Oppsvinget på 60-tallet

Sesongene 1967 og 1968 gikk på det jevne uten de helt store sportslige prestasjonene, og det var først i 1969, da Arne "Bror" Bergersen ble ny trener og spiller at laget igjen vokste. Bergersen kom fra Frigg, og hadde blant annet spilt på det som den gang het "Presselandslaget". I 1969 havnet laget likt med Ready, men Oslo-klubben gikk opp med fire mål bedre målforskjell.

Bergersens inntreden gjorde at både intensiteten på treningene og konsentrasjonen i kampene økte. Det første av en serie storkamper på Gressbanen ble spilt dette året. 2500 tilskuere så at toppserielaget Skeid fra Oslo måtte ha ekstraomganger for å gå videre i cupen. Året etter var det duket for ny publikumsrekord. Etter 5-1 mot Frigg Oslo i første cuprunde og 4-1 over Brumunddal i andre runde ventet Ham-Kam i 3. runde. Over 4000 tilskuere kranstet banen på spede tribuner, traktorhengere og lastebiler. Etter en knallhard kamp vant Hamar-laget – etter ekstraomganger.

Grue-æraen starter

I 1971 ble Ragnar Larsen, tidligere landslagstrener og proffspiller, engasjert som trener. Dette året skulle da også bringe Grue til 3. divisjon for første gang. Etter at serien ble vunnet lett, ventet Abildsø, Redalen og Sel i kvalifisering. Det ble seirer mot de to førstnevnte, og 3-400 gruesokninger tok turen til Redalen for å se opprykkskampen. For seieren der medførte at opprykket var sikret uten den siste kampen mot Sel. Den ble heller ikke spilt.

Grues enkelte sterke kamper var en sak, men nå ble det knyttet en del spenning til om laget klarte å hevde seg i en høyere serie over tid. Det viste seg at det ikke var noe å frykte, for i 1972 holdt laget stand med blant annet 4-0 seier borte på Åråsen mot Lillestrøm. Det svingte, men laget havnet på 3. plass på tabellen i debutsesongen i 3. divisjon. Foruten spillere som tidligere er nevnt, besto laget av spillere som Tore Kordahl, Tore Stampen, Arne Stenberg, Bjørn Nøsterud, Dag Haugen, Per Moe, Harald Gjedtjernet (ble i 1974 cupmester for Skeid) og keeperne Arnfinn Branes og Erling Fossum.

4. runde i cupen

I 1972 gjorde også Grue sin beste cupprestasjon noensinne. Raumnnes og Årnes (3-1) og Stabæk (1-0) ble slått i de to første rundene, og i tredje runde ventet Lyn Oslo på Gressbanen. 4000 tilskuere så at Grue vant 3-1 og sendte sjokkbølger ut i det norske fotballriket. Som første lag fra Glåmdal spilte

Opprykkslaget: Laget som rykket opp i 2. divisjon i 1975: Bak fra venstre Rolf Svesengen (oppmann), Svein Solbakken, Ole Petter Gundersen, Bjørn Solvang, Tore Stampen, Arne Magnus Tomterstad og Even Pellerud. Foran fra venstre: Arne Langseth, Gunnar Moe, Kåre Sletten, Thor Nordli, John Hansen, Vegard Sjaatil og Arne Bergersen.

Grue 4. rundecamp i cupen. Toppserielaget Strømsgodset (cupvinnere 1969, 1970 og 1973) ventet på Marienlyst i Drammen. Nesten 10 000 tilskuere så en meget spennende og fartsfylt kamp som drammenserne til slutt vant 3-1, men det sto 1-1 ved pause. Laget høstet mye ros for innsatsen, deriblant fra den legendariske radiokommentatoren Bjørge Lillelien. Ellers vanket det også en del oppstuss i nasjonale medier etter en tippkamp midt på sommeren. Grue banket Østsiden fra Fredrikstad, som lå i divisjonen over, 9-1 på Gressbanen.

På tross av et par nye spillere fra Kongsvinger ble 1973-sesongen en nedtur. Laget slet med å holde plassen, men i cupen gjorde Grue nok en fin figur. Laget røk til slutt ut i 3. runde etter omkamp mot Fredrikstad (3-3 på Gressbanen). I omkampen i Fredrikstad sto det 1-1 ved ordinær tid, men de rødhvite fra plankebyen avgjorde med 4-1 i ekstraomgangene.

Tirsdag 15. mai 1973 er også en merkedag i Grue-fotballens historie. For første gang gjestet et engelsk profflag distriktet. Grue ledet 1-0 mot Oxford ved pause, men de engelske proffene ble for sterke i andre omgang og vant til slutt 4-1.

Opprykksjubel på Nadderud stadion høsten 1975. Grue har som første lag fra Glåmdal rykket opp i den nest øverste divisjonen i Norge. Fra venstre: Tore Stampen, Even Pellerud, Arne Bergersen og Arne Magnus Tomterstad.

Også 1974-sesongen ble vanskelig. Mange av støttespillerne forsvant (Tore Kordal til Lyn, han fikk senere gullklokka for 25 landskamper, Harald Gjerdjernet til Skeid og Tore Stampen til Ham-Kam). Men plassen ble beholdt, og med en ny mann, Rolf Svesengen, i ledelsen ble 1975-sesongen forberedt. Svesengen satt i styre og stell i Grue-fotballen fra 1974 til 1988. Da valgte han fotballkretsen, og han har siden vært leder for Hedmark og senere Indre Østland Fotballkrets helt fram til 2006, da han gikk av med pensjon etter mange års innsats.

Opprykksjubel

1975-sesongen er helt spesiell for fotballen i Grue. Da rykket laget som første lag fra Glåmdal opp i det nest øverste selskap i landet og nye Grue stadion ble innviet.

Nevnte Stampen og Gjerdjernet vendte tilbake til klubben, og etter et par sesonger i Vålerenga valgte også Even Pellerud å spille for Grue i 1975. Midtstopperen Ole Petter Gundersen var en annen spiller som markerte seg på laget.

Grue 1981: Bak fra venstre: Arne Bergersen (trener), Steinar Hytjanstorp, Kjetil Sagen, Terje Gaustad, Vegard Sjaatil, Geir Botilsrud, Truls Holter, Lars Hansen Møllerud, Morten Holt, Bjørn Vidar Sletten og Arne Magnus Tomterstad (trener). Foran fra venstre John Hansen, Åge Steen, Arne Gjermshus, Harald Woll, Odd Beck og Bjørn Erik Ottesen.

Grue kjempet med arvefienden Kongsvinger gjennom hele sesongen, og avgjørelsen kom ikke før i siste seriekamp. Grue reiste til Nadderud for å møte Stabæk, Kongsvinger til Jessheim for å møte Ullensaker/Kisa. Grue rykket opp med uavgjort, men med nesten 1000 innbitte gruepatrioter på tribunen vant Grue 2-1 denne høstdagen 1975.

Med motstandere som Vålerenga, Lyn, Skeid, Frigg og Steinkjer måtte den første sesongen i 2. divisjon forberedes godt. Og det så ut som klubben hadde gjort det til gagns. Nye spillere var Fred Sletten og Roy Kvernmo, samt en kraftig og lovende keeper, Arne Gjermshus, som også ble tatt ut på juniorlandslaget.

Femteplass i 2. divisjon

De tre første kampene ble vunnet, og laget toppet tabellen! Det skapte lovord i den nasjonale pressen og hysteriske fotballtilstander i den vesle bygda vår. Det ble lagt såpass merke til at Sportsrevyen tok turen til Grue stadion litt utpå våren for å studere dette fenomenet nærmere. Den kampen, mot Lyn, endte dessverre målløs. Laget varierte litt i prestasjonene utover året, men endte til slutt på femte plass – den beste serieprestasjonen i Grues lange fotballhistorie.

Med stort sett samme mannskap så man fram til 1977-sesongen. Knut Amundsen fra Hamar ble engasjert som trener, men det gikk ikke slik spillere,

Grue 1985: Bakerst fra venstre: Kjell Sand, Bjarne Evensen, Tom Sundeng, Victor Dybendal, Trond Einarsrud og John Hansen. Midterste rekke fra venstre: Svein Solbakken (trener), Kent Bergersen, Morten Holt, Espen Eikebråten, Bjørn Petter Ingebretsen, Åge Steen, Per Ivar Johannessen og Jon Arild Bråten. Foran fra venstre: Steinar Hytjanstorp, Terje Gaustad, Ståle Solbakken, Harald Woll, Arnfinn Trosterud, Truls Holter og Stig Østerud.

ledere og publikum hadde håpet på. Laget avsluttet sesongen med 0-9 hjemme mot Steinkjer, og laget var tilbake i 3. divisjon i 1978. 77-sesongen bød imidlertid ikke bare på elendighet. Dette året ble det spilt ungdomslandskamp på Grue stadion (Finland), og på ny gjestet et engelsk profflag Grue. Wolverhampton vant 6-0 på stadion.

Mange spillere forlot klubben etter nedrykket, men med et godt juniorlag som hevdet seg bra i NM, ble et nytt lag bygd opp. Spillere på dette laget skulle markere seg i flere år etterpå, og vi nevner Bjørn Erik Ottesen, Erik Holter, Bjørn Vidar Sletten, Steinar Hytjanstorp, Trond Einarsrud og Åge Steen. Åge Steen spilte senere aktivt i Kongsvinger i toppserien, og har deretter markert

Ståle Solbakken er den Grue-spilleren med flest landskamper.

seg som trener. Han ledet damelandslaget i 57 kamper fram til 2005.

Laget klarte seg med et nødsrik. I den siste kampen i Halden mot Kvik/Halden som med seier ville rykke opp, overrasket Grue med 4-1 seier. Haldenserne måtte kutte ut den planlagte opprykksfesten og Grue berget plassen.

I 1979 havnet laget midt på tabellen, og i 1980 ble plassen berget med et nødsrik etter en Grue-scoring like før slutt. 1981-sesongen ble god. Nye spillere på laget i denne perioden var blant andre Kjetil Sagen, Morten Holt, Truls Holter, Lars Hansen Møllerud, Odd Beck og keeperen Harald Woll. Også unggutten Geir Botilsrud markerte seg. Det unge og forholdsvis urutinerte

laget kjempet i toppen mot blant annet Strømmen hele året, men allerede året etter kom nedturen. Laget endte på 10. plass i 3. divisjon, og måtte igjen ta steget ned i 3. divisjon.

Unggutter på vei

1984-sesongen ble en lang parademarsj for klubben. På 22 kamper sanket laget hele 37 poeng og avga ikke poeng på hjemmebane i løpet av sesongen.

En generasjon unggutter var på vei inn i Grue-stallen. Kent Bergersen og Ståle Solbakken skulle senere markere seg både nasjonalt og internasjonalt, men debuterte for Grue dette året. Kent spilte i Grue 1983, 1984 og 1985 før han gikk til Drøbak/Frogn, og senere til norske toppklubber (Lyn, Vålerenga, Rosenborg, Strømsgodset, Moss, Fredrikstad) og proffkarriere i utlandet

(Raith Rovers i Skottland, Panionios i Hellas, Stockport i England). De siste årene har Kent trent Drøbak/Frogn, men før 2006-sesongen ble han ansatt som hovedtrener for Bodø/Glimt.

Ståle Solbakken spilte fem sesonger i Grue, fra 1984 til og med 1988. Da fortsatte han karrieren i Ham-Kam, senere Lillestrøm (1994) og også utenlandske proffklubber (Wimbledon, Aalborg og FC København). Solbakken spilte til sammen med 57 ganger for det norske landslaget (ni mål). De siste årene har han trent Ham-Kam og han var også assistent for landslagstrener Nils Johan Semb. I jubileumssesongen til Grue IL i 2006 trener han FC København.

Samtidig debuterte Johnny Lysgård, som også skulle holde det gående i en årrekke, og som sammen med Svein Solbakken er den med flest A-kamper

Grue 1993. Bakerste rekke fra venstre: Rolf Sletten, Jon Arild Bråten, Steffen Trangsrud, Bjørn Melland Karlsen, Johnny Lysgård, Erik Noppi, Oddvar Andersen, Erik Ødegård, Lasse Kjærnsli og Åge Steen. Midterste rekke fra venstre: Jens Olsen, John Hansen, Ronny Matsson, Jon Wardeberg, Tor Ole Skullerud, Kjetil Sagen, Bjørn Berg, Rune Sand, Egil Bye Moe, Roy Bråthen og Bjørn Stenberg. Foran fra venstre Stig Østerud, Vegard Bye Moe, Andreas Sorknes, Tage Ruud, Harald Woll, Nils Kristian Myhre og Ove Søgård.

for Grue. Andre spillere som debuterte på midten og siste halvdel på 80-tallet er Bjørn Petter Ingebretsen, Jon Wardeberg, Bjarne Evensen, Jon Arild Bråten, Oddvar Andersen, Trond Liheim, Geir Nordbeck, Harald Skauen, Jan Erik Steen, Pål Lukashaugen, Halvor Haug, Jo Inge Kordahl, Arnfinn Trosterud, Odd Arne Johansen og Lars Lukashaugen.

Opp og ned

Før 1985-sesongen ble Svein Solbakken og Åge Steen engasjert som trenere. Samtidig kom det mange nye spillere til Grue, som møtte sesongen med optimisme etter mange sterke treningskamper. Men det ble mye stang ut denne sesongen, og det endte med et nytt nedrykk. I årene etterpå markerte laget seg i 4. divisjon (dagens 3. divisjon) på Østlandet, og var nær opprykk både i 1987 (3. plass, 44 poeng på 22 kamper) og i 1988 (2. plass, 41 poeng på 22 kamper). 3-poengsystemet ble for øvrig innført fra 1987. I 1989 møtte

Johnny Lysgård var en ledende skikkelse på Grues A-lag i nærmere 20 år fra debuten midt på 1980-tallet. Her i kamp med Torgeir Bjarmann på Lillestrøm.

Christian Gjerdjernet har vært en av de ledende skikkelsene på Grues lag de siste årene.

forresten Grue arvefienden Kongsvinger, den gang i den øverste divisjonen, i første runde i cupen på Grue stadion. Grue vant 2-0 til stormende jubel hjemme på stadion, men tapte mot Faaberg i neste runde.

Det ble ny andreplass i serien i 1990, noe som ga optimisme før 1991-sesongen. Det skulle vise seg å bli en meget god sesong resultatmessig. Laget

Sommeren 2003 møttes Grue-spillere fra 1970- og 1980-tallet til festlig gjensyn på Grue stadion.

fikk hele 53 poeng på de 22 kampene, og opprykket var sikret i god tid. Samme år ble for øvrig seriesystemet omgjort. 4. divisjon ble til 3. divisjon o.s.v.

Fremgangen fortsatte i 1992, og laget hadde faktisk ny opprykkssjansje før den siste og avgjørende kampen mot Lørenskog. Det glapp imidlertid på målstreken. Blant spillerne på laget i tillegg til noen av de tidligere nevnte var Rune Skasberg, Espen Skarateppen, Ove Søgård, Rune Sand, Knut Atle Olsen, Erik Noppi, Bjørn Melland Karlsen, Ronny Hellerud, Egil Bye Moe, Vegard Bye Moe, Simen Aasvestad, Trond Sagerud, Espen Skarateppen, Terje Lilleåsen, Tor Ole Skullerud og Roar Stenbekken.

I 1994 var det på nytt klart for nedrykk etter en svært så skuffende sesong (bare 13 poeng på 22 kamper), men i årene etter hevdet laget seg hvert år i toppen av sin 3. divisjonsavdeling. I 1996 endte tre lag likt på 54 poeng, men Grue hadde dessverre dårligst målforskjell. Fra 1997 til 2005 holdt laget til i 3. divisjon – med litt varierende resultater og med 1998 (3. plass) og 2001-sesongen (4. plass) som de beste, men i 2005 raknet det litt. Laget tapte enkelte kamper med store sifre, og måtte for første gang på 40 år ta steget ned til femte nivå. De siste årene har spillere som Christian Gjedtjernet og Bjørnar Melsaas markert seg på laget.

En rekke Grue-dommere har også markert seg opp gjennom årene. Tom Harald Hagen er en av dem som virkelig har bemerket seg de siste årene – med mange oppdrag i landets øverste divisjoner.

Antall Grue-kamper

Spillere med over 250 A-lagskamper for Grue:

Johnny Lysgård	552 kamper
Svein Solbakken	550 kamper
Arne Magnus Tomterstad	500 kamper
Stig Østerud	453 kamper
Jon Wardeberg	437 kamper
Morten Holt	425 kamper
Truls Holter	318 kamper
Åge Steen	291 kamper
Christian Gjedtjernet	275 kamper
Harald Woll	273 kamper
Bjørn Petter Ingebretsen	260 kamper
Arne Bergersen	250 kamper

Grue 1962-2005

- 1962: 3. divisjon: 7. plass (8 lag). 10 poeng. 21 kamper.
Tapte retten om å få spille i 3. divisjon i 1963 etter kvalik mot blant andre Røa og Sagene, men i den siste seriekampen slo Grue Strømsgodset 3-0 hjemme.
- 1963: 4. divisjon: 8. plass (8 lag). 3 poeng. 14 kamper.
- 1964: 5. divisjon: 3. plass (10 lag). 21 poeng. 18 kamper.
- 1965: 5. divisjon: 2. plass (10 lag). 29 poeng. 18 kamper.
- 1966: 5. divisjon: 1. plass (10 lag). 34 poeng. 18 kamper.
Opprykk etter kvalifisering mot Ski hjemme (3-2) og Bjørkelangen borte (5-2)
- 1967: 4. divisjon: 3. plass (8 lag). 17 poeng. 14 kamper.
- 1968: 4. divisjon: 4. plass (8 lag). 14 poeng. 14 kamper.
- 1969: 4. divisjon: 2. plass (8 lag). 24 poeng. 14 kamper.
- 1970: 4. divisjon: 4. plass (8 lag). 15 poeng. 14 kamper.
- 1971: 4. divisjon: 1. plass (8 lag). 24 poeng. 14 kamper.
Opprykk etter kvalifisering mot Abildsø hjemme (3-2) og Redalen borte (3-1)
- 1972: 3. divisjon: 3. plass (10 lag). 21 poeng. 18 kamper.
- 1973: 3. divisjon: 6. plass (10 lag). 16 poeng. 18 kamper.
- 1974: 3. divisjon: 7. plass (10 lag). 16 poeng. 18 kamper.
- 1975: 3. divisjon: 1. plass (10 lag). 27 poeng. 18 kamper.
- 1976: 2. divisjon: 5. plass (10 lag). 19 poeng. 18 kamper
(beste Grue-sesong noensinne)
- 1977: 2. divisjon: 10. plass (10 lag). 11 poeng. 18 kamper. Nedrykk.
- 1978: 3. divisjon: 9. plass (10 lag). 14 poeng. 18 kamper.
- 1979: 3. divisjon: 5. plass (10 lag). 19 poeng. 18 kamper.
- 1980: 3. divisjon: 8. plass (12 lag). 20 poeng. 22 kamper.
- 1981: 3. divisjon: 4. plass (12 lag). 24 poeng. 22 kamper.
- 1982: 3. divisjon: 10. plass (12 lag). 18 poeng. 22 kamper. Nedrykk.
- 1983: 4. divisjon: 4. plass (12 lag). 25 poeng. 22 kamper.
- 1984: 4. divisjon: 1. plass (12 lag). 37 poeng. 22 kamper. Opprykk.
- 1985: 3. divisjon: 11. plass (12 lag). 18 poeng. 22 kamper. Nedrykk.
- 1986: 4. divisjon: 5. plass (12 lag). 22 poeng. 22 kamper.
- 1987: 4. divisjon: 3. plass (12 lag). 44 poeng. 22 kamper
(tre poeng for seier innført fra 1987)
- 1988: 4. divisjon: 2. plass (12 lag). 41. poeng. 22 kamper.
- 1989: 4. divisjon: 8. plass (12 lag). 31 poeng. 22 kamper.
- 1990: 4. divisjon: 2. plass (13 lag). 57 poeng. 24 kamper.

Oldboyslaget som nådde finalen i NM i 1997: Bak fra venstre Mesud Dulas, Jostein Luka, Truls Holter, Geir Gule, Jan Sundnes, Jan Sjaatil, Svein Solbakken, Dag Magne Ottesen, Trond Einarsrud, Kjetil Sagen, Morten Holt. Foran fra venstre: Tor Mellem, Åge Steen, Terje Sletten, Hans Gjedtjernet, Geir Nordbeck, Frank Kjelgren, John Hansen og Per Løvstad.

Et poeng unna opprykk.

(Nytt seriesystem innført fra 1991, tidligere 4. divisjon ble 3. divisjon o. s. v)

1991:	3. divisjon. 1. plass (12 lag). 53 poeng. 22 kamper. Opprykk.
1992:	2. divisjon. 4. plass (12 lag). 41 poeng. 22 kamper.
1993:	2. divisjon. 6. plass (12 lag). 29 poeng. 22 kamper.
1994:	2. divisjon. 12. plass (12 lag). 13 poeng. 22 kamper. Nedrykk.
1995:	3. divisjon. 2. plass (12 lag). 42. poeng. 22 kamper.
1996:	3. divisjon. 3. plass (12 lag). 54 poeng. 22 kamper.
1997:	3. divisjon. 3. plass (12 lag). 39 poeng. 22 kamper.
1998:	3. divisjon. 3. plass (12 lag). 42 poeng. 22 kamper.
1999:	3. divisjon. 8. plass (12 lag). 26 poeng. 22 kamper.
2000:	3. divisjon. 9. plass (12 lag). 22 poeng. 22 kamper.
2001:	3. divisjon. 4. plass (12 lag). 39 poeng. 22 kamper.
2002:	3. divisjon. 6. plass (12 lag). 30 poeng. 22 kamper.
2003:	3. divisjon. 7. plass (12 lag). 27 poeng. 22 kamper.
2004:	3. divisjon. 8. plass (12 lag). 21 poeng. 22 kamper.
2005:	3. divisjon. 12. plass (12 lag). 22 kamper. Nedrykk.

Grues lag som rykket opp til 3. divisjon etter 2005-sesongen. Bak fra venstre Stein Wålberg (trener), Kristin Skasberg, Marie Noer, Karoline Hansen, Egil Arnesen (trener), Therese Høgberg, Ida Marie Weldingh og Helle Collett Haug. Midterste rekke fra venstre Stine Bysveen, Nina Madshus, Cathrine Einarsrud og Silje Kalnæs. Foran fra venstre Marthe Hansen, Mari Rolsdorph, Katrine Mork Haugen og Hege Arnesen

Grues jenter spilte seg helt fram til bronsefinalen i Norway Cup.

Pikelaget til Grue som ble kretsmestere i 1982.

NM-finale for oldboys i 1997

I 1997 nådde Grues oldboyslag finalen i NM. Med spillere som hadde markert seg på spesielt på 70- og 80-tallet overrasket lagt utover i rundene i den såkalte Norgescupen, der blant andre Fredrikstad (med blant andre Per Egil Ahlsen) ble slått 3-0 på Fredrikstad stadion en sen onsdagskveld i åttendedelsfinalen.

I semifinalen ventet Orre ved Bryne på Jæren, en kamp som til slutt ble avgjort på straffesparkkonkurranse til Grues fordel. I finalen på Grue stadion ventet Skeid fra Oslo en mørk oktoberkveld, men mange tok turen for å se finalen. Skeid vant til slutt 2-1.

DAMELAGET

Det første damelaget i Grue ble startet i 1976. Med blant andre Anne Lise Gundersen som en ledende skikkelse på laget hevdet laget seg godt lokalt. I 1977 hadde laget spillere som Tone Skulstad, Astrid Mågerud, Gunn Inger Aasen, Anne Johnsen, Aase Nesholen, Sinikka Langeland, Elisabeth Skulstad, Eldbjørg Berg, Anne Beate Mella, Eva Sæthern, Lisbeth Buserud, Inger Lise Solvang, Hanne Stangnæs, Rigmor Berger, Anne Marit Nesholen og nevnte Anne Lise Gundersen. I 1978 kom også Mai Britt Estensmo, Anne Tvensberg, Vigdis Sæthern, Anne Johanne Gustavsen og Bergljot Woll til. Men allerede i 1980 hadde man problemer med å stille lag, og en del av spillerne forlot Grue til fordel for Brandval. I 1982 ble det igjen startet et pikelag i Grue, et lag som etter hvert ble kretskestere. Pikelaget som ble kretskestere besto av Aina Nordli, Bente Meldahl, Inger Frette, Karianne Holgersmoen, Eli Frysjøenden, Anne Sorknes, Bente Andersen, Hilde Holter, Ann Kristin Larsen, Kjersti Sandberg, Anne Ragnhild Rønåsen, Marit Korsmo, Hilde Korsmo, Britt Meldahl og Nina Hansen Møllerud. Ivar og Anne Lise Gundersen var henholdsvis trener og oppmann for laget.

Året etter stilte Grue igjen et damelag. En markant spiller på denne tiden var Marit Korsmo, som scoret hele 47 mål i 1983. I 1984 spilte også småpikene seg gjennom hele sesongen uten tap og ble kretskestere.

I 1985 spilte damelaget i det som den gang var 3. divisjon, men for få spillere førte til at man måtte trekke laget før 1986-sesongen. I 1987 stilte klubben igjen pikelag, et lag som blant annet vant Otta Cup. Bortsett fra 1988-sesongen gikk det flere år uten damelag i Grue. Mange av dem som naturlig soknet til Grue spilte i en periode på Grinder, der damefotballen sto sterkt på begynnelsen av 90-tallet. I 1998 var det igjen et damelag i Grue, og siden har Grue stilt enten rent damelag eller et kombinasjonslag av damer/junior.

I 1994 fikk jentene være med i Grueturneringen, og Grues lag markerte seg tidlig. Allerede i 1996 ble det andreplass i A-sluttspillet. Fire år senere, spilte

det samme laget seg helt fram til bronsefinalen i Norway Cup, den beste prestasjonen i i Norway Cup-sammenheng noensinne av et Grue-lag. Med bakgrunn i det gode Norway Cup-resultatet ble det i 2000 satset ekstra på jente- og damefotballen i Grue. Åge Steen ble knyttet opp mot gruppa som konsulent, og dette førte til en videreutvikling av fotballen på spinnesiden i klubben.

I år spiller Grues damer i 3.divisjon etter at det ble andreplass i 4.divisjon i fjor. J19-laget til Grue var best i Indre Østland Fotballkrets året før og ble kretskestere, og mange av de samme spillerne bidro til opprykket. I 2005-sesongen hadde laget en målforskjell på 59-12 på 14 kamper, noe som skulle tyde på både effektivitet foran mål og sikkert forsvarsarbeid. Foruten damelaget er det åtte andre jentelag i Grue i jubileumssesongen, tre minijentelag, to lillejentelag, to småjentelag og et juniorlag.

MAGNES FOTBALLSKOLE

Det er mange som har gjort en god jobb for Gruefotballen som ikke er nevnt i denne teksten. Men fotballskolen til Magne Tomterstad må bare nevnes. Mange Grue-gutter har markert seg både nasjonalt og internasjonalt de siste tiårene, og mye skyldes Magnes arbeid på Gressbanen. Han startet arbeidet på 1960-tallet, og videreførte arbeidet til langt ut på 1970-tallet. Med nummer på magen ble unge Grue-gutter skolert slik det skulle gjøres på denne tiden, og grunnlaget lagt for den svært så gode rekrutteringen i Grue på 70- og 80-tallet lagt.

“Fotballskolens far” er Magne Tomterstad. Her mottar han fotballgruppas høyeste utmerkelse, “Kula”, av Per Eek. “Kula” deles bare ut til personer som har vist god innsats både på fotballbanen og i administrasjonen.

GRUETURNERINGEN

Grueturneringen er et eget kapittel i fotballgruppas historie. Da Grue IL hadde 75-årsjubileum i 1981, fikk fotballgruppa i oppdrag fra hovedlaget å markere jubileet. Med Roy Bråthen i spissen ble det laget en fotballturnering med tanke på kun jubileumsåret, og seks lag (lillegutt- og smågutt) ble invitert i tillegg til ett fra hver klasse fra Grue. Det var den spede start, men det første arrangementet ga mersmak, og siden har dette vært et årlig arrangement den siste helga i august. De to første årene var det fotballstyret som hadde ansvaret for arrangementet, men så ble det dannet et eget styre spesielt for turneringen.

Antall deltakende lag økte sakte, men sikkert, og allerede tre år etterpå, i 1984, var det med 64 lag i turneringen. Det var da oppmarsj gjennom Kirkenær sentrum til Grue stadion, der det var offisiell åpning. Dette måtte man slutte med i 1986 fordi deltakelsen rett og slett hadde blitt for stor. I 1985 fikk turneringen eget emblem med ekornet som dominerende.

De første årene foregikk matserveringen under åpen himmel. Først ved Grue ungdomsskole mellom kirkegården og svømmebassenget, senere bak samvirkelaget. Flere mødre var da hos Engers matsenter og hentet 10 kilo farse for så å steke kjøttkaker. Feltkjøkkenet til Grue HV ble brukt til koking

av poteter og oppvarming av mat.

– Jeg husker Jorunn Holter var sjefskokk. Vi så henne ikke for bare damp rundt grytene, der hun sto og laget middag til mange spillere og ledere, forteller Roy Bråthen.

Grueturneringen ble også den første bruker av Gruehallen i og med at matserveringen ble flyttet dit før hallen sto helt ferdig. Da ble det lagt plast og sponplater på betonggolvet for at serveringen kunne gjennomføres.

I 1988 kom 7'er fotball for fullt, og turneringsledelsen endret da

reglementet slik at lilleguttlag fikk spille både 7'er og 11-er. Dette førte til at antall lag økte til 80.

– Det var mangel på baner, og vi måtte ta tak i friarealet ved Grue stadion. Det ble pløyd opp og sådd til fem 7'er-baner, forteller Bråthen.

1994 kom jentefotballen (7'er) med i Grueturneringen, noe som igjen førte til at antall lag ble utvidet. I løpet av få år var antall lag passert 160. I 2005 ønsket også småjentelag å spille 11'er fotball, og man måtte forpakte 25 mål med jord for å få plass til alle banene.

– Fire 11'er-baner ble laget som en prøveordning, og dette ble så vellykket at vi nå har forpaktet 30 mål i fem år – for permanente baner, forklarer turneringsgeneral Bråthen.

I 2005 var det 210 deltakende lag i turneringen. Over 400 funksjonærer må til i tillegg til styret i Grueturneringen som i dag består av 16 personer. Det serveres i løpet av denne helga 4000 middager og 6000 tørrmåltider, og det spilles over 500 kamper der cirka 2700 spillere er involvert. Det gjør fotballturneringen til en av landets største.

Gruejenter i aksjon i Grueturneringen.

GRUE SUPPORTERS CLUB

Grue Supporters Club ble stiftet i februar 1972, den tredje registrerte i landet. Klubben hadde til formål å støtte opp om Grue IIs førstelag på best mulig måte. Grues fotballgutter skulle ikke mangle psykisk støtte under sin debut i 3. divisjon. Det skulle skapes moro rundt fotballbanen og om mulig fordrive noe av tungsinnet rundt banen på hjemmekampene! Og framfor alt skulle klubben gi "pes" til "gullgutta" på veien mot 2. divisjon!

Verving av medlemmer resulterte i en heiagjeng på 200 i alderen 4 til 80 år. Det ble utarbeidet eget emblem og klubbtrøyer prydet med emblemet. Klubben gikk også til anskaffelse av en 36 seters buss, 1956 modell. Bussen ble malt i Grues farger, og alt ble lagt til rette for at supporterne både skulle sees og høres ved seriestart.

Det ble holdt jevnlige møter fram mot seriestarten 30. april. Styret besto av Halvard Hynne – formann, Bjørn Magne Tomterstad – nestformann, Ellinor Jensen – sekretær og Steinar Isaksætre – kasserer.

Flere av Grues bedrifter stilte opp som sponsorer ved siden av at klubben drev kiosksalg på Grue stadion.

Ingen tvil om at supporterklubben var en betydelig støtte for A-laget og bidro til en svært spennende periode i Grue IIs forballhistorie.

HÅNDBALLGRUPPA

Begynnelsen

Håndballgruppa ble stiftet sommeren 1945 – lenge før etterdønningene av fredsrusen hadde lagt seg.

Når det skal skrives en beretning om de aller første årene med håndball i Grue Idrettslag, er det fire navn som skiller seg ut; Nils Økstad, Ingemann Roldorph, Paul Sveen og Arne Sorknes. Men det var Nils Økstad, kjøpmannen på Kirkenær-hjørnet, som satte det hele i gang fredssommeren 1945. Foruten å stifte håndballgruppa var samme person også en av håndballpionerene i sørfylket.

De innførte håndballsporten i Grue: Nils Økstad, Paul Sveen, Arne Sorknes, Ingemann Roldorph

I samarbeid med noen få ildsjeler i Kongsvinger tok Økstad initiativet til stiftelsen av Glåmdal Håndballkrets samme året – 1945. Han ble også den første formannen i kretsen.

Årsaken til at Nils Økstad ivret for å innføre håndballsporten i Grue Idrettslag har sin naturlige forklaring. I sine yngre dager hadde han jobb på Sæter i Oslo, og han begynte å spille håndball i Nordstrand Idrettsforening allerede i 1940. Fra denne tiden hadde Økstad mange gode minner - spesielt nabooppgjørene mot erkerivalen Bækkelaget Sportsklubb.

Det ble imidlertid med denne ene sommeren i Oslo, men ideen og impulsene fra håndballbanen tok han med seg hjem til Kirkenær og Tjura, og takk for det, Nils.

Og pussig nok har ikke bare Tjura vært sentrum i Grue i eldre tider; den vesle grenda ble også midtpunkt for det første håndballmiljøet i kommunen. Tar en for seg spillerne på det første damelaget i Grue IL, viser det seg at de aller fleste trådte sine barnesko på Tjura.

Et stykke håndballhistorie! Dette er det første håndballaget i Grue Idrettslag, fotografert på Gressbanen i 1945. Legg merke til fottøyet og norske flagg på draktene. Foran: Else Hagen (Meldahl). Bak fra venstre: Aslaug Messelt (Haarstad), Randi Sorknes (Hynne), Henny Langseth (Nygård), Elsa Sæta (Rolsdorff), Ingebjørg Seim (Hordvik) og Marie Madsen (Sagerud).

Det første laget som Økstad ledet, besto hovedsakelig av jenter fra et gymnastikkparti som Ingvor Bredesen Opseth hadde ansvaret for.

Hun var utdannet sykegymnast (fysioterapeut) i Stockholm, og treningen ble holdt i et klasserom på Tjura skole. Dette var i 1942. Senere flyttet hun virksomheten; først til Furulund og deretter til Rosenborg, nåværende lokaler til Trio Bil. Men håndballtreningen ble holdt på Tjura skole, med Økstad som trener og Henny Langseth som ivrig pådriver.

Økstad har fortalt at det bare ble spilt privatkamper mot lag fra Vestsida og Grinder den første sommeren, og den gangen var håndball av naturlige grunner bare utendørsidrett. Men fra høsten 1945 kom seriekamper i gang. Sesongen var delt i to perioder; med start på høsten og avslutning påfølgende vår.

Disse damene ble kretsministere i 1949. Foran fra venstre: Ingebjørg Seim (Hordvik), Ingrid Revholt (Gunnarsrud), Else Hagen (Meldahl), Helga Botilsrud (Haagensen) og Reidun Holth (Holt). Bak fra venstre: Randi Sorknes (Hynne), Else Strømstad (Bjørnstad), Henny Langseth (Nygård), Grete Ottesen (Bråten) og Olaug Danielsen (Paulsrud).

I den første damefinalen i Glåmdal Håndballkrets våren 1946 ble Grues damelag slått med ett mål av KIL. Men deretter ble det kretsmesterskap til gruedamene 1946/47, 1947/48, 1948 (seriemester), 1949 og 1951. Fra og med 1949 ble serien påbegynt om våren og avsluttet om høsten.

Etter at Nils Økstad hadde stått ved roret i to år, ble Flisamannen Arne Sorknes involvert i håndballsporten i Grue. Fra sesongen 1947/48 ble det skilt ut separate dame- og herrehåndballgrupper. Arne Sorknes fikk ansvaret for jentene, og Ingemann Rolsdorff tok seg av organiseringen av gutte/herrehåndballen.

I denne perioden var det meget stor håndballaktivitet i Grue IL. Foruten damelaget, som spilte i A-serien, fantes det et senior B-lag, junior-, pike- og to småpikelag. Fra og med våren 1948 kom guttene i gang, og et brukbart lag for herrer tok etter hvert form. Laget ble kretsmestere i Glåmdal 1949 med følgende mannskap: Alf Bøgvald (målvakt) og utespillerene Ole Westfjeld, Magne Østby, Erik Høye, Rolf Westfjeld, Ingemann Rolsdorff, Torgrim Bråten, Alf Pettersen, Paul Sveen og Henry Skulstad. Dette laget har vi dessverre ikke noe bilde av.

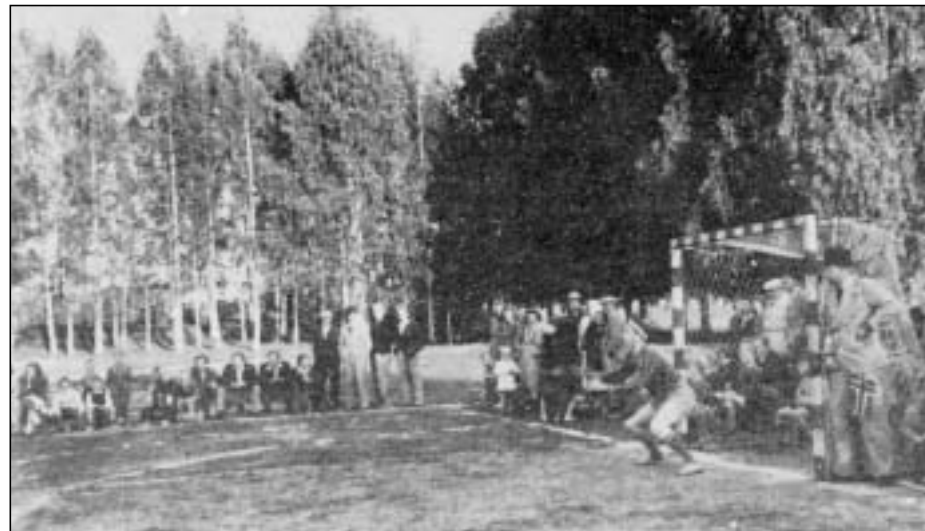
NM-kamp mot Sørskogbygda på Furulundbanen. Bildet er fra 1949.

I de første etterkrigsårene var det som kjent knapphet på de fleste varer i butikkene. Sportsutstyr var i så måte et fremmedord. Spillertrøyene sydde man derfor selv, og sko på beina var det ikke alle som hadde til kamp og trening. Nå ble riktignok kampene spilt på gressbaner, men knekte stortær var ofte resultatet når føttene bremses opp mot gresstuene. Slike og andre pussige episoder fra håndballens barndom er sikkert mange. I skuffen for muntre minner må nevnes et referat i en Oslo-avis fra damelagets NM-kamp mot topplaget H-40 fra Oslo på slutten av 40-tallet:

De første årene foregikk spillet over hele banen, som i fotball, og etter manges mening var det mer underholdning og spenning enn med "moderne" håndball.

Det fortelles også at herrelagets målvakt, Alf Bøgwald, hadde mange tilhengere. I følge våre kilder trakk han pusten hver gang motstanderen erobret ballen, og han slapp den ikke før Grue igjen var i angrep. Ubehagelige overraskelser som regnvær kan legge en demper på humøret i de fleste utendørsidretter. Men når en attpå til måtte tilbringe reisene til og fra kamper på et åpent lastebilplan, må en bare fastslå at entusiasmen var stor.

Arne Sorknes forteller at han i 1948 tok med seg spillerne på damelaget til Elverum for å se på NM-finalen mellom Sørskogbygda og Grefsen.

Alf Bøgwald i full konsentrasjon. Bildet er tatt på slutten av 1940-tallet, og kampen spilles på Furulundbanen. Legg merke til måldommeren i dress og slips og med norsk flagg! Det er muligens Arne Sorknes.

Gruejentene ble visstnok mektig imponerte over spillet, og ikke minst over legendariske Laila Schou Nilsen som den gang spilte på Grefsen. Jentene skal ha spurt Sorknes om hva han trodde resultatet hadde blitt om Grue hadde vært ett av lagene. "Disse hadde vi slått," svarte Sorknes, og jentene bare måtte av forundring.

Men det gikk troll i ord; året etter ble Sørskogbygda slått i en av de innledende rundene i Norgesmesterskapet. Imidlertid ble Sørumsand for sterke for våre jenter i neste runde, men Grue tapte bare med ett eller to mål.

Magne Østby fra Tjura, som var formann og oppmann i herregruppa i 1951, har lånt oss en del festsanger fra denne tiden.

Fra Grue Idrettslags håndballfest på skytterhuset på Tjura, datert 19. november 1949 kan vi lese i ett av versene: "Ingen venter at vi her i Grue, lag som H-40 og Grefsen kan true. Men våre jenters sei'r over Strømmen, vi ser at laget har kamphånd som holdt."

I en annen sang fra samme festen: "...og for Grues farver skal vi drive det til seier, neste år vi slår nok Sørumsand."

På årsfesten for Grue Idrettslag 10. oktober 1948 blir Arne Sorknes hedret med bl.a. disse linjer: "Ennå på høvisk vis, skal vi synge takk og pris, deg Arne Sorknes for ditt arbeid med oss jenter. Hele laget som her går, i enig takk og ære slår."

50- og 60-årene

Med bakgrunn i årsrapporter, valgreferat og samtaler med håndballveteraner kan det slås fast at det var en roligere periode etter at den første stormen hadde lagt seg rundt 1950. Men Ingemann Rolsdorps navn finnes stadig å lese. Han la ned et stort arbeid for håndballsporten i Grue til langt inn på 1960-tallet.

Av årsberetningene ser vi også at det ikke alltid har vært like lett å finne kandidater til ledervervet i gruppestyret. Enkelte ganger har valget vært utsatt til halvårsmøtet, og andre ganger finnes det ikke noe valgresultat i det hele tatt.

I 1960 skriver daværende formann, Jarle Pettersen: " Håndballsporten har ikke lyse fremtidsutsikter – i hvert fall hva angår herregrenen. Fotballen er her for fast forankret. Derimot ser det lysere ut for kvinnehåndballen. Særlig pikene er kommet godt i gang og burde ledes videre."

Denne noe pessimistiske spådommen omkring herrehåndballen har muligens sin årsak i at seniorlaget hadde en meget kortvarig oppblomstring høsten 1960. Etter å ha tapt så å si alle kampene på våren, slo laget virkelig til om høsten. Terje Myrvold fra Grue Finnskog fikk med seg et par soldatkolleger på Haslemoen som solid forsterkning. Laget spilte en rekke praktkamper etter ferien og vant alle oppgjørene.

Bortsett fra dette enkelttilfellet viser møteprotokollene laber aktivitet fra midten av 1950-tallet og hele 60-tallet. I virkeligheten lå herrehåndballen nede for telling helt fram til 1972.

Damelaget må også ha levd noe i skyggen denne tiden, selv om aktiviteten ble opprettholdt til en viss grad. Ingemann Rolsdorff ble valgt som formann i 1964, og etter dette økte virksomheten merkbart år etter år.

70-årene

Fra og med 1970, da håndballsporten for alvor trakk innendørs, har igjen utviklingen vært merkbar, både med hensyn til bredde og sportslige resultater. Håndballskole for jenter ble et fast aktivitetstilbud i 1973, med opptak av 9- og 10-åringer annethvert år. Med dette som basis lyktes det å skape et godt håndballmiljø, spesielt på jente- og damesiden. Fra midten av 1970-tallet og mange år framover var Grue en av de største og mest aktive klubbene i håndballkretsen. Jentene begynte etter hvert å spille seg fram til KM-titler, men guttene viste også muskler på håndballbanen. I 1976 ble Grues lillepiker, småpiker og piker kretsmestere i Glåmdal. I den første sesongen etter fusjonen mellom Glåmdal- og Hedmark Håndballkrets vant Grue kretsmesterskapet i fire klasser: P11, P15, P17 og G12.

Dessuten begynte klubben å sende lag ut på turneringer for å spille mot nye

og ukjente motstandere. Populære reisemål var Trondheim, Kristiansand, Larvik og Göteborg. Sesongen 1975/76 deltok Grue sammen med KIL i en privat svensk/norsk serie. Kampene ble spilt i Kongsvinger, Karlstad, Lidköping og Göteborg. Grue deltok med jentelag i 14- og 16-årsklassen, og de yngste jentene erobret en meget solid andreplass.

I 1978 ble Glåmdal Håndballkrets slått sammen med Hedmark. Det nye navnet ble Hedmark Håndballkrets. Inntil da hadde lagene våre spilt hjemme- og bortekamper i Kongsvinger eller på Flisa. Nye bortebaner ble etter dette Hamar, Moelv, Brumunddal og Elverum.

Stein Vidar Lie, "en rød tråd" i håndballgruppa

Stein Vidar Lie

I Grue idrettslags årbøker fra 1971 og fram til 1991 går Stein Vidar Lie igjen som "en rød tråd" i håndballgruppa. Rapportene viser at han har vært lagleder og trener for håndballskole, jentelag, guttelag, junior- og seniorlag. Han har vært sekretær, styremedlem og leder for gruppa. Han var også trener og lagleder for Glåmdal pikekretslag (1977) og var med i trenerteam med Bjørg Risberg og Øivind Bolstad for Hedmark pikekretslag i 1979.

Stein Vidar har representert Norge som assistenttrener og oppmann i drøyt 30 kamper for yngre damelandslag (damer ungdom og damer junior) i perioden 1982 til 1984. Juniorlaget vant nordisk mesterskap i 1984.

Han var med å starte Festningscupen i 1979, og var den som hadde hovedansvaret for arrangementet fra Grues side i alle årene turneringa besto, bortsett fra siste året. For gruehåndballens utvikling ble han på 70- og 80-tallet selve krumtappen. I håndballgruppas program for sesongen 87/88 skriver A-lagsjentene følgende: "Arbeidet Stein Vidar gjør for håndballen kan ikke skrives med ord....."

I 1983 fikk han K-bank Hedmarks idrettspris for ledere, i 1984 hederskruset, som er Grue idrettslags høyeste utmerkelse, i 1986 Grueprisen fra Grue Sparebank.

På Hedmark Håndballkrets`ting i 1988 ble han tildelt kretsens hederstegn (bragdmerket) for sin innsats for håndballen i Solør.

I lagets årbok fra 2004 står å lese at Stein Vidar igjen er inne som trener! I jubileumsåret har han ansvaret for klubbens jentelag i 17-årsklassen.

På slutten av 70-årene fostret Grue flere spillere som representerte Norge på junior- og ungdomslandslaget. Anne Karin Tvensberg står bokført med to

Gruejenter med juniorlandskamper: Anne Mette Holtmon (spillertrøye 15), Anne Tollefsen (13), Anne Karin Tvangsberg (9) og Kristin Voldsnes (4). Tone Kluge og Torbjørn Johnsen var trenere for laget. Disse jentene spilte Scandinavia Open i Vest-Tyskland vinteren 1979. Nevnes må også at spilleren med trøye nr 14 er den senere landslagskjempen Heidi Sundal fra Nordstrand.

kamper og Inger Johanne Mo en kamp. Gruejenter med juniorlandskamper (antall i parentes) er også Kristin Voldsnes (13), Anne Tollefsen (10), Grethe Aasen (14) og Anne Mette Holtmon (5), som da spilte klubbhåndball for Brandval. Noen av Grethe Aasens 14 kamper spilte hun på ungdomslandslaget i VM i 1983. Senere meldte Kristin, Anne og Grethe seg inn i Nordstrand. Med denne klubbtilhørigheten oppnådde Grethe også tre seniorlandskamper.

Nordstrand har for øvrig hentet flere spillere med tidligere fartstid i Grue. Gine Stenvadet var den neste. Deretter fulgte Vibeke Syversen, Marit Njøsén og Siw Ørbog. Kongsvingerjenta Erry Noppi gikk imidlertid motsatt vei – fra Nordstrand til Grue. Siw Ørbog er foreløpig også den siste gruejenta som har spilt med norsk flagg på trøya. Hun spilte da for Glåmdal HK og fikk med seg en kamp på juniorlaget og en for Norge U i 1990.

Tone Kluge

kom inn som en nyttig inspirator midt på 1970-tallet. I 1976 ble hun ansatt som klubbens første sportslige leder. Med sine idrettsfaglige kunnskaper og

Spilte for Norge gjorde også Grethe Aasen, Siw Ørbog og Inger Johanne Mo

sin viktige erfaring fra toppseriespill for Brandval og det norske landslaget, innførte hun en ny treningskultur på jentesiden. Ringvirkningene av dette ga Grue et betydelig sportslig løft de nærmeste årene. Tone var også "inne" igjen som trener og lagleder flere sesonger etter at Gruehallen sto ferdig, fra tidlig på 90-tallet og helt til for et par år siden.

80-årene

Dette tiåret har så langt vært den mest begivenhetsrike perioden i håndballhistorien vår. Det begynte med at P17-laget gikk helt til topps i Peter Wessel Cup i Larvik i 1980. Cupen blir regnet som uoffisielt NM i yngre klasser fordi lagene som deltar blir håndplukket. Inger Johanne Mo fikk i tillegg prisen som beste jentespiller. De fleste spillerne på dette laget fortsatte senere på damelaget, som etter hvert spilte seg opp i Norges nest øverste divisjon i 1985. P-17 tok dessuten "storeslem" samme året med KM-tittel, seier i Festningscupen og Yngres HA-Cup. Seks av våre 12 lag ble enten avdelingsmestere (P11 og P13) eller kretsmestere sesongen 1979/80 (G-12, P-15, P-17 og D5).

I kretslagstroppen for Hedmark i 1980 hadde klubben med seks spillere.

Et guttelag med spillere født 1964, -65 og -66 var nærmest uslåelige på denne tiden, både i kretsserien og i lokale turneringer. Det samme kan sies om laget med spillere født 1970 og 71.

Bakerste rekke fra venstre: Randi Holtmon (nr to), Mette Ottesen (nr tre), Anne Karin Tvengsberg (nr fire). Midterste rekke fra venstre: Inger Johanne Mo (nr fem), Berit Holmen (nr åtte). Første rekke fra venstre: Ingunn Haugsbø (nr fire). Gruejenter som da spilte i Brandval var i midterste rekke fra venstre: Gunn Huseby (nr tre), Kristin Voldsnes (nr fire), Anne Tollefsen (nr seks). Første rekke fra venstre: Grethe Aasen (nr to). I støtteapparatet for laget var (i bakerste rekke fra venstre) oppmann Børge Hansen, Storhamar (nr en), trener Øivind Bolstad, HamKam (nr seks) og trener Stein Vidar Lie (nr sju). Første rekke fra venstre Bjørg Risberg, Sørskogbygda (nr fem).

I 1981 stilte Grue Idrettslag med i alt 15 håndballag, fordelt på henholdsvis 10 lag jenter/damer og fem lag gutter/herrer.

Rigmor Berger, Anne Beate (Mella) Gustavsen, Mette (Skarabråten) Nordbeck og Brith (Frantzen) Einarsrud har alle hatt og har fortsatt trener og laglederfunksjoner i håndballgruppa. Kjerstin (Skyrudsmoen) Eriksen er også en viktig støttespiller i miljøet som styremedlem og foreldrekontakt pr dags dato. Ove Gunnar Hansen begynte å dømme håndball på 1970-tallet. Han har gått gradene i dommersystemet og representerer fortsatt klubben med svart drakt og fløyte.

Damelaget 1981/82 spilte i 3. divisjon. Første rekke fra venstre: Rigmor Berger, Mette Skarabråten, Aina Tvengsberg og Anne Beate Mella. Andre rekke fra venstre: Berthe Woll, Randi Holtmon, Pia Mo, Anne Karin Tvengsberg, Inger Johanne Mo, Eva Skara, Ingunn Haugsbø og Brith Frantzen. Tredje rekke fra venstre: Sverre Pedersen (hjelpetrener og lagleder), Kjerstin Eriksen (lagleder), Else Tvengsberg (oppmann) og Stein Vidar Lie (hovedtrener og lagleder).

En helt spesiell håndballreise og et stort minne for livet opplevde jentelaget født 1968 og -69 sommeren 1983. Laget busset seg sørover gjennom Europa til Italia for å delta i Teramo Cup. Grue var eneste norske lag i cupen som hadde deltakere fra alle verdensdeler bortsett fra Australia.

Lange bussreiser ble det også på damelaget i 3.- og etter hvert 2. divisjon. Knut Birger Eriksen var fast og solid sjåfør på turene Norge rundt.

Det foreløpige høydepunktet i gruehåndballens historie er utvilsomt opprykket til 2. divisjon våren 1986 med Bjørg Risberg som hovedtrener. Etter mange år med topplasseringer i 3. divisjon var Grue endelig klare for større oppgaver. Etter en superspennende kvalifiseringsturnering på Høland mellom Grue, Høland, Faaberg og Hinna klarte gruejentene oppgaven. Grue og Høland rykket opp, og Ola Smestad spanderte opprykksfest på Finnskogen turist- og villmarkssenter.

Under Bjørgs ledelse holdt laget høyt sportslig nivå fra "dag én". I fire sesonger fylte laget tribunene i Gruehallen, og spilte bortekamper fra Kristiansand i sør til Alta i nord.

Disse jentene vant sin 3. divisjonsavdeling sesongen 1985/86 og kvalifiserte klubben for videre spill i 2. divisjon. Bakerst fra venstre: Bente Frantzen, Berit Mo, Inger Johanne Mo, Bente Sæthern, Gine Stenvadet, Kari Skarabråten, Jane Midtsundstad, Synnøve Aas og Anne Beate Mella. Midterste rekke fra venstre: Pia Mo, Anne Karin Tvengsberg, Lena Ørbog, Grete Gjermshus, Ingunn Haugsbø og Ann Kristin Harbosen. Første rekke fra venstre: Bjørg Risberg (trener), Kjerstin Eriksen (oppmann) og Stein Vidar Lie (assistenttrener).

Første året ble Grue nr. 3 i den ene av de to avdelingene og var dermed rangert blant de 16 beste kvinnelagene i Norge. Laget hevdet seg godt i nasjonale og internasjonale seniorturneringer, og fast treningsmotstander var Bækkelaget SK som også da spilte i eliteserien. Bjørg var hovedtrener i fire år, helt til Grue gikk inn i Glåmdal Håndballklubb.

Sonny Økstad

er i jubileumsåret den person som har lengst fartstid for gruehåndballen. Hun begynte som spiller på slutten av 1960-tallet, fortsatte som trener og lagleder for yngre jentelag og senior herrer til begynnelsen av 1980-årene da hun to-tre år prioriterte andre hobbyer. Siden begynnelsen av 1990-årene har hun styrt driften av kiosken i Gruehallen, en virksomhet Tove Moe startet da hallen var ny. Sonny var dessuten medlem av komiteen for Gruehallen i forbindelse med byggeprosjektet.

Sonny Økstad var trener og lagleder for herrelaget i 5. divisjon sesongen 1984-85. Første rekke fra venstre: Håvard Aasen, Jon Ola Paulsrud, Kai Sagen, Tadeusz Drazkowski og Kjetil Magnes. Andre rekke fra venstre: Jan Skyrudsmoen, Svein Erik Dammen, Bengt Einarsrud, Rune Østerud og Eirik Sandberg.

Fra 1990 til 2006

I 1990 slo Grue seg sammen med Flisa og KIL og stiftet Glåmdal Håndballklubb 30. april, i utgangspunktet en ren seniorsatsing. GHK tok da over Grues plass i 2. divisjon for damer. I tillegg stilte den nye overbygningsklubben et lag i 4. divisjon.

Etter flere års elitesatsing hadde støtteapparatet begynt å vise tegn på "slitasje". Det ble rett og slett for ressurskrevende å satse både topp og bredde. Ved å overlate seniorsatsingen til en overbygningsklubb ville håndballgruppa lettere kunne gi gode tilbud i de aldersbestemte klassene.

For første gang på flere år var Grue uten damelag i høyere divisjoner. Samarbeidet gjennom GHK flyttet seniorsatsingen til den nye overbygningsklubben. "Moderklubbene" Flisa, Kongsvinger og Grue skulle ikke konkurrere om de beste seniorspillerne, men bare drive rekrutteringsarbeid. Grue fikk beholde et lag i 5. divisjon, først og fremst for å kunne gi et tilbud til spillere som ønsket å konkurrere på lavere nivå. Ved hjelp av "gamle stjerner" holdt innsatsen til avdelingsseier for damelaget vårt. Laget måtte melde forfall til en av de første seriekampene, og ble etter reglementet fratatt KM-tittelen.

At moderklubbene kunne ha seniorlag i lavere divisjoner, var en overgangsordning. Fra og med sesongen 91/92 ble det derfor besluttet å legge hele senioravdelingen under GHK, men moderklubbene måtte fremdeles ha ansvaret for det sportslige og økonomiske. I tillegg til at en slet med rekruttering til 2. divisjon i GHK, hadde laget problemer med økonomien. Junioravdelingen, som i følge filosofien om overbygningsklubb/moderklubb, skulle rekruttere spillere til GHK, slet med å gi godt nok tilbud. De største ressursene hadde i flere år blitt kanalisert gjennom den intense elitesatsingen, og utviklingen var ikke lett å snu. Tilbudet ble for spinkelt.

Da GHK ble oppløst i 1992, kunne de tre moderklubbene igjen stille egne serielag for damer. Grue fikk plass i 6. divisjon.

Herrelaget, som hadde publikums-suksess sist på 80-tallet, måtte trekkes fra seriespill sesongen 90/91 pga for liten interesse. Lærdommen en trakk av dette var at videre gutte/-herrehåndball i Gruehallen måtte bygges på solid rekruttering.

Utover på 90-tallet og fram til jubileumsåret 2006 er det jobbet "jevnt og trutt" med tilbud til gutter og jenter. Ca 200 barn og unge fordeler seg på håndballskole for de yngste og lag i kretsserien for 12-åringer og eldre, m. a. o. en stor og god aktivitet for glade håndballbarn og -ungdommer i Gruehallen! Håndballgruppas aktivitet, både i trening og kampsammenheng, må sies å være et verdifullt bidrag til oppvekstmiljøet i Grue.

ARRANGEMENTER

Topphåndball

Med Gruehallen som hjemmearena var ledelsen i håndballgruppa bevisst på å satse offensivt på ideen om å presentere topphåndball for et sultent hjemmepublikum.

Første gang var damelandskap Norge-Sverige i 1982. Med Ottestad som samarbeidspartner ble det avviklet dobbeltkamp i Åsneshallen og Presterudhallen i Hamar.

Nesten før lakken på parketten i Gruehallen hadde tørket, kom damelaget til DDR (daværende Øst-Tyskland) til Kirkenær. DDR tilhørte den gang den absolutte verdenseliten. Laget var håndballgruppa og Hedmark Håndballkrets sine private gjester på en to-dagers treningsleir senhøsten 1985 og stjernene fra Øst-Tyskland spilte to treningskamper mot Hedmarks krets lag før avreise til Polarcup, en i Gruehallen og en i Hedmarkshallen.

På Hedmarks lag spilte Inger Johanne Mo, Pia Mo, Bente Sæthern, Anne Karin Tvensberg og Ingunn Haugsbø.

I august året etter fulgte "Håndballgallaen" med treningsleir for Norges senior og ungdom damer med legendariske Sven Tore Jacobsen som trener.

Anne Karin Tvensberg spilte to kamper for Hedmark krets lag mot DDR. Her scorer hun på den østtyske landslagsmålvakten.

Norge U spilte to kamper mot Grues seniorlag, og Norge A spilte to kamper mot DDR.

Norges herrelandslag har også spilt i Gruehallen. I forkant av oppgjøret mot som nå; Gunnar Pettersen. Det andre oppgjøret i dobbeltlandskampen var lagt til Løtenhallen der Nordbygda var teknisk arrangør. I 1992 spilte Norge mot Sverige. I 1995 var Gruehallen arena for en av kampene i Lotto-cup, Sverige – Kroatia.

En av grunnene til at det ikke er lagt landskamper i Gruehallen etter dette, er kravene fra Norges Håndballforbund om mye bedre tribunekapasitet.

Festningscupen

Grue og KIL hadde tett og godt samarbeid fra midten av 70-tallet, og et omfattende prosjekt, Festningscupen, så dagens lys våren 1979. Allerede i 1981 var Festningscupen den største innendørsturneringen i Norge med 186 deltagende lag fordelt på 63 klubber.

Hallene som ble benyttet var Tråstad- og Holthallen i Kongsvinger. Etter hvert som pågangen fra tilreisende lag bare økte og økte, måtte innledende kamper spilles i Åsneshallen og Eidskoghallen. Fra og med 1986 ble Gruehallen benyttet, men finalene ble alltid avviklet i Tråstadhallen. Helt i begynnelsen ble alle kampene spilt over en helg etter påske. Etter hvert som

Grue P 11 vant sin klasse i Festningscupen 1979. Første rekke fra venstre: Berit Tryland, Mette Ivlund, Aslaug Dorothea Woll, Monica Bergersen, Connie Enger. Bakerste rekke fra venstre: Kari Skarabråten, Siw Solberg, Tove Botilsrud (med pokalen) Kristin Tryland, Beate Maagerud. Ikke med på bildet trener og lagleder Sonny Økstad

pågangen økte, måtte cupen utvides til to helger i månedsskiftet april/mai.

Cupen rakk akkurat å feire 10-årsjubileum før den ble nedlagt i 1988, først og fremst på grunn av at fortjenesten ikke sto i forhold til arbeidsinnsatsen. Avstanden mellom hallene ble også i drøyeste laget.

Antall deltakende klubber og lag (i parentes): 1979 (33-89), 1980 (32-104), 1981 (63-186), 1982 (41-137), 1983 (49-164), 1984 (42-161), 1985 (51-182), 1986 (43-144), 1987 (46-127), 1988 (43-163).

Tom Johnsen og Sverre Pedersen representerte Grue i mange sammenhenger på 1980-tallet. Begge var spillere, dommere, trenere og lagledere. Tom var en av krumtappene i de mange arrangementene håndballgruppa hadde på 1980-tallet.

Sverre Pedersen (til venstre) og Tom Johnsen hadde ansvaret for P 17 sesongen 1982-83

Grueturneringen

I 1985 ble det gjort et forsøk med å integrere håndball i Grueturneringen med to jenteklasser, P-14 og P-16. 17 lag deltok, og kampene ble spilt på Furubo og en provisorisk asfaltbane på østsiden av H-profil. Grue vant den eldste klassen, mens svenske Torsby seiret i P-14. Tiltaket ble deretter lagt på is i påvente av planene med Gruhallen, men ble aldri tatt opp igjen.

Gruemarsjen

Emma Lundebymoen, som erfaren marsjdeltager, lanserte ideen om en turmarsj i Grue. På vegne av håndballgruppa tok Norleiv Haugsbø utfordringen. Det ble nedsatt en arrangementskomite, og 6. juni i 1981 ble den første marsjen arrangert med 1.254 deltagere! I årene som fulgte ble Gruemarsjen arrangert hvert år første søndag i juni, med stor deltagelse fra Grues befolkning, men også med turmarsjdeltagere fra hele Østlandet.

Oversikt i Turmarsj-håndboka viser at Gruemarsjen i flere år var den største turmarsjen i Norge. Med stor velvilje fra lokalt næringsliv og dugnadsinnsats fra foreldre og håndballspillere ble arrangementet en god inntektskilde for gruppa.

I løpet av 1980- og 90-tallet sto håndballgruppa som arrangør av flere turmarsjer. I tillegg til Gruemarsjen ble det arrangert "ribbemarsj"/julemarsj og

Norges-marsj. Antall turmarsj-deltagere har gått ned de senere årene. I 1999 hadde Gruemarsjen og Julemarsjen til sammen ca 300 deltagere.

Fra og med år 2000 ble Gruemarsjen og Finnefeiden slått sammen til et fellesarrangement. Gruemarsjen/Finnefeiden arrangeres nå av Grue Finnskog idrettslag og Grue idrettslag. Turmarsjen er fortsatt lagt til første søndag i juni.

Dugnader

Ingen idrettsvirksomhet er gratis, og oppfinnsomheten for å skaffe penger kjenner ingen grenser. Bingo, tippelag, basarer, bruktbutikk, skogplanting, tømmerhogst, husriving, husmaling og billotteri er bare noen eksempler. Festningscupen var til tross for stor arbeidsinnsats en sikker inntektskilde i 10

Oppslutningen om dugnader har vært god, selv om det er skogplanting eller låveriving.

år. Da Grues fotballag herjet som verst med sine motstandere på 1970-tallet, tjente håndballgruppa gode penger på egen kiosk og salg av supporterutstyr på Gressbanen og senere på Grue stadion. De seneste årene har gruehåndballen gjort god butikk i Gruehallen med julehuset i desember, dansefest 4. juledag og kiosk- og kafeteriaktivitet.

Erik Kvesetberg

var i mange år en viktig brikke i støtteapparatet. Fra høsten 1983 og mer enn 10 år framover administrerte han kjøringen med håndballgruppas egen buss. Den første var en 45-seters Volvo 1959-modell som gikk i fire år. Sjåfører denne tiden var Erik Kvesetberg, Bjarne Lundebymoen, Knut Birger Eriksen, Arne Valby, Terje Langmoen og Ole Viktor Larsen.

Senere ble denne bussen byttet ut med en 35 seters Mercedes 1977-modell som var i bruk fra 1987 til midt på 1990-tallet. Nå kom det til flere sjåfører, bl.a. Bjørn Seigerud, Hans Christian Gulvik, Håvard Haugsbø og Egil Goplen. Det er flere som har gjort enkeltturene, og det var aldri problemer med å skaffe sjåfør.

Erik Kvesetberg hadde ansvaret for alt vedlikehold, og i kjøreboka er det dokumentert at bussene gjennomsnittlig kjørte 15000 kilometer i året. På alle disse turene er det bare registrert ett trafikkuhell - da bussen ventet i fergekø på Gjøvik.

Vogntoget som sneide bussen og rev med seg det ene sidespeilet på E6 ved Skedsmo var det trolig bare sjåføren og noen av spillerne som registrerte.

Bildetekst: Grues trofaste hjemmepublikum fylte Gruehallen til trengsel, og ble belønnet med ståplass på tribunen. I skuddposisjon damelagets Ingunn Haugsbø i en kamp mot Lisleby i 1986.

Baneforholdene

Håndball var i mange år en utendørsidrett. I begynnelsen ble kampene spilt på baner med underlag av gress og grus. Plassen mellom Grue ungdomsskole og Grue rådhus var gruslagt og ble benyttet til trening og kamper på slutten av 60-tallet.

I 1972 fikk håndballgruppa tillatelse til å benytte en helt ny asfaltbane ved Furubo skole. Dette var storveis og ga håndballsporten en ny giv. Alle utendørs kretskamper og all trening ble lagt dit. Etter hvert ble også en del av plassen mellom Grue ungdomsskole og riksvei 20 asfaltert. Denne banen ble for øvrig anlagt på håndball-historisk grunn. Den eldste banen, Furulundbanen, lå nettopp her, mellom forsamlingslokalet Furulund og gamle Kirkenær barneskole.

En viktig milepæl ble rundet høsten 1970. Da sto hallen ved Tråstad ungdomsskole i Kongsvinger ferdig. Glåmdal Håndballkrets og alle håndballklubbene i sør fylket fikk sin første kamparena med tak over hodet. Dette førte raskt til at utendørsseriene forsvant, og alle kretskamper ble lagt til Tråstadhallen. Siste året Grue deltok i utendørs kretsmesterskap var i 1973.

Fordi håndballen flyttet innendørs og med ett ble en vinteridrett, måtte treningen også foregå inne. Veggene i gymnastikksalen ved Grue ungdomsskole nærmest bulet ut på grunn av trengsel, og de forskjellige gruppene innen Grue IL og diverse private trimgrupper fordelte timene etter beste evne. Men timeplanen ble av naturlige grunner ganske sprengt etter hvert som 10-15 håndballag gjorde krav på golvplassen. Fotball ble også en helårsidrett på denne tiden, og i vintermånedene hendte det rett som det var at håndballen ble skjøvet ut av gutta på seniorlaget når gradestokken krøp under minus 15.

I perioder leide håndballgruppa både Holt- og Tråstadhallen til trening. Da Kongsvinger kommune ikke lenger hadde kapasitet til å leie ut hallene til utenbygds klubber, forsvant også denne muligheten. I 1979 kom redningen fra nord med den nye Åsneshallen på Flisa. Dette ble Grues hjemmearena fram til høsten 1985 da den etterlengtede Gruehallen sto ferdig. Ikke minst var det viktig for gruppas økonomi. Halleien i Åsnes var utrolige 300 kroner timen, og derfor fikk bare damelaget og de eldste jentene muligheten til å trene der.

Ledere i håndballgruppa

Nils Økstad, Arne Sorknes, Ingemann Rolsdorph, Paul Sveen, Gunnar Taalesen, Kari Øverby, Elna Ivlund, Alf Bøgwald, Eva Holtmon, Helbjørg Østerhaug, Gunhild Holter, Jarle Pettersen, Harry Ivlund, Tor E. Høgberg, Sigrun Kolstad, Kjell Sundkøien, Henny Langseth, Solveig Berger, Karsten

Haugen, Halvard Hynne, Bjarne Velten, Ove Gunnar Hansen, Norleiv Haugsbø, Arne Austad, Grethe Mari Botilsrud, Tom Johnsen, Svenn Broch, Stein Vidar Lie, Einar Eilertsen, Pia Moe, Torbjørn Johnsen, Per O. Bukkemoen, Mette Marit Tomterstad, Øyvind Melvold, Eli Ingebjørg Tomterstad Aurbekkhølen, Vidar Holt

Trenere for A-laget damer etter 1970:

Stein Vidar Lie (1972-75)
 Tone Kluge (1975-76)
 Stein Vidar Lie (1976-77)
 Tone Kluge (1977-78)
 Stein Vidar Lie (1979-83)
 Tom Johansen(1983-85)
 Bjørg Risberg (1985-89)
 Pia Mo (1989-1990)
 Bjørg Risberg (1990-91)
 Lene Bjørnerud/Annika Ruud (1991-92)
 Tone Kluge (1992-93)
 Tone Kluge/Sefko Dzemila (1994-95)
 Torbjørn Johnsen/Sefko Dzemila (1995-96)
 Marina Seigerud/Mette Fossum/Admir Dzemila (1996-97)
 Lars Erik Haugen (1997-98)
 Grue hadde ikke seniorlag (1998-2003)
 Monica Holt/Marianne Wangerud (2003-2005)
 Anders Hagen (2005-2006)

Plass i divisjonssystemet:

1972-74 (lokal kretsserie),
 1974-86 (3. div.),
 1986-90 (2. div.),
 1990-92 (5. div.)
 - Glåmdal Håndballklubb fikk Grues plass i 2. div. fra 1990,
 1992-93 (6. div.),
 1993-94 (5. div.),
 1994-97 (4. div.),
 1997-99 (5. div.),
 1999-03 (ikke seniorlag),
 2004-06 (4. div.)

Oversikt over aktiviteten i håndballgruppa pr. 20.03.2006

De yngste lagene deltar i en lokal aktivitetsserie i Glåmdal.

Lagene fra og med 12 år spiller i regionserie for Hedmark og Oppland.

	Årgang		Trener/lagleder	Foreldrekontakt Oppmann
Håndballskolen	1998		Stine Ødegården Vidar Ødegården	Lise Kirkholt
Aktivitetsserie	1997	jenter	Ingunn Jeanette Gustavsen	Mona G. Isaksætre Monica Seigerud
Aktivitetsserie	1996	jenter	Gry Vanja Øvergård Britt Dahler Bye	
Aktivitetsserie	1996	gutter	Eli Skytteren	
Aktivitetsserie	1995	jenter	Annika Ruud Goplen Tove Grethe Helgeneseth	Ann-Kristin Holt Asbjørn Holmen
Aktivitetsserie	1994	jenter	Mia Melvold Hordvik	Inger Johanne Skyrud Ragnhild Weldingh
Aktivitetsserie	1994	gutter	Harald Bråthen	Jane Vangerud
Regionserie	1993	J12 (2 lag)	Brith Einarsrud Rigmor Berger	Eva Rolsdorff Arnt Holen
Regionserie	1992	J13 (2 lag)	Hanne Sagen Geir Svensson Mattis Holter	Anne Liøkel Kjerstin Eriksen
Regionserie	1992	G13	Harald Øverby	Solveig Weldingh
	1993		Nina Paaske Madshus	
Regionserie	1991	J15	Mette Nordbeck Geir Arne Nordbeck	Øyvind Håkønsen
Regionserie	1990	G15	Michael Holter Hasse Holter	Karin Holter
Regionserie	1990	J17	Stein Vidar Lie	Mona Botilsrud
	1989			
	1988			
Regionserie		K5	Anders Hagen	

Damelaget har i 2006 rykket opp i 3. divisjon. Foran fra venstre ligger målvaktene Merete Hansen Møllerud og Torill Berg Urdal. Andre rekke fra venstre: Cathrine Einarsrud, Mia Hordvik, Stine Ødegården, Nina Jørgensen, Siw Anette Wålberg og Nina Jeanette Øwre. Bakerste rekke fra venstre: Marianne Trogstad, Ane Marte Taihaugen, Malin Nilstorp Vestmo, Tove Banken, Anders Hagen (trener og lagleder), Ann Charlott Nyhus, Mari Vanebo og Camilla Rugsveen. Karoline Holter spiller også på laget, men er ikke med på bildet.

Grue IL har mange unge og lovende håndballspillere i jubileumsåret. Det gode J15-laget som vant sin avdeling suverent, til tross for at jentene bare er 13- og 14 år gamle.

Foran fra venstre Maren J. Bråten og Dragana Jankovic (begge målvakter). Andre rekke fra venstre: Mari Gjedtjernet, Kine Marie Nordbeck, Thea Høgberg, Ingrid Sveen og Margrethe Sveen. Bakerst fra venstre: Helene Iversen, Anette Engebretsen, Linda S. Håkonsen, Martine Holt, Marita S.

Håkonsen og Vilde L. Grønvold. Helga Marie L. Kveseth spiller også på laget, men er ikke med på bildet. Trenere og lagledere er Mette og Geir Arne Nordbeck.

SKIGRUPPA

HOPP

Kort tid etter at idrettslaget ble startet i 1906 vet vi at det ble arrangert et skirenn i Mosegren-bakken. Ellers er det ikke mye vi vet fra denne tida, for alle lagets opptegetninger og bøker er forsvunnet. Men noe finnes på private hender, og noe kan de eldre som var med den gangen, huske.

Hagbart Håkonsen forteller: "Det var Riiser-Moe som sammen med Thomas Schøyen og Andreas Sveen bygde Mosegren skibakke. Jeg kan huske Riiser-Moe sto oppe på hoppet og leste opp skiforbundets regler for hopprenn, og så skulle han vise hvordan en skulle hoppe. Han tok da skiene på nakken og gikk opp til første startplass, alle var selvfølgelig meget interessert i å lære å hoppe. Det ble vinket klart med et lite 17. mai flagg, og så kom han, stående helt oppreist som en offiser til å begynne med, hvoretter han bøyde seg ned for å satse. Men han ble altfor sen, og resultatet ble at han tok nedslaget med

Disse staute karene representerte Grue i hoppbakken i mellomkrigsårene.

Fra venstre: Helge Ebbesen, Adolf Langseth, Reidar Rolsdorff, Arne Haug og Sverre Skaslien. Bildet er sannsynligvis tatt vinteren 1933.

baken først. Han reiste seg opp igjen og sa at slik skulle det ikke være, men han skulle hoppe en gang til, og det gjorde han, både langt og flott, ca. 25 meter."

Håkonsen forteller videre at Martin Skavåsen gjorde i stand bakkene, både Kulblikk-bakken og Skjærri-bakken i Risbergsetra, ikke for å hoppe der selv, men fordi han syntes det var morsomt å se småguttene hoppe.

Bakkene

Som nevnt fikk laget sin første skibakke straks etter stiftelsen, Mosegren-bakken, som var i bruk til ut i trettiårene. Da ble den atskillig større Bårderudkollen tatt i bruk. Det var imidlertid ikke første gang det ble hoppet i denne bakken. Alt i 1888 ble det holdt renn her. Kristian og Ole Skoglund sørget for dobbeltseier til Finnskogen foran beste telemarking. Det var nemlig fire telemarkinger som lå på anleggsarbeid i distriktet her, som deltok. Den mer moderne bakken ble ferdig, og det første skirenn holdt i 1937. Bakkerekorden ble satt av Arne Solberg, Våler, under et renn i april 1940 og lyder på 60,5 m.

Bårderudkollen lå for utsatt til for været. Det var vanskelig å få snøen til å ligge i vår-sola, så laget så seg om etter en bakke som var bedre på den måten, og fant Frysjøbergsbakkene som ble utbygd i 1948-49. Senere er bakkene utbedret flere ganger. Bakkerekorden i den største bakken er på 51,5 m.

Synd at bakkene etter hvert har grodd igjen og stillasene rast sammen eller revet.

Representasjon

Avisutklippet som følger viser at idrettsla-

get også hadde idrettsutøvere til å representere klubben utenfor bygda. Dette utklippet fra et "Amtsskirend i Aasnes" viser at representantene fra Grue hadde hederlige plasseringer på resultatlista.

Tillitsmenn

Våre tillitsmenn har også vært med i større sammenheng. Protokollen fra stiftelsesmøtet til Kongsvinger og Omegns Skikrets, senere Glåmdal Skikrets, er undertegnet av blant andre Fridtjof Schøyen, Grue. Fra den tid av har det ofte vært folk fra Grue med i styret for skikretsen, og flere ganger har også formannen vært fra Grue. Vi har også hatt dommere som har representert laget.

OL-deltaker

Håkonsen er vel den av GIL's medlemmer som har gjort de største prestasjoner, men dessverre for oss hadde han skiftet klubb da han feiret sine største triumfer. Hans merittliste inneholder kongepokal i kombinert, Trondheim 1919 og 1. plass kombinert i Holmenkollen i 1926 og 1927. I olympiske vinterleker i St. Moritz ble han nr. 5 på 18 km langrenn. Hagbart Håkonsen fikk Holmenkollmedaljen i 1927. Vi kan være stolte over at han gikk sine første renn for vårt idrettslag. Håkonsen startet i veteranrennet i Grue (uoffisielt NM) i 1973 i en alder av 78 år!

Det er ikke mye vi vet om tida fram til 2. verdenskrig, men noen opplysninger har vi. I 1927 ble det holdt fylkesrenn i Mosegren-bakken, i langrenn på lørdag og hopprenn på søndag. Fra Urædd deltok da Ivar, Sverre og Egil Skaslien, Per Berg, M. Bjørklund, Oscar Hagen og Ole Paulsrud. Av programmet ser vi også at A. Sveen var Løipechef og O. Vangerud var Bakkechef. Resultatene av rennet har vi dessverre ikke. I kretsrenn i samme bakke i 1931 var det 17 deltagere fra Grue IL, mens det i kretsmesterskapet i 1938 var 3 startende i langrenn og 4 i hopp. Nå var hopprennet i Bårderudkollen, mens langrennet gikk fra Namnå Bad. Programmet kostet for øvrig kr 0,25 og gjaldt som adgangstegn i bakken. Det siste rennet før krigen gikk i april 1940.

Så fikk også skigruppa sin pause fram til vinteren 1946. Ser vi på programmene fra denne vinteren, vil vi se at en del av de navn som sto på listene før krigen er forsvunnet, mens det er kommet til en del nye. I vårrennet i Bårderudkollen finner vi i klasse under 20 år: Harald Kjelgren, Odd Eek, Rolf Skyrud, Asbjørn Tomterstad, Harald Haarstad, Roy Sander og Åge Tyskeberg. I 1950 finner vi disse hopperne fremdeles i juniorklassen, men nå har de fått med seg flere: Rolf Holter, Gunnar Fjeld, Hans Gulbrandsen, Reidar Holter, Aage Aasen og Henning Sandberg. I årene som komme skulle

disse Grueløperne sammen med Per Eek, Kjell og Leif Bjørnstad m.a. dominere hoppporten i distriktet.

I kretsmesterskapet i 1955 stilte Grue IL med 17 løpere i hopp og tre i langrenn. En av disse, Per Eek, deltok i kombinert.

Stort hoppmiljø

Første del av 50-årene ser ut til å ha vært den første gullalderen for hoppporten i Grue. I 1951 vant Harald Kjelgren et landsrenn på Kongsvinger, ble nr. 18 i Lahtispelen, vant et internasjonalt renn i Tammerfors og fikk 2. premie i distriktsrenn på Blaker.

I et kretsrenn i 1953 stilte Grue IL med 45 hoppere. For å kunne klare en slik innsats, må det ha vært en ildsjel bak, og de løpere som er spurt, sier at en stor del av æren må tilfalle Christoffer Gaustad. Denne store garden av hoppere fortsatte ut gjennom 50-årene. Et av de største talentene vi har hatt, er Terje Westad. Han var en av landets beste guttehoppere gjennom flere år, og ble spådd en lysende framtid. På slutten av 50-årene vant han Landsrennet - i klasse under 15 år. Men de fikk ikke den utvikling de skulle ha hatt, hovedsakelig på grunn av at distriktet ikke hadde noen større skibakke hvor de kunne utvikle seg.

Grues sterke hopptropp i slutten av 50-åra. Reidar Bjørnstad, Harald Kjelgren, Per Eek og Erik Skara.

Terje Westad bæres på gullstol av Per Eek og Harald Kjelgren etter seieren i Landsrennet.

UTROLIGE TIDER!

Det har siden vært mange talenter i hoppgruppa. På 70-tallet var det Frank Kjelgren som utmerket seg. Han hoppet seg inn i norgeseliten som guttehopper.

I 1981 tok Arne Baklien initiativ til å gjøre noe med rekrutteringen. De som var aktive den gangen var Arne Johansen, Gunnar Baklien, Arne Aarnes, Lars og Pål Møllerud Hansen og Jon Arne Bråten. Arne Johansen klarte å hoppe seg opp i A-klassen. Denne klassen telte på den tiden bare 50 hoppere over hele landet. Han hadde da rett til å starte i NM og Holmenkollen. Dessverre døde Arne altfor ung.

Det var Harald Kjelgren som rettleidet de 10 – 12 ski-skoleelevene som trente fast. Året etter var det Cato Rismoen som overtok i en mer organisert trening. Frank Kjelgren var deretter trener på slutten av 80-tallet, og på 90-tallet var det Henry Johnsen som trente gutta.

I 1992 da aktivitetene var som størst, hadde hoppgruppa et budsjett på kr 23.000,-. Det ble gjort en fenomenal innsats fra foreldrene til alle yngre hoppere gang.

Hoppgutta deltok i renn rundt omkring på østlandet. De store rennene var Holmenkollen Mini-hopp og Donald Duck-lekene. Hopptreff-finale var en lagkonkurranse for krets lag bestående av uttatte skihoppere i klassene 12-13-14 og 15 år.

Det flotte miljøet økte iveren og ferdighetene, og resultatene nedenfor taler sitt tydelige språk:

- 1989: Christopher Rolsdorph Nr. 2 i Donald Duck-lekene
Arne Jan Hjemseter Nr. 2 i Hovedlandsrennet
for kl. 14-15 år
Arne Jan Hjemseter Kretsmester for kl. 15 år
- Arne Jan Hjemseter og Christopher Rolsdorph Nr. 2 i laghopp
- Arne Jan Hjemseter representerte Norge i Nordisk mesterskap for 14-15 åringer.
- 1990: Håkon Johnsen Nr. 3 i Hovedlandsrennet
- Christopher Rolsdorph og Håkon Johnsen var med på å vinne lagkonkurransen for Hedmark.
- 1991: Arne Jan Hjemseter Nr. 5 i NM senior stor bakke i Granåsen. Han var da juniorhopper.
- Arne Jan Hjemseter ble tatt ut til junior-VM i Rait im Winkl. Christopher Rolsdorph var også med i flere kombinert-renn, og vant mange av disse.
- 1993: Håkon Johnsen Nr. 1 – Norgesmester for junior.
- Håkon Johnsen og Christopher Rolsdorph var med på laget som vant NM for lag jr.
- 1993/94: Håkon Johnsen vant Europacuprenn og var med på det norske landslaget i den Tysk/Østerrikske Hoppuka, og var også med på renn i Sveits og Japan.

Fantastiske resultater som hoppere, foreldre og Grue IL kan være meget stolte av!

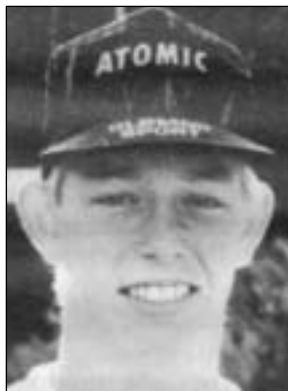
Håkon Johnsen – Nr.2 og foran Espen Bredesen i et norgescup-renn i 1993.

Jan Erik Aalbu (sittende) var hoppsjef i Norsk Skigymnas og hadde hovedansvaret for Arne Jan Hjemseters utvikling som skihopper. I 1992 slo han igjennom som topphopper med sin femteplass i NM.

Christopher Rolsdorph

Håkon Johnsen

Arne Jan Hjemseter

-Det var flott å kunne kombinere skole og idrett, sier Arne Jan Hjemseter.

Arne Jan Hjemseter klarte ikke å skjule gleden da han sikret seg femteplass i storbakke-NM.

Arne Jan Hjemseter

Fra løypesystemet rundt Bergersætra, mye brukt av lokalbefolkningen de siste årene.

LANGRENN

Langrennsporten nådde ikke de samme høyder som hoppporten de første årene etter krigen. Men i Vestsiden IL var det flere ivrige løpere. Disse løperne kom over til Grue ved sammenslutningen i 1950, og her må vi nevne Arne Westerbakk, som vant flere renn i begynnelsen av 50-årene. Kåre Hagen gikk også godt på denne tida. Ellers har utviklingen i langrenn lignet på den i hopp. Vi har hatt mange lovende gutte- og jenteløpere, men de har falt fra eller stagnert før de kom i senioralder.

Dette kan ha hatt flere årsaker. Det er mulig at laget ikke har tatt godt nok vare på sine rekrutter, men den viktigste årsak er vel de vanskelige treningsforhold vi har hatt. Noen vintre har det vært lite snø, andre ganger for kaldt til at en har kunnet drive effektiv trening. Det er et ganske stort antall renn som er blitt avlyst på grunn av vær og føreforhold.

Men tross alt, noen har da hengt med til senioralder. Gunnar Botilsrud og Ole Reinhart Sandstad er gode eksempler på det. I turrenn har Grue-løperne hevdet seg bra, både kvalitativt og kvantitativt. Det er nå et tjuetalls løpere som jevnlig deltar i turrenn i og utenfor kretsen.

Lokale turrenn

Langrennsgruppa på 80-tallet besto av en gjeng voksne utøvere som deltok i

turrenn rundt om i kretsen: Finneløpet, Trangenrennet, Granbergsløpet og Nøkkelvannløpet, med Birkebeinerrennet som det store mot slutten av sesongen. De mest aktive organisatorer var Goggen Sibbern, Einar Horten, Dagfinn Sæter, Bjørn Ottesen og Bjørg Mathiesen. Alle disse var med i ledelsen av ski-gruppa. Det ble satt i gang med dugnadsarbeid for å skaffe penger til drift og startkontingent. På slutten av 80-åra og begynnelsen på 90-åra var det snøfattige vintre slik at flere av de lokale turrennene ble avlyst, og med dette var det vanskelig å opprettholde aktiviteten i gruppa.

Mer aktivitet

Fra slutten av 1990-årene kom skigruppa inn i mer formelle former med styre og leder. Drivkrefter på dette tidspunktet var John Hansen og Odd Nybo. Det ble satt i gang med dugnader for å skaffe penger til drift. På grunn av de snøfattige vintrene ble det mer og mer aktuelt å bruke skogsbilveiene ved Bergersætra der det ikke kreves så mye snø som i skogsterreng. Det ble avsatt penger til kjøp av snøscooter for kjøring av skiløyper.

Fra sesongen 98/99 ble det satt i gang regelmessig trening for de yngste gruppene. Dette arbeidet ble startet av Torgeir Kvisler, Erik Berg og Per Bråten. Skigruppa fikk låne salen på Refset til innetrening. Nå ble det også vanlig at skigruppa reiste til Nordseter/Sjusjøen på snøsamling i november. Fra 1999 ble skigruppa en ren langrennsgruppe. Dessverre døde interessen for hopping ut.

Rekruttene våre i det flotte skianlegget på Dølpa.

I 2000 ble Dølpa Skianlegg B.A. opprettet med skigruppa som eier av 51% av andelene.

Det ble opparbeidet flotte fristilstrasèer på Dølpa. Alt arbeidet ble organisert som dugnad.

Våre trenere hadde 30 unge skiløpere i trening to dager i uka. Mange var med på sonerenn rundt om i kretsen.

Med kommunen og grunneieres velsignelse kjører skigruppa skiløyper ved Bergersætra. Her er det opparbeidet et flott løypenett som passer for og brukes av alle. Det nedlegges nesten 200 dugnadstimer på løypekjøring og vedlikehold. Ny (brukt) løypemaskin ble anskaffet før påske 2006 for å legge forholdene til rette for skøyting i løypetrasèene. Dette gjøres av frivillige. Alle gruesokninger som er glad i å gå på ski sender en stor takk til de som gjør dette arbeidet.

Mye snø og fine vintre har igjen bedret interessen for skisporten i Grue, og skigruppa ser lyst på fremtiden. Men vi er helt avhengige av støtte fra foreldre og sponsorer for videre drift og fremgang. Per Bråten gjør en stor innsats som ansvarlig og som løypekjører i Bergersætra og på Vollermoen.

Rekruttering

Fra 2001 var det Marit H. Sveen som var leder i skigruppa. Det ble nå klubbmesterskap hvert år. Dette var noe de unge satte pris på.

For å bedre kompetansen på treningssida, fikk skigruppa hjelp av Marianne Myklebust fra Vang. Marianne Myklebust startet også trenerkurs for våre trenere, slik at de tok T1- og T2- kursene.

På ettervinteren 2002 ble gruppas snøscooter stjålet, og det måtte kjøpes ny scooter til løypekjøring.

Fra 2005 overtok Egil Langseth som leder i skigruppa. Etter mange møter ble det enighet mellom Vaaler, Kjellmyra, Hof og Grue om å samarbeide i en paraplyorganisasjon, Solør Ski. Dette for å få bedre treningsforhold. At arbeidet med faste treningsdager har gitt resultater, ser vi i dag da vi har gutter på juniornivå som hevder seg i kretsen. Even Langseth Berg ble nummer tre i KM på Gåsbu 2006 og fikk Grues første medalje på 30 år. Sølvmedalje til Kjetil Meldahl Bråten i KM på Savalen også i 2006. Mattis Gjermshus, Even Langseth Berg og Kjetil Meldahl Bråten har deltatt i NM og Norgescup vinteren 2006. Vi har også en del yngre løpere som har hevdet seg meget bra i store mesterskap som hovedlandsrenn, Holmenkollen, SH-Dupen, Ungdomsbirken og andre lokale renn.

Skiveteran Sandstad

Evigunge Ole Reinhart Sandstad (født 1951) er skiveteranen framfor noen i Grue IL. Han har gått 75 renn på fem mil eller mer i sin lange skikarriere.

Ole Reinhart Sandstad ble nest beste nordmann etter Jørgen Aukland i Tartu Marathon (start i Otepää) i Estland vinteren 2005.

Ole Reinhart Sandstad (til venstre) og Geir Hammer er begge turrennveteraner i Grue IL. Her er de fotografert på skistadion i Val di Fiemme i Italia i forbindelse med den 70 kilometer lange rennet Marcialonga i januar 2004.

5. mars 2006 deltok han i Vasaloppet for 25. gang. På tross av alderen ble han nummer 169!

Skiveteranen fra Grue vestsida har en 51. plass (1988) som best fra det ni mil lange rennet mellom Sälen og Mora, har fire plasseringer blant de 100, og plasserer seg som regel blant de 200 beste.

Sandstad er også en gammel travet i Birkebeinerrennet. I mars 2006 gikk han rennet for 29. gang – og det kronet han med sin første klasseseier i sitt 75. renn over fem mil. Han har mange plasseringer blant de 10 beste, men hadde fjerdeplass som best før seieren kom i klasse 55-59 år i 2006-rennet mellom Rena og Lillehammer. I 2003 tok han sølvfatet (25 merker), noe som Sandstad selv betegnet som en milepæl i skikarrieren.

Sandstad har i likhet med flere andre Grue-løpere også deltatt i andre utenlandske turrenn de siste årene. Vinteren 2005 ble han nest beste nordmann etter Jørgen Aukland i det 63 kilometer lange rennet Tartu Marathon i Estland. Sandstad ble nummer 31 totalt i rennet, og vant klasse H50.

Det har de siste årene blitt et turrensmiljø i Grue, og flere løpere har representert Grue også i utlandet. Løpere fra klubben har foruten å delta i Vasaloppet og Birkebeinerrennet også vært med i Marcialonga (Italia), Tartu Marathon (Estland) og Finlandialoppet (Finland).

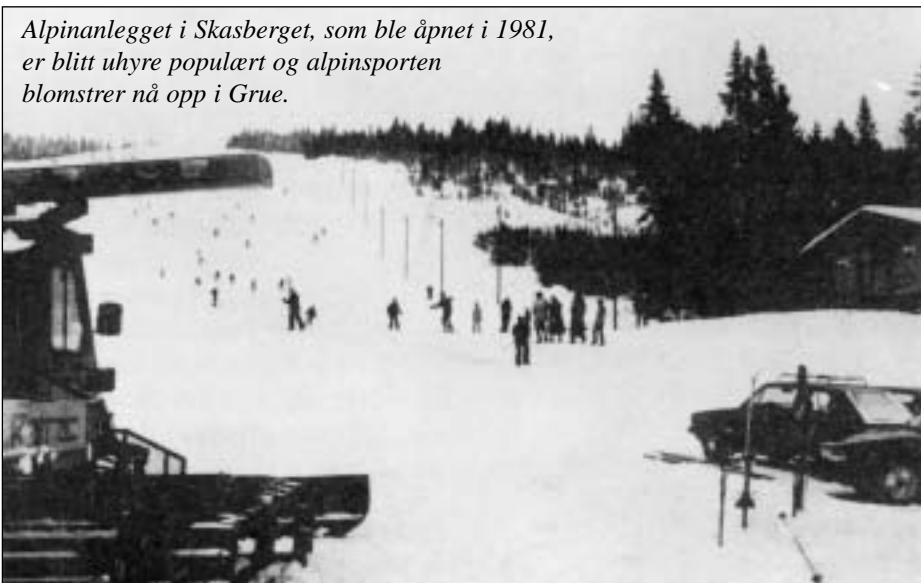
I Birkebeinerrennet og Ungdomsbirken lørdag 18. mars stilte hele 20 Grue-løpere til start. Sju av deltakerne klarte merket i det 54 kilometer lange hovedrennet, deriblant de nevnte ungguttene Langseth Berg, Meldahl Bråten og Gjermshus.

ALPINT

En kort periode hadde vi også alpingruppe i Grue IL. I desember 1980 ble gruppa etablert. Truls Omtvedt var oppmann alpint og ble også gjenvalgt på årsmøtet i desember 1981, samtidig som et nytt alpinanlegg i Skasberget ble åpnet og ga muligheter for en aktiv alpingruppe. Flere kurs ble gjennomført. I løpet av sesongen 81/82 ble de første yngre, aktive konkurransekjørerne samlet, og organisert trening kom i gang. Det krydde av liv i bakken, og lederne hadde store forhåpninger til et godt alpinmiljø i Grue.

Men særdeles snøfattige vintre på 80-tallet satte en stopper for dette. Bakken var ikke økonomisk drivverdig, og heisanlegget ble solgt.

Styret i skigruppa takker alle foreldre og sponsorer som støtter oss. Uten dere hadde det ikke vært mulig å drive med idrettsarbeide for unge i dag.

Alpinanlegget i Skasberget, som ble åpnet i 1981, er blitt uhyre populært og alpinsporten blomstrer nå opp i Grue.

ORIENTERING

Gode opplevelser og store prestasjoner

Med sporsnø på bakken ble det første o-løp arrangert i kommunen 30. oktober 1932. O-idrettens start var på Samuelsmoen på Grue Finnskog. På Finnskogen fikk idretten først feste i Grue. Grue IL var det femte laget i kommunen som begynte med orientering. I tillegg til Grue Finnskog IL begynte Grinder IL, Namnå IL og Vestsiden IL før Grue IL.

19. januar 1948 ble Grue IL tatt opp som medlem i Norges Orienteringsforbund. Etter krigen var det oppgangstider. Aktiviteten vokste raskt også i Grue IL. Vestsiden IL ble oppløst og gikk inn i Grue IL i 1950. På Grinder ebbet aktiviteten ut etter 1951. I 1964 ble o-gruppa lagt ned inntil videre i Grue Finnskog IL. Namnå IL la ned o-gruppa tidlig på 1960-tallet, antakelig i 1964. Aktiviteten var god, men det var allerede et godt samarbeid med Grue IL om skyss og treningsløp. Derfor var det ikke unaturlig at aktiviteten ble samlet i ett lag selv om den lokale patriotismen rent generelt gjorde det noe overraskende at Namnå gikk inn i Grue. Siden 1964 har Grue IL vært alene om orientering i kommunen. Både sportslige resultater og aktiviteten har gått i bølger.

I 1984 ble 19 år gamle Erik Borg formann i O-gruppa. Han hadde vært aktiv i gruppa siden tidlig i tenårene og var blitt en meget dyktig løper. Nå samtykket han også i å lede O-familien. Det skulle vise seg å være et lykkelig valg. Med ungdommelig mot utviklet han etter hvert en utrolig evne til å få alle med seg.

Medlemstallet økte, og alle tok et tak i oppgaver som kunne virke uoverkommelige, men som ble rodd i havn ved felles innsats og inspirerende ledelse. Erik Borg utviklet seg også i denne perioden som fotograf. Mange hyggekvelder med bildeframvisning har vært et stort pluss for miljøet. Erik var formann i flere perioder, men ga seg i 2004. Men en solid samhørighet og et miljø det går gjetord om har han vært med på å skape i O-gruppa.

Nå er det igjen en topp. De siste årene har det vært en veldig vekst på interne aktiviteter. Treningsløpene, som er uhøytidelige konkurranser midt i uka i

Erik Borg har siden 1984 vært en av de drivende krefter i O-gruppa.

Kristin Bergsløkken (til venstre) og Ingrid Hjorth var unge arrangører av et spesielt fint treningsløp i 1998. At de unge får ansvar og oppgaver, er stimulerende for de det gjelder og inspirerende for resten av gruppa.

Håkon Opsahl har akkurat stemplet på den siste posten ute i Namsjøen.

nærområdet, har antakelig aldri samlet flere enn i 2005. Totalaktiviteten nådde også en ny topp med i alt 1038 starter på klubblop og større løp utenfor bygda. Vinteren 2006 var det tilbud om tre ukentlige treninger. Så mange fellestreninger hadde det aldri vært tidligere.

Miljø og samhold

Noe av det spesielle med o-idretten er at hele familien og o-løpere i alle aldre og nivå kan være med på samme konkurranse. Dette gir godt miljø på tvers av generasjoner og mellom utøvere på ulike ferdighetsnivå. Vi har det fint i lag. At gruesokningene har hatt ord på seg for å forlate samlingsplassene sist av alle, er ikke fordi vi bommer mer enn andre.

I uka er det aktiviteter i klubben. I helgene er det konkurranser utenfor bygda. Tidlig på våren er det blitt en del turer til Danmark. Senere på våren lokker gjerne Østfold. På sommeren er det felles reise til større sommerløp. O-ringen 5-dagers i Sverige blir ofte besøkt. På 5-dagers bor vi på samme sted på en gigantisk campingplass med sosialt fellesskap i en uke til ende.

At det er godt i o-miljøet, kommer fram i noe Frode Hjorth skrev da han og

familien flyttet fra bygda i 1999: «Jeg gråter inni meg ved tanken på å forlate Grue. Det er særlig o-miljøet, fine fellestreninger og herlig natur som jeg vil savne. Jeg føler at o-sporten betyr mer og mer for meg og at ungene nå begynner å sette stadig mer pris på å delta. Grue har også et utrolig bra miljø, i alle fall i forhold til de klubber jeg kjenner fra tidligere.»

Store og vellykkede løft

Gruppa har gjennomført flere store arrangement. I 1956 ble det første norgesmesterskap uansett idrett i regi av Grue IL arrangert på Surstad ved Morttjernsberget. I 2004 var Grue vertskap for langdistansen under NM-uka. Innkomsten var på Gruetunet. Der var banketten under NM i 1956.

I 1989 arrangerte Grue veteranmesterskapet, uoffisielt NM for veteraner. I 1997 var klubben sammen med Kjellmyra vertskap for en delkonkurranse i Park World Tour, den uoffisielle parkverdenscupen. Løpet var på Flisa hvor det er skogsområder inntil sentrum.

De store arrangementene har fått gode skussmål. I Norges Orienteringsforbunds årbok sto det blant annet følgende etter NM-et i 1956: «Det var enighet blant deltakere og oss andre interesserte om at Grue Idrettslag med løpets ledere Paul Sveen, Brede Bredesen Opset og løypeleggerne Dagfinn Mandt og Thorbjørn Snapa i spissen avviklet dette mesterskap på en måte som vanskelig kan gjøres bedre. En ypperlig privat innkvartering, et presist arrangement, god løype og kart er det deltakerne spesielt vil huske fra mesterskapet i 1956.»

Johnny Eriksen (til venstre) var guide for daværende toppidrettssjef Bjørge Stensbøl (til høyre) da han besøkte et o-løp på Svullrya. Bernt Bjørnsgaard fra Ringsaker var en av toppløperne som deltok.

Etter NM-et på Gruetunet hadde Hanne Staff (som har vunnet gull i fire VM, og det siste gullet ble vunnet en måned etter gullløpet i Grue) følgende oppsummering: «NM-et i Grue var mitt siste NM som toppsatsende o-løper og også oppkjøring til mitt siste VM - noe som ga det hele en ekstra nerve. Kanskje var det derfor jeg undervurderte det krevende førstestrekket og la igjen flere minutter i skrålia. Bommen hadde jeg godt av. Respekten ble gjen- vunnet og resten av løpet gikk bra. Respekten for oppgaven tok jeg med meg til VM. Bommen gjorde noe med meg, den ga meg en ekstra skjerping. I ettertid minnes jeg et NM i krevende skogsterreng som ikke ble lettere av at værgudene hadde åpnet slusene, men sterkest sitter minnet om et hyggelig NM i trivelige omgivelser på Gruetunet.»

Thor Thorsberg (til venstre), Johnny Eriksen og Dagfinn Mandt har arbeidet hardt og mye for o-idretten i Grue.

Et nytt steg i historien

Etter Park World Tour på Flisa ga president Anders Vestergård følgende tilbakemelding: «Juni hadde vært varmere enn noensinne da det fargerike karnevalsopptøget og musikantene kom til Flisa stadion. På scenen sto verdens beste kvinnelige orienterere da det plutselig ble et voldsomt skybrudd. Et utrolig regnvær ga oss selskap i feiringen av denne konkurransen av verdensformat. Konkurransen markerte et nytt steg i historien og satte en ny standard for orienterings-arrangement i Norge. Grue IL og Kjellmyra IL, dere gjorde alt dette mulig.»

Våre store arrangement har gått i pluss. NM-et i 1956 ga et overskudd på 2870,13 kroner. Ikke så mye penger i dag, men et fint bidrag til o-gruppas økonomi på 1950-tallet. At det blir en økonomisk pluss, er viktig når det legges ned stor dugnadsinnsats. Samtidig er det viktig at arrangementet går bra og tilbakemeldingene er gode. Da er det lettere å gyve løs på nye utfordringer. Ved de større arrangementene og ved mange andre oppgaver har det vært god hjelp å få fra mange som ikke er aktive o-løpere.

Langt framme på kart

Den første store ildsjelen, Dagfinn Mandt, brukte mye tid på å få til gode kart. Hans interesse ble fulgt opp av Thor Thorsberg. På kartsiden har vi lenge vært langt fremme. At gruppa har hatt gode kart til disposisjon, skyldes også betydelig dugnadsinnsats. Et eksempel er NM-kartet over

*Stor fremgang karttek-
nisk. Goggen Sibbern
og Arne Wålberg viser
kart fra NM 1956 og
NM 1989.*

Vardeberget. Alt arbeid ute i skogen med inntegning av alle steiner, markering av tett skog, hugstfelt og alle andre detaljer ble gjort med nøyaktighet av gruppas medlemmer. Noe ble beskjedent godtgjort, men mye av arbeidet ble gjort på dugnad. Mange var oppe i Vardeberget gang på gang i uke etter uke for at kartet skulle holde høyeste klasse. Uten denne dugnadsinnsatsen ville kartutgivelsen ha kostet 400.000 kroner i stedet for 170.000 kroner. Selv om synfaringstjenestene hadde blitt kjøpt, er det på ingen måte sikkert at kartet ville blitt så bra som det ble.

Det var Thor Thorsberg, Johnny Eriksen, Reidar Bjørnstad og Bjørn Bergsløkken, som også var løpsleder for NM, som brukte aller mest tid med kartet.

NM-medaljene

På den sportslige siden har det vært mange høydepunkt. Allerede på 1950-tallet var det mange sterke prestasjoner. Goggen Sibbern vant bronsemedaljen i det første junior-NM som ble arrangert i 1952. Bjørg Tryland fikk bronse på senior-NM for damer fem år senere. Både hun, broren Finn Tryland og Arne Wålberg var på landslaget i 1950-årene. På 1980-tallet hevdet tvillingene Rune og Vidar Moen sammen med Gunn Thorsberg, Finn Thorsberg og Vidar Marthinsen seg i landstoppen i ungdomsklassene.

I veteranklassene er det blitt en rekke gode resultat. De to sterkeste resultatene er Liv Sand Mellems tiendeplass i Veteran World Cup (uoffisielt veteran-VM) i 1988 og Bjørn Ottensens gull under veteranmesterskapet (uoffisielt NM for veteraner) i 2002. Ole Lien, Thor Thorsberg, Reidar Bjørnstad, Ola Nordtorp og Odd Hagen er andre veteraner som har hevdet seg blant de beste i landet.

Bjørn Paulsen, Frode Hjorth, Odd Hagen, Liv Sand Mellem og Finn

Det var stor stemning da ble klart at vi hadde vunnet Sparebankcupen, en lagkonkurranse i Glåmdal, på Austmarka i 1988. Seieren var et resultat av en sterk mobilisering. Vi hadde med 64 løpere på det siste løpet. Da vi går inn for oppgavene, blir det gjerne gode resultat. Alexander Rolsdorph og Nina Sand Mellem jublet foran med pokalen. Første rekke fra venstre: Christopher Rolsdorph, Tanya Omtvedt, Marina Seigerud, Elisabeth Rolsdorph, Anne Kjersti Briskerud, Anne Tegelsrud, Lise Sand Mellem, Elin Margrethe Engebakken og Trond Marthinsen. Andre rekke: Bjørn Seigerud, Else Seigerud, Sigrun Skytteren, Eva Skytteren, Martin Skytteren, Ole Lien og Stein Briskerud. Tredje rekke: Thor Thorsberg, Johnny Eriksen, Gunn Nordvang, Aina Briskerud, Nina Rolsdorph, Niels-F. Rolsdorph, Erik Haugen, Torgeir Kvisler, Ove Lundebymoen og Vidar Moen. Bakerst: Reidar Bjørnstad, Olav Moen, Ann Helen Fredriksson, Liv Sand Mellem, Jan Egil Engebakken, Rune Moen, Hans O. Skytteren og Harald Sund.

Thorsberg har alle klasseseirer fra 5-dagers, verdens største løp. Opp gjennom årene er det også blitt en rekke triumfer i kretsmesterskap og løp i kretsen. Vi har hatt mye å glede oss over.

Magne Lystad var den første store o-kongen i verden. I 1962 vant han det første europamesterskapet. Han vant også sju kongepokaler i løpet av karrieren. Hans barndomshjem Sørli ved Morttjernsberget ligger innenfor kommunegrensa, men familien sognet til Lunderseter, og Lunderseter var hans klubb. Lystad hadde god kontakt med mange i Grue. Han bidro også under

Bjørg Tryland tok NM-sølv i senior-damer i 1957. Magne Lystad vant herreklassen

rekrutteringsopplæring i Grue. I 1954 fikk blant annet Johnny Eriksen opplæring av Lystad på et kurs som foregikk på Surstad.

Cup og stafett

Orientering er en individuell idrett, men ofte jobber vi sammen mot felles mål. Opp gjennom årene har det vært mange fine opplevelser både i stafetter og o-cupen, som da Grue nesten slo

storlaget Lyn med storløperen Ivar Formo på laget ut av o-cupen, og da Brandval og Vallset/Stange ble slått i et jevnt cupoppgjør på Skarnes. Det var på Skarnes vi heiet så kraftig at Reidar Bjørnstad stoppet opp og lurte på om det var noe galt da han kom til den siste posten.

14. juni 1989 var dagen vi var det antatte slaktoffer. Det nye storlaget Vallset/Stange, kretsens største klubb, hadde 120-130 påmeldte deltakere til andre-runde-oppgjøret. Hvis noe lag skulle klare å gi dem motstand i skogene ved Skarnesberget, måtte det bli Brandval.

Jeg tror ikke noen av oss tenkte tanken om at vi skulle klare å vinne. Vel var vi 37 i tallet, samtidig som fotballguttene til Grue nylig hadde slått førstedivisjonslaget Kongsvinger ut av fotballcupen. Det er grenser for optimisme, men vi var innstilt på å gjøre vårt beste.

Det ble jevnt. Flere ganger ble det regnet på poengene. Hver utregning ga en ny vinner, men da siste løper var i mål, kunne vi slippe jubelen løs. Grue var best med 68,5 poeng, Brandval fikk 65 poeng og Vallset/Stange 64,5 poeng.

Med oppløftet stemning og enkelte nesten uten stemme etter all heing og jubel reiste vi hjemover. Slike seire og opplevelser gir mye glede og energi. Etter en slik opptur er det enda lettere å ta fatt på oppgaver som skal løses,

Andre sportslige og miljømessige høydepunkt er deltakelsene på 25-manna og Tiomila. Tiomila går i ett fra lørdag kveld til søndag morgen eller formiddag hvis det er blitt bommet en del. På Tiomila har vi stilt felles lag med både Kjellmyra og Lunderseter. På dette løpet er det en egen stemning forbun-

Anne Kjersti Briskerud og Lise Sand Mellem stempler på siste post under et løp på en helgesamling på Surstad.

det med alle nattetappene og om alle kommer seg noenlunde gjennom sin etappe. Det har gått opp og ned, men foran start er vi alltid optimistiske. De gangene det ikke har gått så bra, begynner vi straks å se framover mot neste år. Da skal vi være mye bedre forberedt. Vårt beste resultat kom i 1994. Da ble herrelaget nummer 185 blant 439 lag som en følge av gode forberedelser.

På 25-manna, hvor det er 25 på laget, har vi også hatt samarbeid med Kjellmyra og Lunderseter. Deltakelsene har vært fine høstturer til Stockholm. Igjen har det handlet om å gjøre noe i fellesskap og løse oppgavene ut fra vårt nivå. Det er langt fram til de beste, men når vi har gjort det så bra som vi kan, gir det en egen tilfredsstillelse.

Rekrutteringen

Den frivillige innsatsen er ikke alltid like synlig utad. Ikke minst gjelder dette innen rekrutteringsarbeidet. På den fronten har mange lagt ned en utrolig innsats gjennom mange år. Dette arbeidet ligger i bunn for den gode aktiviteten i gruppa.

Orientering er en idrett som det krever tid for å beherske. Når du først gjør det, gir det en fantastisk glede å være med. Men for å komme dit, trengs det både at du selv er ivrig og gjerne at det er noen som hjelper og oppmuntrer. Heldigvis er det og har det vært mange som har stått på for rekrutteringen.

Dagfinn Mandt drev målrettet rekruttering og opplæring. Han gikk rett på utøverne. I senere tid er det blitt arrangert mange nybegynnerkurs. Mange har vært innom o-idretten, og en del er blitt o-løpere. Ekstra moro er det når det blir nye o-familier, det vil si familier hvor såvel foreldre som barn er aktive.

Gaute Herlyng gir barna Ane Eline og Halvor noen gode råd under et løp på Gruetunet. Der er det et ypperlig område for sprintorientering.

Aktiviteten har hatt flere vekstperioder etter godt rekrutteringsarbeid. I tiden etter krigen ble det med stadig flere. På 1960-tallet var Bjørn Ottesen sentral i rekrutteringen. Så kom Anne-Lise og Thor Thorsberg. Fra slutten av 1970-tallet og på 1980-tallet vokste det igjen. Da var det mange av o-mødrene som Liv

Sand Mellem, Randi Moen, Randi Hagen og Eva Skytteren som fikk med egne og andres barn. På 1990-tallet var det igjen noen rolige år før det igjen har vokst kraftig. Anna Bengtsson, Kari Nilssen, Frode Hjorth, Randi og Olav Moen, Anne Kjersti Briskerud, Anne Marit Hagen og Kjell Magne Nordvi har vært sentrale i den siste vekstperioden. Ivrige foreldre er en stor pluss, og det er ofte slik at barn av o-løpere blir o-løpere.

Et sentralt bidrag til at mange trives i gruppa, er god stemning og mange trivselskapende tiltak. Trivselskomiteén sprer i så måte hygge og gjør en innsats som gjør at det blir ekstra koselig å være o-løper.

Gode støttespillere

Av og til kan er det godt å få hjelp. O-gruppa har vært heldig som har fått det fra mange ikke o-løpere og næringslivet i Grue. Arbeidet med å få annonser i program møtes positivt. Vi har også noen gode sponsorer. Blant dem har Grue Sparebank vært den klart største. Uten støtten fra banken i alle år siden den første hovedsponsoravtalen ble inngått i 1987, ville det ha blitt mye tøffere å ha så høy aktivitet, gode tilbud og gode kart.

O-gruppa har og har hatt en jevnt over god økonomi. Dette kan forklares med god innsats og ikke minst nøkternhet i bruk av pengene. Vi har ikke fråstet med penger. For eksempel er det gjerne overnatting på hardt underlag på turene. Også på den økonomiske siden er gruppa preget av kontinuitet. Stein

I de siste årene har Bjørn Bergsløkken kommet inn som en svært positiv kraft i o-gruppa. Selv om det er både snø og kaldt er det gjerne givende og moro å løpe o-løp.

Briskerud har vært kasserer i «alle» år. Olav Moen var økonomisjef i mange år.

En god samarbeidspartner er Kjellmyra. Det har også vært tanker om å danne et eget o-lag i Solør, men i Grue har vi ønsket å være en del av Grue IL. Samtidig har det vært positivt og arbeidsbesparende og samarbeide med lagene rundt oss. Sammen med Kjellmyra har vi mange år hatt treningsløp i fellesskap. Dermed blir det mindre arbeid for oss og også mer variasjon i trenings terrenget.

Ellers kan en trygt si at skogene i Grue er som skapt for orientering. Det er så mange fine naturområder som gjør at det ligger perfekt til rette for orientering. Viktig i så måte er det også at grunneierne har vært positive til utførelsen av vår idrett.

Det aller største

Hva er så det aller største som har skjedd i løpet av tiden med orientering i Grue IL?

Sportslig rager NM-medaljene til Bjørg Tryland og Goggen Sibbern høyest. At gruppa har avvirket to norgesmesterskap, veteranmesterskapet og en parkverdenscup feilfritt, er i grunn større enn en kan ane på arrangementssiden. Vi kan være stolte.

Som opplevelser er det så mye som er stort. O-cup-seieren på Skarnes kom-

Det lyser innsats av Martin Nordvi, Malene Nordvi og Lars Marius Tomterstad under avslutningsløpet på nybegynnerkurset i 2004. Det er morsomt og inspirerende å bruke krefter i jakten på o-skjermene.

mer høyt. Vi gjorde noe sammen og lyktes. Mot Tiomila har det både vært forberedelser og gjennomføring i lagt. Turene til 25-manna har sveiset oss sterkere sammen, og selvfølgelig er det stort når nye og ferske o-løpere plutselig begynner å få det til.

Andre gode opplevelser har vært treningsturer langs Finnskogleden med

flere andre i gruppa, langbord på 5-dagars, kongledugnader, bærplukking til beste for gruppa og mange spennende turer til o-løp, som for eksempel kan gå til Wales eller bare til Lunderseter.

I det hele tatt føler vi at det gode fellesskapet og det tvers i gjennom positive miljøet er sjeldent godt. Du blir alltid i godt humør når du skal møte de andre i o-gruppa. Det gis dessuten stor og positiv tillit når så mange bidrar så mye. Ordet nei eksisterer i særdeles liten grad.

Med de naturgitte forutsetninger i form av terrenget og først og fremst alle fantastiske og ivrige medlemmer i o-gruppa, ligger alt til rette for mange fine år med orientering i Grue.

RESULTATER OG FAKTA

Om du skulle ha tilføyelser eller korrigeringer i faktaopplysningene nedenfor, kan du gi beskjed til o-gruppa. Bare de beste resultatene er tatt med.

Nordisk mesterskap

Under nordisk mesterskap i 1957 ble Bjørg Tryland nummer 19. Arne Wålberg deltok også.

Landskamper

I 1954 var Finn Tryland på landslaget. Bjørg Tryland hadde landslagsoppgaver både i 1957 og 1960. Einar Wiger (Grue Finnskog IL) var på landslaget allerede i 1946. I 1952 fikk Bjørg Sveen (Namnå IL) 15. premie i en landskamp i Ørebro.

Gunn Thorsberg har gjort mange fine løp. Her er hun med medaljen fra kretsmesterskapet i langdistanse-orientering i 1990.

Norgesmesterskap junior individuelt

1952 (Skien) Herrer junior:

- 1) Magne Lystad, Brandval 78.40,
- 3) Goggen Sibbern 85.43.

1954 (Eiker-Kvikk - Hokksund)

- 1) Hallstein Ødegård, Løten 72.40,
- 4) Finn Tryland 76.32.

1985 (Lillehammer) D19-20:

- 1) Gunhild Rønning, Skøyenar 53.47,
- 14) Gunn Thorsberg 61.26.

Norgesmesterskap individuelt senior - klassisk distanse

1934 Grue Finnskogs Henrik Tvensberg (nummer 1) og Einar Korbøl (5) i Bygdø Ballklubs løp. Løpet ble betraktet som et uoffisielt norgesmesterskap. 1946 (Tovin i Gauldal) Erik Høye (9 av 119 deltakere), representerte Namnå. 1956 (Grue) Bjørg Tryland (20), Bjørg Sveen (35), Namnå. 1957 (Hamar) Bjørg Tryland (bronse). 1959 (Mysen) Bjørg Tryland (14). 1960 (Store Bergan) Damer: 1) Marit Økern, Bærum 1.03.01, 16) Bjørg Tryland 1.27.49.

Norgesmesterskap stafett

1953 (Mysen) 13) Grue (Valentin Sibbern, Arne Wålberg, Goggen Sibbern). Resultater hovedløpet (uoffisielt norgesmesterskap for yngre)

Thor Thorsberg var meget sentral i o-gruppa i mange år.

1975 (Nordstrand) D13: 1) Ida E. Tønnesen, Haslum 29.17, 10) Berit Thorsberg 41.07.

1976 (Hadeland) D14: 1) Heidi Thoresen, Konnerud, 3) Berit Thorsberg (bronse 50 sekunder bak Thoresen).

1977 (Trøndelag) D15: 1) Ellen Sofie Olsvik, Orkanger 36.16, 10) Berit Thorsberg 47.21.

1980 (Kongsvinger) Gunn Thorsberg (14 D14), Erik Borg (4 H15)

1985 (Grong) H15: 1) Ståle Hagen, Korgen 34.44, 4) Rune Moen 36.36, 14) Vidar Moen 39.21.

1989 (Røyken) Sigrun Skytteren (17 i D16).

Veteranmesterskapet

1988 (Notodden) Liv Sand Mellem (10 D45), Reidar Bjørnstad, Liv Sand Mellem og Thor Thorsberg (sølv M1 – samlet alder til og med 155 år), Odd Hagen, Ole Lien og Bjørn Ottesen (4 M3 – samlet alder minst 175 år).

Bjørn Ottesen har en spesiell evne til å være best når det gjelder. I 2002 ble han veteranmester.

Best i Glåmdal – 1990.

*Tre stafettlag tok medaljer:
Ole Lien-Bjørn Ottesen-Odd Hagen*

Liv Sand Mellem-Randi Hagen-Randi Moen

Anne Kjersti Briskerud-Lise Sand Mellem-Anne Marit Hagen

1990 (Grimstad) Liv Sand Mellem (bronse D45), Reidar Bjørnstad, Ola Nordtorp og Thor Thorsberg (bronse stafett H1).

1991 (Sarpsborg) Randi Hagen, Liv Sand Mellem og Randi Moen (4 på stafetten).

1999 (Kongsberg) Liv Sand Mellem (9 D55), Reidar Bjørnstad, Liv Sand Mellem og Odd Hagen (andre plass mix 2 i stafetten).

2002 (Vallset/Stange) Bjørn Ottesen (førsteplass kortdistansen, andre plass klassisk distanse).

Veteran-VM

1988 (Åmål) Liv Sand Mellem (10.plass D45).

Senior-kretsmestre fra Grue, stafett og alle individuelle disipliner

Einar Wiger (Grue Finnskog IL) vant det første kretsmesterskapet i Glåmdal i 1946. Ingebjørg «Ingsa» Hordvik (senere gift Seim) vant det første kretsmesterskap for damer i 1949. Bjørg Sveen (Namnå IL), Bjørg Tryland, Kolbjørn Haugen, Bjørn Ottesen, Arne Wålberg, Grethe Johansen, Thor Thorsberg, Johnny Eriksen, Bjørn Paulsen, Anne-Lise Thorsberg, Eva Skytteren, Berit Thorsberg, Gunn Thorsberg og Erik Borg er øvrige seniorgullmedaljørere.

Kretsmestre i ungdoms-, junior- og veteranklasser, alle disipliner

Goggen Sibbern, Finn Thorsberg, Gunn Thorsberg, Berit Thorsberg, Eva Skytteren, Thor Thorsberg, Vidar Marthinsen, Erik Borg, Liv Sand Mellem, Rune Moen, Martin Skytteren, Odd Hagen, Ole Lien, Vidar Moen, Bjørn Ottesen, Eva Rolsdorph, Randi Moen og Svein Thorsberg.

Formenn/ledere i o-gruppa

16. november 1947 ble Grue IL tatt opp som medlem i Glåmdal Orienteringskrets. På et styremøte i Norges Orienteringsforbund 19. januar 1948 ble GIL tatt opp som et nytt lag i forbundet.

De første lederne i gruppa var Goggen Sibbern (1949), Arne Wålberg (1950) og Dagfinn Mandt (1951-58 og 1963). Årene fra 1951 til 1955, 1958 og 1963 er ikke verifisert, men Mandt var sannsynligvis leder. Alf Høiby (1959), Erik M. Skara (1960-61), Goggen Sibbern (1962), Gunnar Jensrud (1964), Hans Otto Johansen (1965), Bjørn Ottesen (1969-73), Thor Thorsberg (1974-77), Johnny Eriksen (1978-81), Odd Hagen (1982-84), Erik Borg (1985-91 og 1999-2004), Bjørn Seigerud (1992-95), Randi Hagen (1996-97), Niels-F. Rolsdorph (1998) og Bjørn Bergsløkken (2005-) er de øvrige lederne.

Samarbeide Grue/Kjellmyra om lag til Tio-mila.

Fra Grue deltok i fremste rekke: Ove Lundebymoen. Bakre rekke: Rune Moen, Vidar Moen og Martin Skytteren.

Trim og mosjonsgruppa

K-joggen samlet før start i 1987.

Fra 1984 og fram til i dag har Trim- og mosjonsgruppa satt i gang tiltak for befolkningen i Grue. Enkelte trimtiltak har hatt kortvarig interesse, mens andre tiltak har holdt seg over mange år.

Idrettsmerket

Tilbudet til befolkningen om å avlegge idrettsmerke-prøver står fremdeles ved like, og det er et visst antall som benytter seg av dette. Men, som ellers på landsbasis, er det dalende interesse.

K-joggen

I 1984 startet K-joggen (Kondisjonsjoggen). Dette ble et utrolig populært tiltak som i perioder har samlet ca. 50 joggende damer! Mange i joggegjengen deltok i hel- og halvmaraton, Holmenkollstafetten, Norgesløpet og Tjeimilen i Stocholm.

Fremdeles kan du se K-joggen på veiene rundt omkring i Grue, nå i et mindre antall riktignok, men tilbudet fenger fremdeles. Om sommeren er stiene rundt Gråhesten flittig brukt.

I 1988 ble det startet kondisjons-jogg for "kæra". Dette tilbudet dabbet dessverre av etter noen år.

Trimkarusellen

Dette tiltaket kom i stand i 1990 og var et tilbud til hele familien, men også til de som ville konkurrer og løpe på tid. Seks idrettslag i bygda er med og arrangerer hvert sitt løp rundt omkring i bygda. De første årene var interessen stor og det var et tresifret antall deltakere. De siste årene ble deltakerinteressen lavere, og det ble bestemt at karusellen skulle opphøre etter sesongen 2005.

Gå-gruppa

I 1993 ble det opprettet en såkalt Gå-gruppe. Denne gruppa har mange fine turer. Utgangspunktet om sommeren er pumpestasjonen ved Finnskogveien, og stiene her blir godt benyttet. Om vinteren er det veiene rundt omkring i Kirkenær-området som blir brukt.

Trimstafetten

I 1996 kom Trimstafetten i gang. Dette var en videreføring av Fifol-stafetten som ble arrangert før OL på Lillehammer. Denne stafetten "levde" i 3 år og ble så avlyst p. g. a. for få påmeldte lag.

Sykeltrim

Dette tilbudet i idrettslaget kom i 1999. I tiden mai-september ble det gjennomført sykkelturner rundt omkring i bygda. Lederne var oppfinnsomme vedrørende sykkelruter, og det var mange trimmere som fikk komme på nye veier i Grue.

Etter 3 år var frammøte så lite at tilbudet opphørte.

Stavgruppa

ble startet i mai 2004. Fra mai til september møtes denne gruppa ved pumpestasjonen, Finnskogveien. Mange synes at dette gir mer mosjon enn vanlig gange og interessen er stor. Skogsbilveiene egner seg utmerket, og en får en fin naturopplevelse på kjøpet.

BARNEIDRETTE

Fra prøveprosjekt til gruppe

Høsten 1988 ble det gjennomført et prøveprosjekt i Grue der unger fra 2 – 7 år fikk tilbud om allsidig bevegelse gjennom lek og kreativ utfoldelse. Bak prosjektet sto skolesjef Bjørg Mathisen, men den praktiske gjennomføringen var det håndballgruppa som sto for. Det var med ca 50 unger fordelt på 3 grupper og 8 ledere.

Høsten 1989 fikk Bjørg med seg Tone Kluge og Jon Langerud, og disse tre utgjorde uformelt den første barneidrettsgruppa. Tilbudet ble utvidet til å gjelde de 4 første trinnene på skolene, og det ble en stor gruppe med 187 unger fordelt på 12 grupper og 34 ledere. Det ble gjennomført mange kurs for lederne både i lederteknikk og livredding. De første 3 årene arrangerte gruppa også juletreffester i Gruehallen med over 200 besøkende.

Allidrettsgruppa som det het for dem fra 1. til 4. klasse, hadde som mål å være innoen så mange idrettsgrener som mulig pluss drive med basistrening. Dette var bare populært i noen år, så avtok interessen for den slags trening. Det er prøvd igjen senere, men med dårlig oppslutning. Dette er synd, for det er veldig viktig for videre aktiviteter å ha drevet med allsidig trening. Men i denne aldersgruppa er det mange andre tilbud som lokker, og de fleste gir seg med barneidrett når de begynner på skolen.

Allsidighet

Det som er viktig med barneidrett, er at alt skal prøves og benyttes, både sal, gress, skog, snø, is, vann osv. Svømmebassenget på Grue ungdomsskole ble flittig brukt de første årene, men det ebbet ut, og 2005 var første året det ikke var i bruk. Men tradisjonen med 2 bassengturer til Kongsvinger i løpet av sesongen er fortsatt populært. Uteaktiviteter i snøen har også vært populært når det har vært snø. Klatreveggen på Flisa har vært flittig brukt og det er prøvd ut både ridning og orientering pluss at gruppa har vært innoen en del aktiviteter som Grue IL har å tilby, for eksempel håndball, fotball, ski og taekwondo. Karneval i februar har også vært morsomt.

Fra å være nesten 200 unger har det bare blitt færre og færre. Høsten 2001 var det ingen som meldte seg på, og det var første sesongen uten barneidrett siden oppstarten. Det varte bare et halvt år, for etter jul startet det opp igjen. Da gjaldt tilbudet for unger fra helt ned i ettårsalderen og opp til 6 år. De siste årene har det ligget på rundt 50 barn fordelt på 2 grupper.

Gruppene har benyttet gymsalene i Grue. I starten var både Grinder, Refset og Grue ungdomsskole i bruk. Etter hvert ble det kun Grinder, og de siste årene har aktivitetene funnet sted i gymsalen på Refset.

Sosialt

Siden barneidretten ble startet, har det hvert år blitt arrangert avslutninger både til jul og sommer. Det er vært mange varianter, men felles for juleavslutningene er at nissen har kommet på besøk med pakker. Han har vært trofast hvert år. I tillegg er det arrangert fakkeltog med gang rundt juletreet på Refset, grilling av pølser på bål eller servering av gløgg og pepperkaker på Gruetunet.

Sommeravslutningene har vært alt fra stor grillfest ute ved Gruehallen med hele familien, besøk på Klokkertunet ved Brandval, pølsefest i kafeteriaen i Gruehallen eller en fin maikveld med grilling utenfor Refset skole med masse aktivitet i lekeapparatene der. Alle har fått premie i form av medalje, pokal, drikkeflasker, diplomer eller t-shirt.

Michael Korsmo på kjelke.

Ole Bjarne Hordevik på ski. Han har vært med i barneidretten i 5 år.

FRIIDRETT

Fra 1906 og utover til i begynnelsen av 30-årene er det lite skrevet ned om friidrettsaktiviteten i bygda. Urædd begynte allerede i 1906 med idrettskonkurranser. Ifølge informerte kilder var det Riiser-Moe, som den gang bodde på Grinder, som var leder og arrangementskomité. Senere kom doktor Marius Queset med. Det var ikke idrettsplass på den tiden, men løp, som den gang var meget populært, ble avholdt på landeveien.

Fra friidrett kan vi finne igjen navn som Gullik Fischaa, Johannes Opaker-sund, Fritjof Schøyen, Nils Pelerud og senere Ments Gaard og Torgeir Sjaatil.

I slutten av 20-åra er det ingen tegn på at aktiviteten har vært spesielt god i kretsmålestokk. I en oversikt over kretsmestere i Glommendalens Friidrettskrets fra 1929 til 1930 finner vi få navn fra Grue IL. Men vi kan nevne følgende kretsmestere:

- 1924 Torgeir Sjaatil tresteg (12,67)
- 1924 Arne Rolsdorph stav
- 1929 Ola Sæta høyde (1,65)

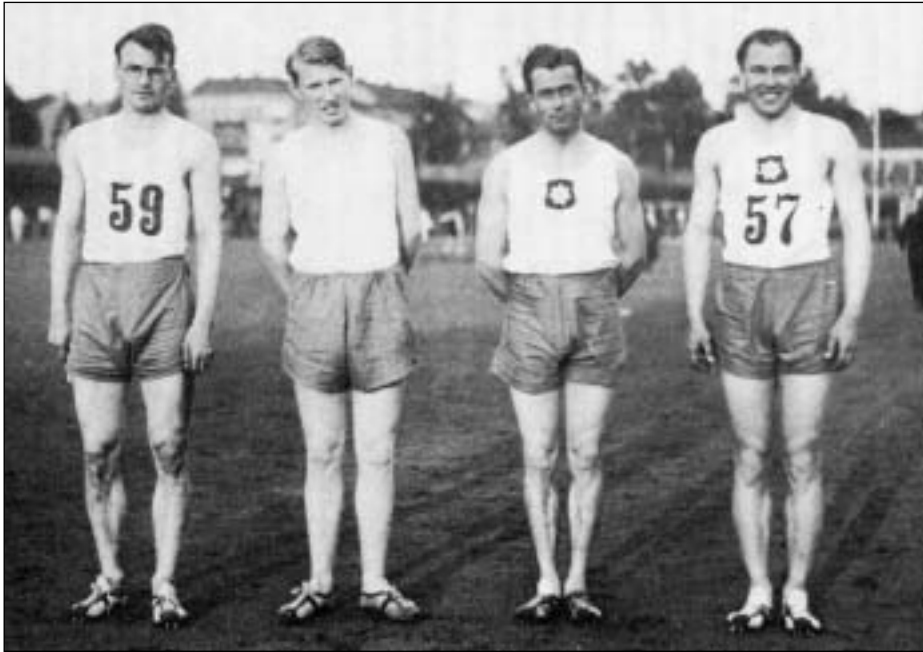
Som vi alle vet var aktiviteten i 30-åra bedre, men at den gikk opp og ned i friidrettens "gull"-alder, kan følgende brev fra Grue IL til Grue Finnskog IL fortelle:

Kirkenær i Solør, 29. juni 1934.

Til Grue Finnskog Idrettsforening, Grue Finnskog.

Mottatt Deres ærende av 25 ds. Beklager at vi ikke ser oss i stand til å stille lag i pokalkampen. Vi har selvfølgelig gått ut fra at de 2 pts. både for i fjor og i år tilfaller Deres forening, da det jo er almindelig at en taper sine points, når en ikke stiller opp. Pokal-kampen må jo nærmest betraktes som fiasko fra vår side, men når interessen for fri-idrett ikke er større enn den er her i bygda, kan en jo ikke mer vente. Idet vi takker for samarbeidet, tegner vi

*Med sportelig hilsen
Grue Idrettslag
Fri-idrettsgruppen*

Norgesmestere på 4x100 m stafett 1936. Fra venstre: Johannes Hals, Petter Nordby, Brede Bredesen Opseth, Hans Davidsen.

Men så kom det store året 1936.

Her vil jeg la brev fra de aktive samt avisutklipp beskrive friidrettsaktiviteten i laget på den tiden.

Hans Davidsen

Man ble ikke sydd puter under armene i 30-årene når en skulle drive idrett. Jeg husker vi drev vår idrett på den gamle skoleplassen mellom Furulund og skolen. Jeg vet ikke hvor stor den banen var, men den holdt på ingen måte internasjonale mål mellom målstengene. For å få til en friidrettsbane ble vi enige om at vi skulle legge 2 baner bak målene. En bjørk måtte fjernes og dette fikk vi ikke lov til – men dette tiltross kom bjørken vekk og da var det ikke noe å gjøre med det. Vi gravde ut bane bak østre mål og flyttet jorda bak det vestre. De gutta som var så heldige at far hadde hest og gjødselkjerre møtte opp med dette redskap, og de andre møtte med øks, hakke og spade. Arbeidet gikk med liv og lyst, og vi gjorde anlegget ferdig på en kveld. Men - - - det ble bare 2 baner, og på et stort stevne skulle vi ha 3. Den ene bana fikk da de østre målstenger midt i banen. Uhellet forfulgte Grue og vi trakk nettopp banen hvor

målstengene befant seg. Akkurat der skulle jeg få stafettspinnen av Gunvald Bye. Jeg startet opp da Gunvald kom, men dessverre løp han rett mot målstangen. Da jeg hørte smellen måtte jeg snu meg, og derved spente jeg i den andre stanga. Stortåa ble blå med neglen pekende oppover. 8 dager etter skulle jeg delta i Norgesmesterskap på 400 m. Gode råd var dyre. Dr. Løfsgård i Nord-Odal, som var fri-idrettsentusiast, sa at det kunne være risikabelt å bore hull på neglen, for det kunne komme bakterier i det gamle blodet. Men risikoen måtte tas. Tåa ble bra den og det holdt til beste tid i forsøket i NM. Finalen gikk ikke fullt så bra, men det ble da en 4. plass så vidt jeg husker.

De finansielle ressurser var som sagt små. Jeg vet jeg satt og selv halvsålte mine piggsko. Idrettsbuksen var min mor ekspert på å sy. Så behagelige bukser går det ikke an å få kjøpt. Vi hadde en del mansjettskjorter etter en avdød onkel. Skjortene passet oss ikke, men ga utmerket tøy til idrettsbukser. Det ble en bukse til en kamerat som ingen hadde også. Denne satt økonomisk ikke godt i det, og av en annen kamerat fikk han en trøye som vedkommende sa var for stor til seg.

Det var nok med vilje at denne for store trøya var innkjøpt. Piggsko ble skaffet til veie på samme måte. Friidrettsgutta laget i stand badearrangement på taket av bua. Jeg hadde en onkel i Oslo som hadde rørleggerforretning, og derfra fikk jeg store prosenter på kraner og rør. De to tønnene var salttønner fra Vegvesenet. Hele anlegget som skaffet oss fint, lunkent badevann etter som sola sto høyt på himmelen eller ikke, kom Idrettslaget på tretten kroner og syvogseksti øre. Jeg hadde selv "konstruert" anlegget, og det var således at om vannet i tønnene var for varmt, kunne vi spe på med kaldt vann etter behov.

En søndag jeg var på idrettsplassen og avtrente i oktober, hadde røret fra hovedledningen frosset i stykker og brønnen som gikk ned til stoppekranen på hovedledningen var full. Det vannet var i alle fall ikke for varmt. Da jeg kledde av meg og sto nede i brønnen, kunne jeg kjenne stoppekranen med tåa. Så var det bare å ta en skiftnøkkel og dukke. Hals, som var med, lurte på om vi ikke skulle utsette arbeidet til mandag da vi ble flere på banen, men det var lett for ham å si som bodde i 3. etasje i Evensen-gården. Stoppekranen ble i alle fall stengt.

Som regel ble vi ydet reise til stevner – i alle fall de som gikk innen kretsen. Vi var inne på Bislett en gang. Muligens i 1935. Det var det såkalte Japanerstevnet. Hals skulle være med i lengde. Nervene sto på høykant. 1. sprang ble dødt. 2. sprang likeså. Det tredje måtte han ha godkjent for i det hele tatt å få hoppe mer. Det ble så vidt jeg husker på 5,74. 4. var dødt og det 5. var dødt. Jeg skjønnte at noe måtte gjøres. Hals lå på en benk uten overtrekk og kaldt var det om kvelden. Jeg gikk bort til ham og "resenerte" ham etter den verste opp-

skrift. Snakket om at han gjorde skam på hele Grue Idrettslag. Ja, jeg skrelte ikke ordene mine. Nu skal det mer til for å få Hals sint, og det oppnådde jeg vel ikke den gang mer enn ellers. Men han ble kanskje litt irritert, for han sa at Aftenposten hadde før stevnet skrevet at: Interessant start: Johs. Hals, Grue. Jeg mente at en lengde på 5,74 på et internasjonalt stevne det var virkelig meget interessant. Så kom det 6. spranget. Hals satte piggskoen i planken der den skulle være og fikk notert 7,11 og derved førsteplass. Japanerne tiltross. Da jeg kom hit til Romsdal fortalte jeg historien til daværende ordfører i Eid kommune. Han var meget idrettsinteressert, og jeg husket feil og sa at Hals den gang hoppet 7,14. Jeg ble straks korrigeret av ordføreren som sa at det var vel 7,11 han hoppet den gang. 7,14 hadde vel Hals i et studentmesterskap i Stockholm han! Ordføreren kjente ikke meg, men da han fikk se at jeg skrev navnet mitt, sa han: Hans Davidsen . . . Det er vel ikke Hans Davidsen fra Grue vel? Jo, det er da det. Dermed ramset han opp alle mine personlige rekorder og fortsatte med rekordene til resten av stafettlaget. Ja, hadde jeg enda hett Jesse Owens, kunne jeg ha forstått det, man at Hans Davidsen fra Grue skulle være kjent, det overrasket meg stort. Det stafettmesterskapet i NM 1936 på 4x100 m hadde nok vakt oppsikt. Men det kunne lett gått galt det også. Jeg var ankermann på laget og skulle få stafettpinnen av Brede Bredesen Opset. Fra min startstrek brukte jeg å måle opp 16 fot bakover, og da Brede kom på det merket, kunne jeg trygt starte for fullt. Uten å si noe til Brede målte jeg opp 18 fot. Da vekslingen skjedde, hadde vi således god fart i selve vekslingsfeltet. Da vi fikk roet oss etter seieren, sier Brede: "Jeg holdt fanken ikke på å nå deg igjen," og det var bare så vidt jeg fikk tak i ytterste enden på stafettpinnen. 43,6 var god tid den gangen. Laget besto av Petter Nordbye, Johs. Hals, Brede Bredesen Opset og Hans Davidsen.

Dagen etter gikk 1000 m stafett, og vi ledet etter 3 etapper, men de andre lagene hadde for gode 400 m løpere og det ble en 4. plass på 2.01.1. hvilket fremdeles er kretsrekord for Glåmdal.

Det var stor tilslutning på Friidrettskveldene både under innendørstreningen på Furulund om vinteren og ute på banen om sommeren. For å få opp farten trente vi ofte stafett og satte opp folk rundt banen som løp ca. én banerunde hver. Banen var dog ikke mer enn 264 m rundt. Hele folket i stafett – var uttrykket vårt. På innendørstreningen møtte det opp så mange at vi til slutt måtte si at dessverre kunne vi ikke ta mot flere. For å sette spiss og litt moro inn på innendørstreningen holdt vi forskjellige konkurranser. Vi firte ned en boks fra bjelkene i Gamle Furulund og det gjaldt å kunne sparke så høyt som boksen hang. Boksen ble hevet etter hvert. Den som kom høyest ble utnevnt til "Verdensmester" for kvelden. Vi la to lister på hoppestativer og det gjeldt å

hoppe gjennom. Listen – den øverste – ble senket etter hvert. Rekorden ble på 45 cm. En gårdbruker som satt som tilskuer – vi hadde ofte mange – lo høyt da vedkommende gikk gjennom åpningen og kom med følgende utbrudd: "Detta kunne dø treine på i mækkagluggen heme hos mæ og." Konkurranser i "Rævkrok" var også populært. Der hadde de som var litt tunge i sessen en fordel. I denne for fri-idretten i Grue så givende periode, 1930 – 1937, var enten Otto Arneberg eller Egil Robertsen formann. De hadde begge en meget god evne til å berolige nervene hos oss sprintere.

Jeg husker et fylkesmesterskap i Trysil. Jeg var meget redd Hans Otto Haslestad fra Ottestad som hadde meget gode tider å vise til. Han drev og trente start før stevnet. "Sjå på den starten," sa Otto. "Er det han du er redd?" – og så lo han sin lune latter. Da jeg la meg i grøppene var skrekken borte og fylkesmesterskapet var sikret.

Petter Nordbye som vi altså hadde på stafettlaget, var et funn. Vi hørte om denne 17-åringen som skulle være så sprek. Jo, vi betvilte ikke det, for på Namnå, sa vi, der er det spreke karer. Først "fliger dom enga rundt så mye dom ærker, og etterpå hopper døm over en skigard". Da Petter en dag møtte opp på banen, og jeg fikk se hans fantastiske muskulatur og hans spenstighet, ble det ikke fleip mer for hans vedkommende. Han flyttet senere til Hønefoss og ble medlem av LIV. Jeg mener at de der ikke fikk det ut av gutten som de skulle ha gjort, selv om han kom ned på 10,9. Gutten var mye mer verdt. Han har i dag en god stilling i Produksjonsdirektoratet. Jeg ringte han opp en gang jeg var i Oslo. Jeg snakket bred Grue-dialekt, men han kjente meg ikke på stemmen som rimelig kan være. Til slutt sa jeg 43,6. "Å – er det n'Hans", utbrøt han. Intet er hyggeligere enn å friske opp minner fra den tiden. At det skal være 40 år siden, det skulle ingen tro.

Ja, slik kunne jeg ha fortsatt å skrive det ene ark opp og det andre ned, men ikke har jeg tid mer og ikke har du plass til å få med mer heller. Er så redd for at det skal bli seende ut som skryt. Vi drev ikke idrett for å få en pokal. Noen har moro av å løpe 100 – 200 eller 400 m eller mer, mens Roald Amundsen for eksempel hadde moro av å reise på de forskjellige poler. Jeg skal allikevel nevne en seremoni som vi holdt på første treningsdag etter et stevne.

Det ble plassert en smørkasse midt på fotballbanen. Den som hadde oppnådd bedre resultat enn det vi egentlig kunne vente av ham, måtte opp på kassa, og ble der overrakt en smørblomst mens resten av gutta sto rundt og klappet. Resultatene i tid og mål behøvde således ikke være så imponerende for å komme på kassa, men han måtte altså ha prestert litt mer enn det vi hadde ventet av ham.

Hans Davidsen 1981

Johannes Hals

Det er naturlig at NM i friidrett i 1936 på Frogner Stadion i Oslo topper prioritetslisten.

Det ble nemlig meldt fra Namnå at Petter (Nordby) etter all sannsynlighet ville melde forfall til mesterskapet. Grunnen var både forståelig og akseptabel:

Eksamen artium – muntlig – mandag etter stevnet. Da Petter hadde tenkt seg inn på et studium hvor poengene var avgjørende, forsto vi mer hvilket dilemma han og hans foreldre befant seg i. Lysten var der – men . . .

Stemningen blant oss gutta var til å ta og føle på. Vi hadde ingenlunde tatt sikte på noen gullmedalje, men en hederlig plassering i stafetten mente vi var innen rekkevidde, de mest optimistiske av oss tippet en bronsemedalje hvis vi fikk klaff i vekslingene.

Hvem som egentlig fikk ideen om å sende en "deputasjon" av vise menn til Namnå til en siste alvorlig samtale med Petter og hans foreldre om en eventuell NM-start skal være usagt. At det var stor spenning på idrettsplassen hvorvidt turen ville føre til et positivt resultat, skal være sikkert. Med treningen den kvelden var det blitt så som så: Men – for en lystbetont trening da "deputasjonen" kom tilbake og ga grønt lys for Petters start! Å du for noen supervekslinger! Det var den alminnelige mening blant de mange som fulgte "finpus-singen" med den største interesse og oppmerksomhet.

De som var mest glad den kvelden – foruten oss sprintere, var sikkert "deputasjonen". Så når stafettseieren 1936 omtales med heder, må en da også ha i kjært minne "deputasjonens" medlemmer: Lærer Tonna, advokat Tvangsberg og fri-idrettsgruppens formann, Egil Robertsen.

Innvielsen av den nye idrettsplassen på Kongsvinger samme år hører også til de mer minnerike stevner. Ikke så meget på grunn av de oppnådde resultater, det være seg individuelt som lagmessig.

Nå hadde seg slik at fri-idrettsstevnene i sin alminnelighet ble arrangert på en søndag. Det var rent unntaksvis at en hverdag kom inn i bildet. Der sier seg selv at jeg, på grunn av mitt arbeide, hadde visse vanskeligheter med å delta på alle stevner. Åpningsstevnet på Kongsvinger måtte en for all del forsøke å være med på, mente formannen i fri-idrettsgruppen.

Vi burde helst stille med "fullt lag". Et par dager før stevnet fikk jeg beskjed fra Brede om å "stille" opp utenfor kirkeporten kl. 12.15. Vi regnet med at gudstjenesten skulle vare til den tid. Stevnet skulle begynne ca. kl. 13.15. Jeg må erkjenne at jeg var veldig spent der jeg satt i klokkerstolen. Jeg hadde det håp og ønske at sokneprest Opdahl kunne være litt kortere enn vanlig på prekestolen og at organisten kunne få opp tempoet. Jeg hadde jo ikke så mye tid å gå på.

Jeg kan godt huske at jeg fikk det veldig travelt da kirkeklokkene med sine 9

slag markerte at nå er gudstjenesten så godt som ferdig. Jeg fikk visst ikke sagt skikkelig adjø til soknepresten. Han skal ha latt falle følgende uttalelse i sakristiet: "Men hvor er det blitt av Hals da? Det var da svært til hastverk han hadde i dag."

Utenfor kirkeporten sto en ny blå Opel parkert. En ung dame ved rattet, Gunhild Schøyen, som hadde fått ordre av sin fetter Brede å kjøre meg til Kongsvinger.

Eventuelle kirkegjengere som så klokkeren småløpe fra kirkeporten til den parkerte bilen under seg vel over hvor klokkeren skulle starte denne dagen siden han begynte "oppvarmingen" på et så tidlig tidspunkt og det på selve kirkebakken.

Apropos Kongsvinger-stevnet! Kanskje en og annen tenker: Hva med resultatene! Kunne det bli noe av sportslig verdi! Rett fra klokkerstolen og til start! Kort sagt – resultatet ble så vidt bra at det holdt til seier over en av landets beste lengdehoppere. Og dette førte igjen til at jeg – sammen med Hans Davidsen ble innkalt til en uttagningskonkurranse på Bislet i anledning høstens fri-idrettslandskamp med Sverige. Det var 5 lengdehoppere av oss og svært så jevne. Så vidt jeg husker rett, så skilte det bare på 12-15 cm mellom 1. og 5. mann. Fridtjof Hansen fra Haugesund vant på 7,05.

Idrettsminner! Ja, da må jeg også ta med treningssamlingen i Våler i 1937. Her hadde man Brede Svenneby som leder av fri-idrettsgruppen, en ildsjel og en fri-idrettsentusiast av de sjeldne. Han innså den store betydningen en slik samling ville få for fri-idrettens framgang i kretsen, og sommeren 1937 ble samlingen en realitet.

Oppholdet på Svenneby gård en ukes tid med en av landets mest kjente idrettsmenn – Holger Albrechtsen som leder og instruktør, ble en opplevelse og berikelse for de mange av kretsens beste og mest lovende fri-idrettsmenn som hadde tid og anledning til å være med.

Dessverre ble det bare med denne ene samling – hva nå grunnen kunne være til det.

Mon det var denne sommeren jeg merket at jeg hadde mistet noe av "spensten"! Jeg har en svak fornemmelse av at jeg ikke var så aktiv lenger, selv om nok formen ikke var så aller verst. Jeg hadde vel så smått begynt å "trappe ned" som det heter i idrettspråket.

Jeg minnes godt et aftenstevne på Kongsvinger. Lengdehoppresultatene var ikke av "gammelt merke", og dette bemerket journalist Hylland i et referat av stevnet på følgende måte – sånn omtrent: Skuffende resultater i lengde. Ingen høyning av nivået i lengde p.t. aktuelt – så lenge Hals har den lille magen som vi kan se en antydning til.

Uten at jeg var meg det bevisst hadde jeg lagt på meg en del. Treningen

hadde ikke vært så intens som før foruten den virkelighet at jeg var blitt et par år eldre. Kanskje den vesentlige grunn var den at vårt stafettlag var gått i oppløsning.

Apropos stafettlaget! Hvis familien Nordby var blitt boende på Namnå – hva så! I denne forbindelse må jeg tenke på den velkomsthilsen jeg ble møtt med da jeg kom til Kirkenær for nærmere 40 år siden.

Jeg skulle tiltre stillingen som klokker ved hovedkirken. Det var en vanlig lørdag formiddag i begynnelsen av november i 1935. På stasjonen kom jeg i kontakt med en mann som tilsynelatende ga inntrykk av at han ville ha en liten prat med meg. Han hilste meg velkommen til Grue – en hilsen som ble ledsaget av følgende spørsmål: "Hvorledes er det med formen Hals?" Jo da, den var ikke så aller verst, noe bedre kanskje enn på samme tid i fjor. Det kjentes slik. Og så kom det et hjertets utbrudd: Å du – å du for et stafettlag vi skal få. Han Petter, han Hans og han Brede skal så smått ha begynt treningen. Å du for et stafettlag.

Jeg oppdaget senere at denne mannen var et meget aktivt og tjenestevillig medlem av Grue Idrettslag: Magnus Mellem. Noen hver hadde kanskje fått oppleve hans hypotetiske betraktninger hvis laget hadde fått være intakt et par år til. Vi hadde etter all sannsynlighet kopiert bedrifter fra 1936. Videre helt sikkert medaljeplassering på 1000 m stafett. Laget hadde også gjort en god figur på 4x400 m stafett. Å du for et stafettlag!

Johs. Hals 1980

Glåmdalen 20 – 21/6-36:

Sensasjon av Grue Idrettslag i NM i friidrett
Grue Norgesmester i 4x400 m stafett på 43,6.

Stevnets sensasjon kom som avslutning lørdag idet Grue Idrettslag gikk hen og slo favorittene sønder og sammen. Jeg er glad for at jeg fikk se det løpet. Det var en idrettsbegivenhet som jeg sent kommer til å glemme. Den forteller om hva vilje og glød kan utrette når våken, sund idrettsungdom legger seg i selen.

Løpet:

Johannes Hals var tydelig preget av situasjonens alvor da han gikk til startgropen. Når jeg tenker på Hals, forstår jeg nå etterpå at Grueguttene nok hadde sine skumle hensikter foran dette løpet. Etter bare en tyvstart kom feltet i vei og Hals gikk straks hardt opp og leverte til Petter Nordby etter en utmerket veksling. Alle Grues vekslinger var forresten fin-fine og forteller om det målbeviste arbeidet som ligger bak denne eventyrlige prestasjonen. Grueguttene leverte alle fire et helt utmerket løp, men Hans Davidsens fart, for eksempel på 70-80 metern i siste etappe, syntes jeg var aldeles faretruende. Det er tydelig at Davidsen har sin forse nettopp i stafettløp, og det er nok ikke mange som slår ham her. På de siste metrene dro Tjalve litt innpå, men Grue brøt målsnoren som en klar nr. 1. Det gikk et sukk av forundring gjennom tribunene og publikum spurte seg imellom hvor Grue var og hvordan det kunne ha seg at et lite, ukjent lag fra bondebygden kunne komme hit inn og likefrem "ta" Norgesmesterskapet midt for nesen på storfavorittene. Grues seier var meget populær inn på Frogner stadion og den var et alminnelig samtaleemne under oppbruddet etter stevnet. Det sier seg selv at de fire Gruegutter strålte som "sola i Karlstad" etter løpet. De sprang en stund om hverandre ute på banen og visste ikke riktig om de torde tro sine egne øyne og ører.

De fire norgesmestere i 4x100 m stafettløp var i rekkefølge:
Johannes Hals, Petter Nordby, Brede Bredesen og Hans Davidsen.

Etterspill

Ja, Grue fikk sitt NM-gull, men det var ikke slik den gang som det er i dag. Skulle man ha medalje, måtte man pent gå frem på denne måten:

Kirkenær i Solør, den 23. juni 1936.

Norges Fri-idrettsforbund,
Oslo

Angår vårt lags seier i 4x100 m stafett ved Norgesmesterskapet 1936. Under mesterskapet ble det meg fortalt at det var anledning til å få kjøpt medaljen således at hver av deltagerne på stafettlaget kunne få hver sin.

Da vårt interesserte klubbmedlem tannlege H. Helgesen har vært så elskverdig, oppgi hvilket beløp vi skal sende for å få tilsendt 4 stk. gyldtmedaljer.

*Med hilsen fra Grue Idrettslag
Egil Robertsen
Formann i Fri-idrettsgruppen*

Oslo, 29/6-1936.

Grue Idrettslag

V/hr. Egil Robertsen,
Kirkenær i Solør

Vi har mottatt Deres brev av 23. ds., og meddeler at det intet er i veien for at De kan få Dem tilstillet 4 stk.

Norgesmesterskapsmedaljer.

Betalingen for disse, til sammen kr 48,-, tør vi be Dem være så vennlig å sende hertil, hvoretter vi skal rekvirere medaljene hos vår leverandør.

*Ærbødigst
Norges Fri-idrettsforbund*

Asbjørn Madshus, vår beste sprinter i 50-åra.

Dette var som det fremgår en meget sterk epoke for Grue-friidretten. Men den videre aktiviteten frem til krigen er lite beskrevet.

Perioden 1945 - 1974

Etter krigen var det ingen organisert friidrettsaktivitet i Grue IL, men i gleden over freden ble det arrangert et friidrettsstevne i 1946.

Det løsnet mulig på interessen for friidrett, for etter dette ble friidrett organisert.

Det vokste opp en del aktive, spesielt sprintere, på denne tiden. Vi kan nevne navn som Rolf Skyrud og Asbjørn Madshus. Skyrud flyttet imidlertid fra Grue og gikk inn i B.U.L. i Oslo.

Asbjørn Madshus ble frem til 1958 den beste sprinteren i kretsen. Han tok flere kretsmesterskap og NM-bronse på 100 m i juniormesterskapet i Haugesund i 1948. Ni år etter ble han også fylkesmester på 100 m (1957).

Ellers var terrengløp og stafetter populært i femtiåra. Odd Hagen herjet distriktet i terrengløpa og på bane. Hans beste prestasjon var bronse i juniormesterskapet i terrengløp i 1955.

I 1958 og 1959 hadde Grue IL gode stafettlag. Laget deltok i Holmenkollstafetten i begge disse åra og gjorde en hederlig innsats.

I begynnelsen av 60-åra fikk Grue en kaster av godt format. Ragnar Strand tok nesten samtlige kast i KM i 1960/61. I sin spesialøvelse, kule, satte han kretsrekord på godt 14,59. Hans beste prestasjon var 5. plass i junior NM i 1961.

Utover i 60-åra dukket det opp en rekke aktive som hevdet seg godt på krets nivå. Gunnar Botilsrud hadde flere gode noteringer for gutter i kretsen på denne tiden. Hans 800 m på 1.59.4 er enda klubbrekord og eneste resultat under 2 min. i klubben.

Stafett på Roverud 1959. 2. rekke fra venstre: Knut Byermoen, Ole Skyrud, Johnny Eriksen, Odd Gammeltorp, Odd Tenåsen. 1. rekke fra venstre: Birger Sæther, Arne Vesterbakk, Odd Hagen.

I slutten av 60-åra og begynnelsen av 70-åra var det Erik Gjermshus som sto for de beste idrettslige prestasjonene. Under trening av sin far, Hans, erobret han sølvmedalje i NM for junior i sin favorittøvelse slegge.

I denne perioden var Morten Bøgwald og Rune Holt navn som gikk igjen i resultatene i kretsen. Begge satte bestenoteringer for gutter og oppnådde gode resultater, Morten i høyde og Rune i lengde/tresteg. Av jenter som utmerket seg kan nevnes Tove Haugen som i mangelkamp fikk NM-medalje.

Videre vant Eva Skara i 1972 kule i Vesta Hygea-lekene og fikk bestemannspremien i kast. En meget god prestasjon.

Gruppas aktivitet var dalende utover mot 1974.

Perioden 1974 - 1981

Frøidrettsgruppa var i begynnelsen av denne perioden nede i en ny bølgedal. De fleste aktive hadde enten gitt seg eller flyttet fra bygda. Skulle gruppa overleve, var det bare å starte på nytt.

Laget hadde på denne tiden ingen frøidrettsbane og led nok en del under dette. Det var imidlertid planer på gang, og i 1975 sto Grue stadion ferdig. Gruppa som startet opp med trening for de aller yngste, hadde frem til Grue Stadion sto ferdig, trent på gamle Gressbanen og på banen ved Furubo. Med

Aktuelle frøidrettsnavn fra slutten av 1970-årene. Øverst fra venstre: Grete Gjermshus, Tove Haugen, Trude Jensen og Bjørg Moen. Nederst: Adelheid Guldbrandsen og Per Ole Hveberg.

Erik Gjermshus har hevdet seg svært godt i sleggeringen. I 1973 var han innehaver av norgesrekorden i klassen 15, 16 og 17 år (6 kg) og 17 år (7,257 kg).

den nye banen vokste også interessen for friidrett i Grue. Nye rekrutter kom til og aktive som hadde lagt opp, fikk lysten tilbake. Det vokste raskt opp en aktiv friidrettsgruppe i laget. Det var med den nye banen mulig å arrangere stevner på hjemmebane slik at de aktive ikke alltid behøvde å reise ut for å konkurrere.

Et stevne som kom i faste former i 1978 var Grue-lekene. Det var et nasjonalt stevne for jenter og gutter som blir arrangert hvert år i slutten av mai. Stevnet samlet flere hundre deltagere fra hele Østlandet.

På den aktive siden begynte våre utøvere å oppnå gode resultater og plasseringer, og Grue var i slutten av denne perioden en av de ledende klubber i kretsen på jente-/guttentivå.

Damelaget som vant 4. div. i landsdelsserien 1975, gikk ubeseiret gjennom 3. div., 2. div. og 1. div. og greide for første gang i lagets historie å komme til friidrettens eliteserie i 1978. At det i 1978 kun var fire jenter på laget, viser at allsidighet preget jentene. De som førte Grue til hovedserien var:

Trude Jensen 14 år
Grete Gjermshus 16 år
Tove Vestmo senior
Bjørn Moen senior

Laget greide å holde seg i hovedserien i to år før de igjen måtte ned i 1. divisjon hvor de befinner seg i jubileumsåret 1981.

En annen begivenhet i denne perioden var at damene stilte opp i Holmenkollstafetten for første gang. Laget fikk en hederlig 34. plass av over 100 lag og en artig erfaring rikere.

Laget hadde også flere finaleplasser i landsfinalene i de aldersbestemte klassen. Navn som Grete Gjermshus, Adelheid Guldbrandsen, Trude Jensen, Per Ole Hveberg, Espen Gullikstad, Nils Ola Bjørnstad er navn som kan nev-

nes i den forbindelse. At Rannveig Aaseth vant Donald Duck-finalen i kule i 13 års klassen i 1981, var også en stor prestasjon. I slutten av perioden fikk Grete Gjermshus sølv og bronsemedalje i kule i junior NM.

Dette var i 1980 og 1981. Per Ole Hveberg fikk også i 1981 bronse i lengde uten tilløp. Tove Vestmo sørget for at NM medaljer havnet i Grue da hun i 1979 fikk med seg to NM-gull i B-NM.

Utøvere fra Grue tok i denne perioden en rekke KM for jenter og gutter og for kvinner og menn. Fra 1974 til 1982 hentet utøvere hjem ca. 150 KM. At de i samme periode også satte ca. 200 bestenoteringer og kretsrekorder, viser at gruppa var inne i en god periode.

Miljøet utviklet seg til å bli meget godt. Et av de beste miljø og treningstilbud vi hadde, var da gruppa i påsken 1979 var på en ukes treningsleir i Spania. Også en kombinert påsketur og treningsleir i Årdal 1981 ble meget vellykket.

Som avslutning viser vi Grue IIs klubbrekorder i friidrett. Spesielt på damesiden har rekordutviklingen vært stor. Klubbrekordene for damer i 1981 gjør at Grue er nr. 13 i landet (1981).

Gruppen er i jubileumsåret inne i en vanskelig periode, spesielt på rekrutteringssiden. Men vi håper at vi i fremtiden vil få tilsig av utøvere som kan føre Gru I. L.s navn videre i fri-idrettssammenheng i årene som kommer.

Klubbrekorder i friidrett pr. 10.10.1981:

	Menn		Kvinner	
60 m	Hans Davidsen	7.3	Trude Jensen	7.8
100 m	Hans Davidsen	11.0	Adelheid Guldbrandsen	12.2
200 m	Hans Davidsen	22.5	Trude Jensen	26.2
400 m	Hans Davidsen	50.5	Trude Jensen	59.6
800 m	Gunnar Botilsrud	1.59.4	Bjørn Moen	2.14.0
1500 m	Einar Midsundstad	4.10.8	Bjørn Moen	4.31.0
3000 m			Bjørn Moen	9.51.3
5000 m	Einar Midsundstad	16.01.8		
100 m hekk			Tove Vestmo	16.0
110 m hekk	Per Ole Hveberg	17.4		
400 m hekk	Hans Davidsen	58.2	Tove Vestmo	69.1
Lengde	Johs. Hals	7.14	Tove Vestmo	5.34
Høyde	Morten Bøggwald	1.84	Tove Vestmo	1.61
Stav	Erik Gjermshus	3.20		
Tresteg	Martin Jensen	13.89		
Kule	Ragnar Strand	14.80	Grete Gjermshus	13.27
Diskos	Oddbjørn Evensen	38.32	Grete Gjermshus	41.50
Slegge	Erik Gjermshus	53.64		
Spyd	Ragnar Strand	52.99	Grete Gjermshus	41.22

Martin Jensen 1981

Perioden 1982 - 1990

Med Per Ole Hveberg som leder og Martin Jensen som teknisk trener startet perioden meget godt med opp til 50 deltagere på treningskveldene og stor aktivitet. Gruelekene utviklet seg til å bli et av de største jente-/gutttestevnene på Østlandet utenfor Oslo med over 400 deltagere, og Grue høstet mye ros for prikkfri gjennomføring. Idrettsutøvere fra Grue deltok i stevner både for junior og senior rundt om i hele Norge -

Tyrvinglekene, Arco-lekene, Vesta-Hygealekene, Donald-Ducklekene, KM og NM. Mange gjorde seg bemerket med stor sportslig fremgang og kunne vise til flotte resultater. Bare i KM -82 hentet grueutøverne hjem til sammen 98 medaljer!

I hele perioden hadde Grete Gjermshus stor fremgang både i diskos og kule. I 1985 nådde hun et av sine store mål, å få være med i en landskamp. Og i 1988 oppnådde hun NM-gull i kule. En stor prestasjonsom hun gjentok i 1989. Dette til tross for at aktiviteten i friidrettsgruppa var synkende.

Synkende barnetall i Grue og et stadig bredere tilbud om fritidsaktiviteter til barn og unge gjorde at antall friidrettsutøvere gikk tilbake mot slutten av 80-tallet. I 1990 valgte idrettslaget å legge ned gruppa. En over 80 år gammel tradisjon i Grue er lagt på is og venter på nye ildsjeler.

*Grete Gjermshus,
NM-vinner i 1988 og 1989*

TAEKWONDO

GRUE IL TAEKWONDOKLUBB

Hva er Taekwondo?

Taekwondo er en koreansk selvforsvarsidrett med røtter langt tilbake i historien. Tae betyr fot, kwon betyr hånd og do betyr kunst eller system.

Taekwondo kan oversettes med "det man gjør med hånd og fot". Idretten kan sette utøveren i god stand til å forsvare seg, men taekwondo er også en meget fin mosjonsidrett. Den stiller krav om full kroppskontroll, samtidig som den er full av utfordringer.

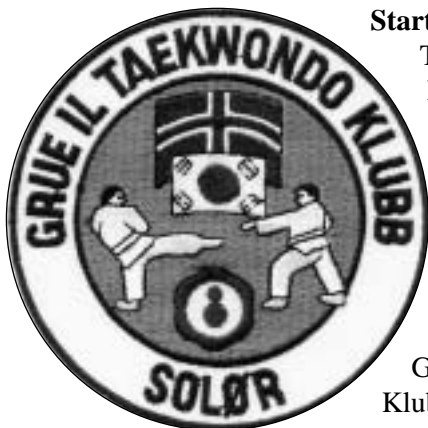
Taekwondo har blitt en utbredt sportsgren over hele verden. Den er godkjent som olympisk gren fra år 2000.

Sporten består av:

- Selvforsvar
- Mønster (sammensatte teknikker)
- Avtalt angrep/forsvar
- Frikamp (for konkurranser)

Det legges stor vekt på det moralske ansvaret hos utøverne, og det oppdras til høflighet og vennlig opptreden. Fra medlemmene kreves det at de først og fremst respekterer hverandre og sine trenere. De lærer teknikker som verken skal misbrukes under trening eller utenfor treningslokalene. Treningen foregår i hvite treningsdrakter (dobok) og uten sko.

Nybegynnerne starter med hvitt belte. Hvitt symboliserer harmløshet, da en nybegynner har lite kjennskap til Taekwondo. Neste beltegrad er gult som symboliserer jorden hvorfra en plante tar rot og springer ut. Grunnlaget for taekwondo blir lagt. Oransje belte symboliserer den gryende sol og derved den våknende forståelse av taekwondo. Neste beltegrad er grønt. Denne graden symboliserer plantens vekst og at ferdigheten innen taekwondo begynner å utvikles. Blått belte symboliserer himmelen som planten vokser mot og er derfor en gjenspeiling av framgangen i taekwondo. Neste beltegrad er rødt. Rødt symboliserer fare, og dette er en advarsel til en motstander om å holde seg unna. Eleven må på dette nivået trene mye på kontroll. Alle disse beltegradene kalles Cup. De starter på 10 og går ned til 1. Sorte belter heter Dan. Sort belte er det motsatte av hvitt. Sort belte symboliserer modenhet og perfektion i taekwondo. Det indikerer også at bærereren av beltet er så godt trent at han er upåvirket av fare, og det å måtte kjempe i mørkeret mot flere motstandere. I Grue kan utøverne gradere seg to ganger i året.

Starten

Taekwondo i Grue startet med at Ingar Fjørtoft arrangerte AOF-kurs høsten 1988. Han sørget for at det ble arrangert flere kurs. Instruktør var Jan Terje Sletten, Namnå. Han har vært taekwondotrener siden 1983. I dag er han gradert til 5. Dan, en av de høyest graderte i Norge. Grue Taekwondoklubb ble stiftet 12.05.1989, og ble tatt opp som gruppe i Grue Idrettslag på årsmøtet i 1990.

Klubben startet med 40 medlemmer fra 9 år og oppover. Det første året markerte klubben seg med oppvisninger i håndballpauser i Gruehallen og under Finnskogdagene. Klubbens første medalje fikk Rasmus Danielsen Fjørtoft. Han fikk sølvmedalje på et mønsterstevne for barn i Asker.

Klubben meldte seg inn i Norges Budo Forbund og Hedmark Budokrets.

Fra 1992 fikk klubben egen barnegruppe. Barnegruppa bestod av gutter og jenter mellom 10 og 13 år. Barnegruppa trente også to ganger i uka slik som seniorgruppa. Barnegruppa fikk derimot mer allsidig trening. Klubben satset mye på treningsledelse, og i 1992 holdt 10 utøvere på med A-kurs og to utøvere startet med dommerutdanning. I 1992 fikk klubben det ærefulle oppdraget å arrangere kretsmeesterskap.

Høsten 1994 fikk klubben tildelt et Norgescup-stevne. De første lederne i klubben var Arild Bonsak og Ingar Fjørtoft.

(Bildet av Rasmus D Fjørtoft som den første NM vinneren 27.11.94. Bildet ble tatt av Svein Ove Bakke, Glåmdalen)

Storhetstiden

Våren 1995 hadde klubben 75 medlemmer, med 45 i barnegruppa og 30 i voksegruppa. Klubben hadde to medlemmer i Hedmark Budokrets styre: Ingar Fjørtoft, nestleder og Mona Hynne sekretær. Trenerne i barnegruppa var Gry Bakken, Cecilie S. Faksvåg, Maren S. Moen, og Thea D. Fjørtoft, med Anne Mette Bakken som koordinator. Voksegruppa ble trent av Jan Terje Sletten, Jan Brattli, Jan Åge Østby, Anne Mette Bakken, Torbjørn Jahnsrud og Thea D. Fjørtoft.

Treningsåret 1994/95 ga følgende resultater:

NC nr 1:

- Cecilie S. Faksvåg 1. plass.
- Maren F. Moen 2. plass.
- Anne Mette Bakken 2. plass.
- Gry Bakken 3. plass.

NM:

- Anne Mette Bakken 2. plass.
- Gry Bakken 2. plass.
- Cecilie S. Faksvåg 3. plass.
- Maren F. Moen 4. plass.
- Thea D. Fjørtoft 2. plass i barnestevnet.

Dette året søkte vi også om NM i 1996.

Hovedtreneren vår, Jan Terje Sletten, ble landslagstrener høsten 1994. Han fikk med seg Audun Johnsen fra Våler.

Klubben hadde følgende medlemmer med svart belte: Jan Brattli, Rasmus D. Fjørtoft, Anne Mette Bakken, Gry Bakken, Mona Skyrudshaugen, Anita Thorsteinsrud, Torbjørn Jahnsrud og Thea D. Fjørtoft.

Klubben hadde følgende NM-vinnere:

- Rasmus D. Fjørtoft (junior) 1994.
- Gry Bakken (senior) 1996
- Thea D. Fjørtoft (junior) 1997 og 1998.

Nordisk mesterskap:

- Thea D. Fjørtoft (junior) gull i 1998, 1999 og gull senior 2000.
- VM-deltakelse i Istanbul: Thea D. Fjørtoft 1999.

Fra Glåmdalen 09.10.2000.

Nedgangstid og ny start

Klubben lå nede fra 01.01.98 til og med første halvår 2000. 3. mars 2000 stod Berit Hordvik, Grethe Rønning og Ingar Fjørtoft fram i lokalavisene og roste taekwondoidretten. De hadde gjennom egen utfoldelse og ikke minst gjennom sine barn fått oppleve hva denne sporten har å bety for barn, ungdom og voksne i Solør. Kraft, kondisjon og koordinasjon står sentralt i utøvelsen av den koreanske selvforsvarsidretten.

Foreldrene som har fulgt sine barn gjennom år med samvittighetsfull trening, gradering og konkurranser på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå, er ikke i tvil om at idretten har tilført deres barn mange gode og sunne verdier. Vennskapet, selvtilliten og selvfølelsen som ungdommen får med seg, er veldig verdifull. De lærer høflighet, og det å vise respekt for andre mennesker.

Som praktiserende fysioterapeut i Grue har Berit Hordvik gjennom egen utøvelse erfart at taekwondo er en veldig allsidig idrett for hele kroppen. En bruker høyre og venstre side like mye. Dette er viktig for utvikling av koordinasjon, ja for utvikling av hjernen rett og slett. Gjennom mange sammensatte trinn og grep styrkes konsentrasjonen. Du blir også rask og bevegelig ved de mange uttøyningene. Hun trekker også fram at det er viktig at de unge lærer kroppskontroll og selvforsvar før de beveger seg ut i tøffe ungdomsmiljøer. Dette initiativet førte til at 50 barn, ungdom og voksne møtte opp til trening.

Klubben ble reorganisert med Karin B. Holter som ny leder, Robert

Grønvold, sekretær og Tor Øivind Berg som kasserer. Roy Antonsen og Jan Vegar Sletten var trenere i 2001. Treningene foregikk i gymsalen på Refset. Klubben meldte seg inn i Kampsportforbundet og TTU.

I 2003 rapporteres det fortsatt med 45-50 medlemmer. Denny Valko og Jan Vegar Sletten trener nybegynnerne, mens Jan Terje Sletten, Jan Brattli og Roy Antonsen trener de viderekomne. Dette året tok klubben opp igjen kamptrening. Under Norgescup i Årdal vant Jomar Kristiansen 1. plass og Thorbjørn Sund 2. plass. På et tilsvarende stevne i Oslo ble Jomar Kristiansen nr 2 og Sindre Kristiansen nr 3.

I 2004 har medlemstallet sunket til 33 utøvere med 12 i begynnergruppa og 21 i gruppa for viderekomne. Taekwondogruppera trener fortsatt på Refset, og oppmøtet er bra. Kamptreningen skjer sammen med Åsnes på lørdager på Refset og i Åsnes på onsdager. Flere av utøverne har fått pallplasseringer i Norgescup og på ungdomsstevner. Jomar Løe-Bing ble Norgesmester i juniorklassen i 2005. Han fikk også bestemannspremien. I tillegg vant han Norgescupen sammenlagt samme år. I 2006 fikk han bronsemedalje i et stort internasjonalt stevne i Nederland. Dette resultatet kvalifiserte ham til VM i juli i Vietnam. Jomar er et kjempetalent.

Styret bestod i 2005 av leder Arne Sund, kasserer Hilde Bråten, og styremedlemmer Torbjørn Bakke, Denny Valko og Torill Aarskog.

Lagånd er oppskriften

Det er den gode lagånden som gjør at man stadig får opp gode taekwondo-utøvere fra Solør, sier hovedtreneren i Taekwondogruppera, Jan Terje Sletten. - Vi fokuserer mye på laget og at det er gruppa som skal prestere. Dessuten er flere av utøverne veldig flittige treningsutøvere. En tredje suksessfaktor er foreldregruppa. Foreldrene støtter opp og er med på stevner. Dette er også en viktig årsak til at utøverne presterer så bra. I tillegg drar klubben nytte av at utøverne er med på ulike treningssamlinger innenlands og utenlands. To av utøverne var f.eks. med på treningsleir i Kina sommeren 2005. Klubbene i Grue og Åsnes har nå ca 90 aktive utøvere fordelt på klassene ungdom, junior og senior.

En annen viktig del av eksistens og framgang i en gruppe er at det er ildsjeler som står på og brenner for akkurat denne idrettsgrenen. En slik pådriver har Ingar Fjørtoft vært for Grue IIs Taekwondogruppera, som ikke ville eksistert i dag uten den utrolige innsatsen han har lagt ned.

HELSESPORTSGRUPPA

Sten Holmsen, Christer Vestli og Øyvind Bergerud fra Grue IL gjør seg klar til innsats i Sommeridrettslekene for funksjonshemmede i Bardu 2005.

Helsesportsgruppa i Grue IL ble stiftet 24. april 1996. Forløperen var Solør Helsesportslag som har eksistert i 20 år. Med dette var Grue IL det første laget i hele landet som integrerte handicap-idretten. Ved starten hadde gruppa mellom 40 og 50 medlemmer. Formann var Finn Johansen.

Mange idrettsgrener

Treningskveldene ble holdt i Gruehallen med mellom 20 og 30 deltagere. Aktivitetene var curling, boccia, bordtennis, rullestoldans og trim/dans.

Rullestoldansen ble presentert med oppvisning i Gruehallen i 1996 med TV til stede. Dette resulterte i kursvirksomhet utover høsten.

Sommeridrettslekene for funksjonshemmede i Skien 2001.

Christer Vestli på seierspallen tok en flott tredje plass i "Kast med liten ball".

Stevner

Idrettsutøverne har deltatt på stevner på Gjøvik, Eidsvoll, Skarnes, Hamar, i Kristiansand og i Stavanger. Spesielt i boccia har Grues utøver gjort seg gjeldende, og har deltatt i finaler både i A- og B-mesterskap.

I november 1998 var Grue teknisk arrangør av KM i curling og boccia. Her gjorde curling-gruppa det veldig bra og ble kretsmestere både i lag og individuelt.

Helsesportsgruppa ga et reelt og populært tilbud til mange funksjonshemmede, spesielt psykisk utviklingshemmede.

En meget anstrengt økonomi gjorde at gruppe i 1999 igjen lot seg innlemme i Solør Helsesportslag.

VOLLEYBALL

Historikk

Volleysporten er en forholdsvis ny sport i Norge, innført av Arbeidernes Idrettsforbund i 1936, mens stiftelsen av Norges Volleyballforbund kom 10 år senere. Første VM ble arrangert i 1949, som OL-idrett kom den med i 1964.

I dag er volleyball en av verdens meste utbredte idretter. Fordi volleyball er en idrett uten kroppskontakt, egner den seg særlig godt som skoleidrett, mosjonsidrett og handikappidrett. Men de som har sett volleyball-overføringer fra de store mesterskapene, vil være de første til å underskrive på at den er en meget krevende konkurranseidrett med stor publikumsappell.

Volleyballgruppa i Grue IL ble stiftet fredag 10.12.1976, men da var det allerede i mange år spilt volleyball i Grue. Da undertegnede kom til bygda i 1959, var volleyballsporten en velkjent utendørsidrett på en bane som real-skolens lærere og elever hadde satt i stand like utenfor skoletrappa. Det ble spilt volleyball i gymtimene, så vel som i friminuttene, og det var slett ikke uvanlig at kampene ble avgjort med spill lenge etter endt skoletid.

Sportslige prestasjoner

Allerede stiftelsesåret var Grue IL med i Hedmarksseriens 4.div. og kvalifiserte seg således til den felles 3.divisjonsserien for Hedmark og Oppland. Etter et par sesonger i 3.divisjon hvor laget havnet midt på tabellen, ble sesongen 79/80 mindre vellykket og laget rykket ned i 4.divisjon igjen, bare for å bli den suverene vinner av divisjonen året etter.

Arrangement

Bare 2 år gammel fikk volleyball-gruppa i Grue IL den ærefulle oppgaven å arrangere landsfinalene for jenter/gutter 1979. Selve arrangementet gikk av stabelen den 21. og 22. april i Elverum Videregående skoles lokaler, med deltakerlag fra Tromsø og Brøstadbotn i nord, til Halden og Sandnes i sør.

Norges Volleyballforbunds medlemsblad nr. 4 -79 roser arrangørene opp i sky og avslutter slik: "Volleyball-gruppa i Grue IL har ingen ting å lære med omsyn til det å arrangere!"

Administrasjon/dommere.

Kåre Almåsbak har vært gruppas formann fra starten av. Gruppa hadde 1980/81 ansvaret for serieavviklingen i Kretsen (unntatt Tynsetregionen). Gruppa har i øyeblikket en distriktsdommer og flere kretsdommere.

På kne: Maskot Eirik Almåsbak. Forreste rekke fra venstre: Jørgen Guransrud, Hans Håkon Myhren, Henning Bekk, Hans Kroglund. Bak fra vestre: Per Hågensen, Sverre Pedersen, Roy Bråten og Kåre Almåsbak.
Fraværende: Tore Stampen, Roy Østvold, Norleiv Haugsbø, Knut Hordvik og Harald Myrvang.

Målsetting.

Grue IL driver godt i mange idretter, der mangel på innendørs treningsmuligheter utgjør sterkt begrensende faktor. Så lenge etterspørselen etter innendørs treningstimer allerede lenge har vært langt større enn tilbudet, vil det være uriktig å legge opp til øket rekrutteringsaktivitet for volleyballen.

Kåre Almåsbak i jubileumboka 1981

Volleyball-gruppa gikk etter dette over til å bli rein mosjonsgruppe. Uten rekruttering, ingen framtid. Med nye muligheter for innetrening håper vi noen igjen kan skape liv i en flott idrett.

SVØMMING

Svømmegruppa i Grue IL ble et 10-års intermezzo – på godt og vondt. Høsten 1967 begynte Bjørn Nyland som lærer ved Namnå skole og bosatte seg på Kirkenær. Han var oppflasket med det positive svømmemiljøet i Stange Sportsklubb på Hedemarken og hadde allsidig bakgrunn både som aktiv svømmer og instruktør. Og et tilfeldig møte i svømmehallen mellom Nyland og noen ungdomsskoleelever ble starten til et svært godt svømmemiljø.

Grue – et svømme-Mekka

Det å komme i gang gikk smertefritt, takket være positiv innstilling fra ungdomsskolens ledelse, vaktmestere og vaskepersonale. Grue Idrettslag var vel kanskje noe mer betenkt, men støttet i alle år solid opp om gruppas arbeid, ikke minst økonomisk. Allerede i de første stevner gjorde den nye svømmeklubben innhogg på premiebordet. Grue IL var ikke lenger "bare" et fotball-Mekka, men plutselig en svømmeklubb å regne med. Den vilje svømmerne la for dagen, de treningsmuligheter som ble gitt dem, de treningsopplegg som ble utarbeidet etter Doc Councilmans amerikanske modell – dette måtte gi resultater.

Store prestasjoner

En går ut fra at ingen av de fire aktørene i 4 x 100 m brystsvømming i et tidligere Kretsmesterskap på Flisa glemmer seieren og triumfen over Hamar IL, en storklubb med to Norgesmestere på laget!

Eller vår NM-debut under junior-mesterskapet på Voss sommeren 1969, da familiene Økstad og Haagensen stilte sine biler til disposisjon, og svømmegruppa dro på NM-picnik. Livredde passasjerer ned Måbødalen og sjøsyke trenere på en speilblank Sognefjord – og starten på Erik Sandviks karriere som ble avsluttet med en glimrende NM-bronse på 200 m brystsvømming i Alta-mesterskapet tidlig i 1970-åra. Vilje, tæl og talent oppveide minus-sidene ved å trene i 12,5 m basseng. Rolf Mella og Kjetil Johnsrud lå i to-tre år blant de fem-seks beste i landet i sin årsklasse – og Grue IIs stafettlag i den årsklassen var det ikke mange klubber som hadde maken til!

Grue IL var solid representert på det norske svømmekartet, og i Hedmark spiste vi kirsebær med de store fra Hamar og Åsnes. På kretslagene i konkurranser mot Buskerud, Oppland, Romerike og Østfold var Grue-svømmerne med og var ofte de som sørget for det nødvendige poengoverskuddet som sikret seieren.

En epoke tar slutt

I alle årene fram til midt på 1970-tallet sto Bjørn Nyland som hovedtrener –

1. rekke fra venstre: Ole Stenberg, Lars Telle, Kari Lise Telle, Bjørn Magne Tomterstad, Helge Landsverk. 2. rekke fra venstre: Cecilie Larsen, Lill Lindstad, Kristin Huset, Hege Nordahl, Irene Tønnesen, Mari Huset. 3. rekke fra venstre: Ivar Westerbakk, Arne Olav Østvang, Jean Jürgensen, Ove Gunnar Hansen, Arne Nordahl, Bjørn Stenberg. Stående ytterst til høyre: Steinar Isaksætre.

inntil han gikk tom for glød. Erik Sandvik gjorde sin del av trenerjobben, og Ivar og Monica (Økstad) Westerbakk gikk løs på arbeidet med en ny svømmegenerasjon. Men familieliv og intens trenervirksomhet fungerer bare ikke, og i 1977 var det stopp. En epoke var definitivt slutt.

Nå – i 1981 – på god avstand fra det hele, må en berømme denne gruppa for det gode miljøet som oppsto, takket være interesserte og positive foreldre først og fremst. I dag ville det ikke ha vært mulig å skape det samme – men den gang var alle optimale forhold til stede. Det vennskap og den gjensidige respekt for hverandre som oppsto i løpet av disse årene, varer fortsatt ved - sammen med minner om tabber og suksess, slit og moro. De som har vært en del av denne "eks"-gruppa mangler aldri noe å snakke om når de møtes!

Når noen navn er nevnt, er ingen andre samtidig glemt. Det vil ta for mye plass å nevne alle som gjorde en innsats for svømmesporten i Grue IL – på alle områder. Så uten navns nevnelser skal dere ha takk, alle sammen – fra den yngste nybegynner til den eldste administrator.

Dere gjorde ære på Grue IL!

"Hall" i jubileumsboka 1981

MINIATYRGRUPPA

Under generalforsamlingen 7. november 1948 i lokalene på Rosenborg (nå kontorlokaler for verkstedet på Bruvegen) som da var selskaps-, fest- og kino-lokale, ble det dannet miniatyrskytter-gruppe i regi av Grue IL. Asbjørn Heggdal var første formann i gruppa. Festsalen på Rosenborg ble brukt som innendørsbane.

Utendørs 50-meters baner

I 1950 ble det ordnet med utendørs 50-meters bane for miniatyr ved Ingelsrud. Denne ble visstnok bare brukt et par års tid før den ble lagt ned. I tiden framover var det lite skyting på 50-meter. Men i de siste årene fram mot 1980 var skytterbanen på Tjura benyttet innimellom.

Så i 1981 ble det satt i gang arbeid med ny 50-meters bane med en da tidsmessig topp oppbygging på Skjelmerud, ca. 150 m bak skolen ved grustaket. Denne medførte en ny utvikling av denne type skyting for en periode. Denne 50-metersbanen er også i 2006 i meget god stand og i jevnlig bruk, selv om det ikke er satt opp elektroniske skiver der. Den har imidlertid vært i bruk av landets ypperste skyttere en gang i mellom og faktisk fått god omtale på bakgrunn av at den er ganske skjernet for vind.

Innendørsbaner

Når det gjelder de innendørs banene, så ble det i 1959 klart for å flytte til Grue Rådhus med ny 15-meters bane i et lite kjellerlokale der. Denne ble brukt fram til i 1972 da gruppa fikk nye lokaler i barneskolen på Kirkenær, hvor de holdt til fram til omkring 1985 da luftgeværskytterne ble tilgodesett med bane i kjelleren i gymsalen på Refset skole. Gymsalen ble bygget omkring 1984, og banen ble da innredet og har vært i bruk fra da av, mens Ragnar Furuberg var leder. Den har en lengde som gjør at den kan benyttes både som 10 og 15 meters bane og dermed både for luftgevær og miniatyrskyting. Denne banen har Miniatyrgruppa til låns av Grue Kommune fram til året 2024 på bakgrunn av avtale som ble inngått ved oppbyggingen av banen og hallen.

Store krav.

De siste årene har luftgeværskyting og miniatyr (kal 22) innendørs stått i fokus. De yngste skytterne, til og med 13 år, skyter miniatyr med luftgevær sittende på 10 og 15 meters avstand. Med en blink på størrelse med et knappenålshode sier det seg selv hvilken prestasjon det er å oppnå en 10-er. Når en skal klare å få 30 blinker for å oppnå 300 poeng, er dette en tøff oppgave.

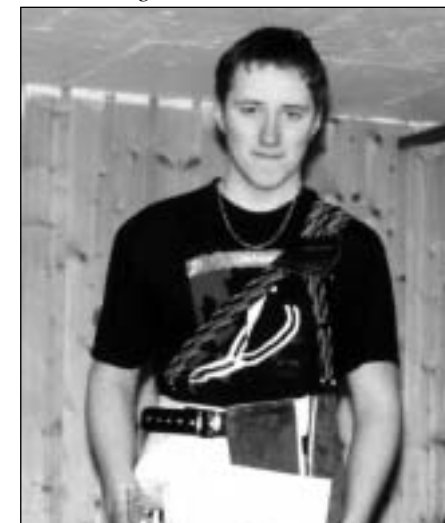

Tom Arne Sorknes og Bjørn Marius Skulstad, vinnere på Landsstevnet i Solør Skytterhall - 1998

Thorbjørn Sund oppnådde 300 poeng på Landsstevnet i Ekeberghallen, Oslo - 2003

Tormod Skara, vinner på Landsstevnet i Åsane, Bergen - 2000

Norgeseliten fylte standplassen på 1/1 matchen

Gode skyttere

Grappa har gjennom årene hatt flere skyttere som har gjort seg bemerket både lokalt i kretsen og videre på norsk toppnivå . Ragnar Furuberg nådde en topp da han ble norgesmester for senior i 1988 og 1990.

På slutten av 1990-årene var det en gruppe unge skyttere fra Grue gjorde en kjempeinnsats og hevdet seg i skyttermiljøet. I 1997 var det Landsstevne i hallen på Flisa med følgende resultater:

2. plass	Tom Arne Sorknes -	klasse 12 år	- 299 poeng
2. plass	Bjørn Marius Skulstad -	klasse 13 år	- 299 poeng

I 1998 fikk grappa fra Grue Østlendingens pokal for å ha Solørs beste skyttere under Landsstevnet i skytterhallen på Flisa. Følgende gode resultater individuelt viser hvorfor:

1. plass og gull	Tom Arne Sorknes -	klasse 13 år	- 299 poeng
1. plass og gull	Bjørn Marius Skulstad -	klasse 14 år	- 299 poeng

2. plass	Hans Terje Nesbråten -	klasse 14 år	
2. plassslagskyting i klasse 14 år:			
	Bjørn Marius Skulstad,		
	Hans Terje Nesbråten og		
	Tormod Skara.		

Ragnar Furuberg fikk gave fra Norges Skytterforbund under NM 2001 overrakt av visepresident i NSF Rune Sørlie. Tilstede Magne Ivar Mellem fra Åsnes

I tillegg fikk Tom Arne Sorknes Magnor Glassverks gavepris og Bjørn Marius Skulstad fikk Åsnes kommunes gavepremie.

Tormod Skara og Hans Terje Nesbråten har også gjort seg bemerket videre med gode plasseringer både i luftrifle og miniatyr.

På Landsstevnet for rekrutt og ungdom på Eidskog i 2001 kom også Thorbjørn Sund med i teten ved å skyte 298 poeng, ett poeng fra 1. plassen. I 2003 deltok han på Landsstevnet i Ekeberghallen og oppnådde 300 poeng. Her måtte det findømming til av 10-erne for å komme fram til et sluttresultat, som endte med en hederlig 3. plass i klasse 14 år - med 31 startende i klassen. Dette ga i tillegg en plass i Skytterforbundets 300 klubb.

I tillegg til disse skytterne som her er nevnt har det vært mange innom og gjort en flott innsats i en idrett som er meget krevende både når det gjelder styrke og konsentrasjon. Det har vært spennende å følge med på hva de har fått til.

SKØYTER

På tynn is

Skøytesporten i Grue IL kan ikke se tilbake på noen lang historie. Derfor har det bydd på problemer å skrive historie der hendelsene faktisk bare går tilbake i tiden til vår generasjon. Det skrives heller ikke skøytehistorie i våre dager innen laget, og dermed blir utgangspunktet svært tynt, og forfatteren føler seg unektelig på meget tynn is. Som faksimilen på side 135 viser, har det likevel lyktes å finne noen lysglimt fra skøytegruppas glansdager på 1950-tallet.

Ingen skøytebane - ingen løpere

Det har nok dukket opp noen talenter som kunne ha utviklet seg hvis det hadde vært brukbare baneforhold. I tillegg bør vi vel også ta med at kommunikasjoner og økonomiske forhold gjorde det nesten håpløst å få noen organisert form for skøytesport i laget. Noen var det som prøvde seg på hjemmelagde skøyter av mer eller mindre tvilsom kvalitet, men langt fra noe å hevde seg med i konkurranser. Reiser til Oslo for eksempel for å trene var en absurd tanke for de fleste.

Tjern og sjøer var eneste alternativet, i beste fall noen helger om høsten hvis det ikke kom snø umiddelbart etter at isen hadde lagt seg. For Kirkenærs vedkommende var Bårderudtjernet nærmeste og eneste løsningen. I tredivårene var Karlot Sørli og Olaf Skara "banemestere" som sikkert gjorde hva de kunne med spade og skyffel. Ut av det kan vi vel antyde at de gjorde det for å se "smågut-ta" i aksjon på skøyter. Vi drister oss til å nevne to navn fra den tiden som vi har sporet opp, nemlig Trygve Sørli og Solveig Midskog. Begge hadde drag på skøytesporten, og kunne sikkert ha deltatt i større sammenheng. Det manglet ikke på forbilder i nasjonalt sammenheng den gangen heller.

Optimismen steg

Etter krigen var det store forventninger til at nå måtte det gå an å blåse liv i skøytesporten i Grue. På en eller annen måte hadde både Egil Robertsen og Otto Arneberg skaffet seg autorisasjon som startere og tidtagere. Var idrettslaget "heldige med vinteren", med stabil kulde og lite snø, hendte det faktisk at det ble arrangert kretsløp på Bårderudtjernet. Rolf Skyrud var blant dem som var så heldige å ha skøyter med sko på! Da var det at de som hadde skruskøyter og krøllskøyter trakk seg i bakgrunnen.

Dette var vel beveggrunnen til at artikkelforfatteren sammen med Egil Fredbo reiste med toget til Oslo for å oppsøke Oscar Mathisen i håp om å få fatt i konkurranseskøyter. Det lyktes faktisk, og det må være tillatt å krydre historien lite

SKØYTEFORMANNEN ER OPTIMIST!
Vår beste sesong på lenge

Aldri vært slik oppslutning om løpene som denne vinteren

Forslag fra Thorbjørn Raaberget, Kirkenær:
Disponer 5000 kr. av idrettsfondet i Grue til skøytebane

ORDFØRER MELLOM:
Ingen tro på kommunale skøytebaner

Kommentarer til skøytebanesaken

En sentralbane for Grue

Kommunen bør støtte oss

Gode rekrutter blant kretsens skøyteløpere

Det begynte faktisk å bli større avisoverskrifter ut av det med "beste sesong på lenge" og "gode rekrutter". Blant annet noterte Svein Holter seg mange seiere og var en av kretsens mest lovende skøyteløpere.

Det lå mange treningsøkter bak disse ungdommene som representerte Grue IL på et stevne på Kjellmyra. Fra venstre: Jan Sjaatil, Ingar Fjeld, Ingar Kristiansen og Svein Holter.

grann. Selveste "Kong Oscar" kom og tok mål av lesten. Det var enda rasjonering på lær, og da vi ble spurt om anvisning på det, kvitterte vi med en fleskebit som vi skjøv forsiktig under disken. Det holdt i massevis.

- Skøytene sender vi med jernbanen til Solør om ei uke eller to, sa Oscar, som nok tenkte mer på ei real fleskepanne enn ambisiøse solunger den gangen. Det var forresten høysommer og ferie, så noe hastverk var det for så vidt ikke.

Alene i snødrevet.

Så ensom har aldri artikkelforfatteren følt seg i hele sitt liv som den søndagen det var tillyst dømning på Bårderudtjernet for å lage skøytebane. Snøen lavet ned tung og i digre filler. Midt ute på tjernet sto jeg med en lånt spade i hånden og ikke antydning til hjelp fra noen kant. Kåre Østvang som også hadde vist gode takter på isen, ga opp tanken på noen skøytebane, enda han den gangen bodde like ved. Det ble ikke noe arrangement helgen etter heller . . .

Men tanken på nye skøyter og ny, fin tricot holdt iveren ved like.

Vi kontaktet Åge Rønåsen på Forkerud. Han hadde en førkrigs lastebil og att-påtil snøplog. Under foregivende av at isen var "brennsikker", lovet han å

Skøyteløp i Grue

Grue Idrettslag arrangerte merkeløp søndag for lagets medlemmer.

Løpet hadde samlet mange tilskuere og interessen synes å ta seg godt opp igjen etter den lange dødperiode vi har hatt. Man brukte den gamle banen på Bårderudtjernet, men isen var mindre god og tidens ble deretter. Alle klarte fordringene til merket.

Resultatet ble:

Gutter under 14 år, 400 meter:
 1) Birger Andersen 57,8, 2) Helge Sæthre 1,02,8, 3) Helge Emilsen 1,03,1, 4) Per Sæthre 1,05,5, 5) Einar Snapa 1,04,8, 6) Kåre Østby 1,05,0, 7) Thor Bye 1,09,2, 8) Olav Øststad 1,10,0, 9) Arne Øverby 1,12,0, 10) Odd Hagen 1,15,3, 11) Val Sibbern 1,15,4, 12) Odd Birckeland 1,22,8, 13) Alf Ottosen 1,25,0 14) Arnulf Håholm, fall.

Over 14 år, 1000 meter: 1) Rolf Skyrud 2,05,5, 2) Trygve Serlie 2,06,8, 3) Anton Brandval 2,10,8, 3) Olav Amødt 2,10,8, 5) Asbj. Tomterstad 2,15,3, 6) Kåre Hagen 2,15,7, 7) Thor Holth 2,17,3, 8) Kåre Werner 2,17,5, 9) Sigurd Langseth 2,18,0, 10) Per Svendsen 2,23,5, 11) Kåre Østvang 2,25,1, 12) Sigurd Johansen 2,27,0, 13) Hans Bjernegård 2,31,8, 14) Reidar Holter 2,31,9, 15) Knut Bjeskepmoen 2,32,0, 16) Age Frantaen 2,36,7, 17) Egil Hansen 2,37,6, 18) Ole Rønåsen 2,37,8.

Jenter under 14 år, 400 meter: 1) Elise Sønder 1,13,8, 2) Reidun Holth 1,17,9.

Jenter over 14 år, 1000 meter: 1) Ingebjørg Hordvik 2,53,0, 2) Henny Nygård 3,21,0.

komme. Stående på stigbrettet med håndgassen på, feide han rundt Bårderudtjernet så det huiet under isen, og det ble bortimot rent for snø. Vi godsnakket med Olav Aamodt som drev Mobilstasjonen, og han fikk på en eller annen måte fatt i ei elektrisk pumpe slik at vi fikk opp noen tusen liter vann ganske lett til vanning av isen. Om natta frøs det på. Det gikk neppe gjertord om noen "Jønna-kvalitet", men skøytebane ble det i hvert fall på den isen. Senere ble tjernet nyttet som tømmervelte, og det ble slutt på forhåpningene om skøytebane videre.

Gressbanen som landbane.

En ny løsning syntes å være å få lagt is på løpebanen rundt Gressbanen. Men den holdt ikke påbudte mål, verken på langs eller tvers. Noen meter her og der lot seg ordne, og skøytebane ble det. Men vil noen i dag gjøre det etter? Det måtte til flere tusen liter vann som ble fraktet dit med bil eller traktor påmontert tank. Per Eek og Thorleif Berger var banemestere, og denne begivenheten ble behørig omtalt i avisene.

Kirkenær hadde fått "landbane". Til og med flomlys fra 8 – 10 stolper med 100 watts pærer slik at den kunne brukes etter at det var mørkt! Snakk om fremskritt!

Svein Holter ble kretsmeister i februar 1960 med den sterke tiden 48,9 på 500 meteren.

Det var nok litt murring på årsmøtet i idrettslaget over at det ble brukt for mange penger, selv om alt arbeidet var gratis. Ungene likte seg utpå isen, og hver kveld samlet det seg langt oppimot ett hundre som stavret seg rundt banen. Selv om det kostet foreldrene penger da de måtte kjøpe skøyter til smårollingene, så visste de i hvert fall hvor de oppholdt seg den tiden. Bare dette måtte være et positivt utslag av innsatsen fra noen få ildsjeler.

Siste glansperiode.

Det ryktes faktisk at det begynte å bli skøytemiljø i Grue idrettslag. Vi nærmer oss nåtiden og skal være litt forsiktige med å nevne for mange navn for ikke å glemme noen. Mye av kretsstyret i Glåmdal skøytekrets ble lagt hit med Oddvar Holter som formann. Med seg hadde han Olav Aamodt, Hans Kristiansen og Asbjørn Stenvadet for å nevne noen av forgrunnsfigurene. Nye titusener liter med vann ble kjørt på og preparert etter alle kunstens regler. Kom det mildvær, kunne det bli for mye av det gode slik at vannet sto til kness i sørvestre hjørnet.

Så lenge ildsjelene holdt ut, fungerte det bra, men da de trakk seg, forsvant samtidig de aktive. Slik har skøyteaktiviteten fungert i de årene vi har kunnet registrere, i bølgedaler. Selv om det kom små drypp i økonomisk støtte, monnet det dessverre ikke.

En permanent skøytebane lar seg ikke, etter vårt skjønn, bygge bare ved dugnadsinnsats i hektiske perioder, selv om den enkeltes innsats er gull verdt innen all idrett.

Grue IL var på 1950-60-tallet innmeldt med skøytegruppe i forbundet, men er senere strøket på grunn av manglende aktiviteter. Med bakgrunn i det som er nevnt, synes det klart at vi ikke får noen oppblomstring i denne idrettsgrenen før det blir bygget en permanent bane. Selv om kommunikasjonsmulighetene er langt bedre i dag, er det vanskelig å skape blomstring i lokalmiljøet før så skjer. Det bør skje etter samme retningslinjer som Grue stadion for øvrig, og igjen et spørsmål om økonomi.

Dette blir bare noen spredte glimt gjennom en kort tidsperiode som forfatteren ikke tør bruke et så seriøst uttrykk på som historie. Det får bli neste generasjon som tar seg av det, med utgangspunkt i de magre år for skøytesporten i Grue.

Thorbjørn Raaberget i jubileumsboka 1981

Bidragstyttere foto og tekst:

Erik Borg
Vidar Gjedtjernet
Morten Holt
Aud Haugsbø
Henry Johnsen
Egil Langseth
Stein Vidar Lie
Liv Sand Mellem
Åge Moe
Mona Solbakken
Arne Sund
Odd Egil Sørli
Eli Tomterstad

GRUE IDRETTSLAG

